

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

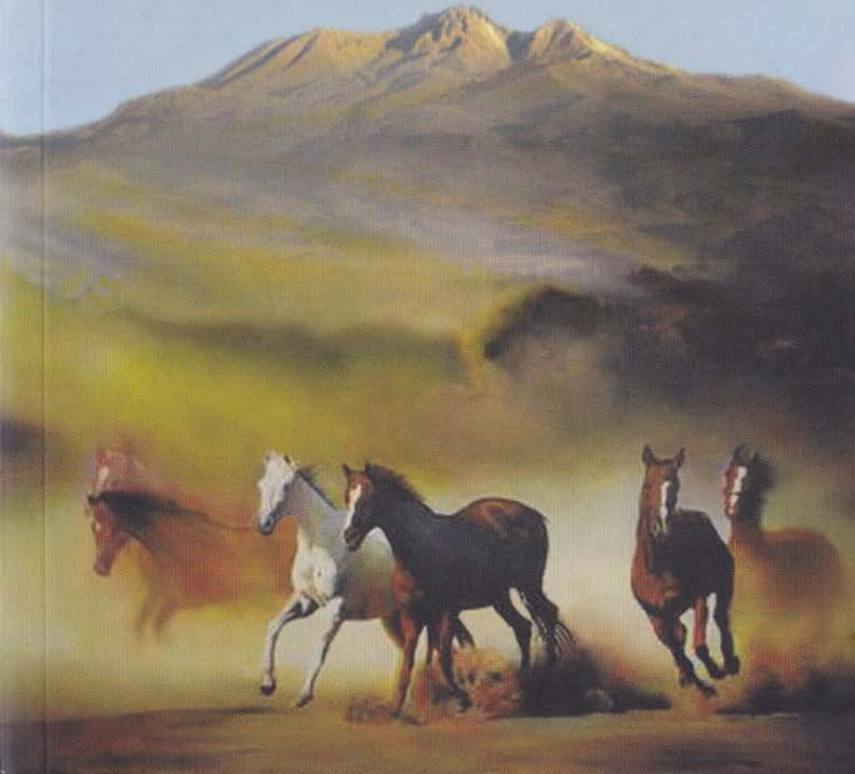
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

VEHBİ BARDAKÇI

ÖZGÜRLÜK

ARITAN

Bu romanda, bir sosyal pedagog ve bir sosyal yardım uzmanı denetiminde Kapadokya gezisine katılan madde bağımlısı Alman gençlerinin sıradışı hayatları sergileniyor. Onların sadece maddeye değil, kendi duygularına da bağımlı oldukları vurgulanıyor ve özgülleşmeleri için sadeleşmeleri gerektiğinin altı çiziliyor.

Bir yanda, kapitalizmin bunalıma ittiği toplum, kaybolan değerler, kirlenen ilişkiler ve giderek bencilleşen insan... Diğer yanda ise, yükselmeye başlayan inanç, tükenmeyen umut ve tüm ihtişamıyla ortaya çıkan sevgi...

Olaylar örgüsü, yörenin ilginç doğası ve tarihi ile desteklenirken, masal tadında akıp giden sürükleyici bir dille, tutsaklığın ve özgürlüğün portresi çiziliyor. Duygusal girdaplarında dönüp duran bu gençlerin dramını okurken, etkilenecek ve sorumluluk duyacaksınız.

ARITAN

ISBN 978-975-6060-39-1

Özgürlük

Vehbi Bardakçı

ARITAN

ÖZGÜRLÜK

Vehbi Bardakçı

©

*Bu kitabın her türlü yayın hakkı, Fikir ve Sanat Eserleri
Kanunu gereğince ARITAN YAYINEVİ'ne aittir.
Tanıtım amacıyla yapılacak kısa alıntılar dışında,
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.*

Yayın Koordinatörü: Aydın Arıtan

Teknik Editör: Selma Türhan

Ofset Hazırlık: Aydın Ata

Kapak: Arıtan Yayınevi

*Baskı: Kitap Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/32
Topkapı / İstanbul
Tel.: (0212) 567 48 84*

*Birinci Baskı: Ocak 2008, İstanbul
ISBN: 978-975-6060-39-1*

ARITAN YAYINEVİ

Litros Yolu, İkinci Matbaacılar Sitesi

A Blok, Kat 6, No: 4NA6, Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 576 22 26 / (0212) 576 87 41 / Fax: 576 87 06

www.aritanyayinevi.com / info@aritanyayinevi.com

Özgürlük

Vehbi Bardakçı

VEHBİ BARDAKÇI

1956'da Yozgat'ın Curalı Köyünde doğdu. İlk öyküsüyle, 1979'da, Kültür Bakanlığının açtığı bir yarışmaya katılarak birinci oldu. Kayseri Lisesini bitirdikten sonra, 1980'de yurtdışına çıktı. Grafik tasarım ve uygulamaları üzerine, üç yıllık meslek eğitimini Berlin'de tamamladı. Berlin'de, Almanca-Türkçe yayınlanan tüm öykülerini, «Yarım Kalan Türkü» adlı tek kitapta topladı. «Evrenin Gizli Boyutları», «İnsan Sevdikçe Güzelleşir», «Kelebek Vadisi», «Özgürlük» ve «Dünyanın En Güzel Kitabı», yazarın diğer eserleridir.

Başı Dumanlı Erciyes

Erciyes orda, tüm ihtişamıyla tam karşısındaydı. Kayseri'nin güneyinde yer alan bu volkanik kütlenin doğusunda ve batısında birbiriyle yarışırcasına gökyüzüne yükselen iki doruğu vardı. Yaz-kış hiç erimeyen buzullarıyla Erciyes muhteşemdi. Asaleti, zerafeti, vakur duruşu... bulutları delip gökyüzüne yükselen zirveleriyle sanki bir gurur abidesi gibi... hayır, en yalın bir söylemle o gerçekten doğanın ortaya çıkardığı eşsiz bir sanat eseri idi.

Bir gece Erciyes'in öfkeden deliye döndüğü rivayet ediliyordu. Rivayet ediliyordu ki, içinde bir ateş nehri fokur fokur kaynamaya başladı. Belki de yanibaşında kıpkızıl sularıyla çağlayan ırmağa aşıkta, bilinmiyor. Bir gece ansızın volkanik küller kapladı ovayı. Dağın zirvelerinde kırmızı bir alev parladı ve dörtbir yana kızgın lavlar akmaya başladı. Her şey bir anda oldu ve binlerce yıl sürdü. Bu püskürmeler sırasında, yamaçlarında çok sayıda koniler ortaya çıktı. Bu konilerin bazılarında kraterler oluştu ve zamanla oralarda sular

birikmeye başladı. Sarıgöl işte böyle oldu. Cora Gölü böyle... Herşey birdenbire oldu. Kimse bir şey anlayamadı.

Erciyes'in ardından Hasan Dağı, sonra Melendiz Dağları ateş püskürttü. Bu volkanik dağlar ateş püskürttüğünde, kimi yatağında karısıyla sevişiyor, kimi tarlada çalışıyordu. Kimi bir fıçı şarap içmiş zil zurna sokaklarda dolaşüyor, kimi ambarına tahıl doldurmak için yırtınıyordu. Kimi aşıktı, kimi tüccar, kimi yalancı, kimi yağmacı... Kimi çömlek yapıyordu döner tezgâhlarda, kimi çamurdan heykelini yapıyordu bereket tanrısının. Birdenbire volkan külleri kapladı dörtbir yanı. Sonra yağmur ve sonra rüzgâr girdi devreye. Doğanın bu iki sihirli eli, bir sanatçı titizliği ve duyarlılığıyla işlemeye başladı bölgeyi.

Otobüs, Kızılırmak köprüsünü geçtikten sonra, yol ayrımında el kaldıran yolcuları almak için durdu. Muavin sıçrayıp dışarı çıktı. Bagajlar yerleştirildi, yolcular yerlerine oturtuldu. Bu kısa aradan sonra yolculuk yeniden başladı.

Kızılırmak, yaz ortası olmasına rağmen küçülmemişti. Kızıl saçlı bir kız gibi süzünerek geliyor, köprü'nün altından geçerek tüm ihtişamı ve güzelliğiyle Avanos'a doğru kıvrılarak gidiyordu. Alçı taşı, kum, kireç, tuz, kil ve kızıl renkli diğer tabakalardan oluşan

bir havzada aktığı için kızıl-bulanık bir rengi vardı. Kızıldağ'dan çıkıyor, Erciyes'in eteklerini öperek ve güzelliğiyle onun aklını başından alarak taa Karadeniz'e akıyordu Baş belki de bu yüzden dumanlıydı Erciyes'in. Kimbilir belki de buzulları bu ırmağın buharlaşan sularıydı. Irmak da ona tutkundu belki. Aşkından yanıp tutuşuyor, buharlaşıp boşluğa çıkıyor, orda kar olup Erciyes'in tepesine iniyor, onun içinde fokur fokur kaynayan volkanik aşkın asırlardır hiç sönmeyen ateşini söndürmeye çalışıyordu. Aralarında gizli bir aşk olduğu rivayet ediliyor, fakat işin içyüzünü kimse bilmiyordu.

Kızılırmak, ilkçağda Anadolu'yu egemenlikleri altına alan bazı devletler arasında doğal sınır olarak kabul edilmişti. Hatta onun bir de efsanevi unvanı vardı; coşkulu bir bahar sabahında, Anadolu yaylalarından çağlayarak inerken, yoksul bir Anadolu köyünün yakınlarında, «Ayşe» adlı bir gelini de alıp götürmüştü. Rengi belki de bu utançtan dolayı böyle kıpkızıldı, bilinmiyor. Ayşe Gelinin güzelliğini kıskandığı rivayet ediliyordu. Rivayet ediliyordu ki, Ayşe Gelin bir sabah kilimleri tokaçlamak için ırmak kenarına indi ve bir daha dönmedi.

«Gelin Ayşe» ağdını hatırlamaya çalıştı, ama ancak bir-iki mısrasını hatırlayabildi. Hatırladığı kada-

rıyla içinden mırıldanmaya başladı. Bir süre böyle mırıldandıktan sonra, aynı sözleri sürekli tekrarlayarak bozuk bir plak gibi dönüp durduğunu farkedip sustu. Sonra yanında oturan Hanna'ya baktı. Hanna gülümsüyordu. Onu böyle gülümserken görmek çok güzeldi.

-«Kendini nasıl hissediyorsun?» dedi.

-«İyi...» dedi Hanna.

Ondan bu sözü işitmek çok güzeldi. On sekizine birkaç ay önce girmişti. Kısacık kesilmiş kızıl saçları, bembeyaz, oval bir yüzü vardı. Bir bunalım sonucu babası intihar etmişti. Onun intiharından kendini sorumlu tutan anne, teselliye alkolde aramaya başlamış ve kısa zamanda kuvvetli bir bağımlılık edinmişti. Bütün bunlar yaşandığında altı yaşında küçücük bir çocuktuktu Hanna. Özlemleri, beklentileri, merakları vardı. O zaman hayat henüz kirlenmemişti, masmavi bir deniz gibi uzanıyordu önünde. Fakat bir gece apansız giden bir babanın ardında hiçbir işe yaramayan alkolik bir anne kalmıştı.

Sevgiye, ilgiye, şevkâte en çok ihtiyaç duyduğu bir yaştaydı. Komşuların uyarısıyla resmi kurumlar devreye girdi. Anneyi, ruh ve sinir hastalıkları merkezine, Hanna'yı da kimsesizler yurduna aldılar. Hanna'nın hikâyesi işte böyle başladı. Onu belki de sağ-

lıklı ve mutlu bir gelecek beklerken, hayatına birdenbire kirli bir el dokundu sanki, her şeyi bir anda kirletip attı.

Hanna ve Orhan aynı koltuktaydı. Martin de Anika'yla birlikte yan koltuktaydı. Kevin, Timon, Denis, Moritz ve Jonas da arka koltuklardaydı. Tüm yolcular bu tuhaf kılıklı gençlere bakıyor, onlar da bundan son derece rahatsız oluyorlardı.

Kızılırmak havzasında kıvrılarak Avanos'a doğru gidiyorlardı. Bu gezi, Berlin Gençlik Merkezinin bir organizasyonuydu. Sorunlu gençlere uygulanan terapi zincirlerine sonradan eklenmiş bir programdı ve pedagog olarak grubun sorumlusu Martin'di. Orhan ise, onun yanında sosyal yardım görevlisi olarak bulunuyordu. Aynı zamanda grubun rehberiydi.

Kayseri otobüs garından çıkalı henüz on dakika bile olmamıştı. Otobüs, trafik lambalarında dura kalka ilerlemiş, sanayi sitesini geçtikten sonra hızını artırmaya başlamıştı. Durup dururken ve belki de hiç gereği yokken yine annesini hatırladı Hanna. Annesini her hatırladığında böyle oluyordu; oval yüzünde hüznün derin çizgileri oluşuyor, açık mavi gözleri kapkara bir bulutla gölgeleniyordu. Nefret ediyordu ondan. Fakat arkadaşları onun bu nefretini başka yöne kanalize etmişlerdi. Eğer yabancılar gelip en iyi işlere kon-

masalardı, Almanya'nın kaderi bambaşka olacak ve sorunsuz bir ülkenin mutlu insanları olarak yaşayacaklardı. O zaman, babası bunalıma düşüp intihar etmeyecek, annesi de alkolik olmayacaktı.

İşte nihayet «suçlu» bulunmuştu! Düştüğü handikaptan kaynaklanan olumsuz duygularını, öfkesini ve nefretini yönlendirebileceği somut bir hedef vardı artık. Bu onu rahatlatıyordu. Çünkü suçlu belliydi. On üçünde sigaraya ve on dördünde alkol almaya başladı. Derken, içinde büyüyen azgın öfkeyi uyuşturmak için, on beşinde hap aldı. On altısına geldiğinde artık kokain kullanıyordu. Kimsesizler yurdundan sonra gençlik merkezi sahip çıktı Hanna'ya. O günden beri alkol ve uyuşturucu terapsindeydi.

-«Hep gülümse» dedi Orhan. «Böyle çok güzel görünüyorsun. Öfke sana hiç yakışmıyor.»

Orhan'ın söyledikleri, Hanna'da sanki ters bir etki yarattı. Yüzü birden gerildi ve gözleri nefretle karar-maya başladı.

-«Bırakmıyorlar ki...» dedi. «Bıraksalar, ben de herkes gibi gülümserim elbet.»

-«O zaman» dedi Orhan, «sen onları bırakmayı dene. Belki o zaman kurtulursun onlardan.»

-«Orhan, beni lütfen rahat bırak, konuşmak istemiyorum» dedi.

Öyle sözler vardı ki, bazılarının zihnini açarken, bazılarının zihnini karartıyordu. Bazılarına panzehir olurken, bazılarına zehir oluyordu. Bazıları bu sözlerle açık denizlerde bilinmeyen adaları keşfederken, bazıları da kendi karanlık duygularına hapsoluyordu.

Kendini bırakmayanları kendisi bıraksaydı keşke. Hanna keşke bunu anlayabilseydi. Çünkü onun sevmeye ihtiyacı vardı. Keşke sevebilseydi. Öyle sevebilseydi ki, sevdiği benlikte kaybolup gitseydi. O zaman hiçbir sorunu kalmayacaktı. Kendi benliğindeki anaförlere takılıp kaldığında asla çıkamıyordu oradan. Fakat bunu Hanna'ya anlatamıyordu ki... Gençlerin hiçbirine anlatamıyordu aslında. Umudunu, inancını, sabrını kaybettiğinde kendisi de kayboluyordu. Bunu bildiği için, her şeye rağmen umutlarını kaybetmiyor, inançlarına sıkıca sarılıyor, sabrının sınırlarını mümkün olduğunca genişletmeye çalışıyordu. İşi buydu çünkü. İşini en iyi şekilde yapmaya çalışıyordu.

Otobüste grubuyla birlikte Avanos'a doğru bunları düşünerek gidiyor, terapi amaçlı bir haftalık bu gezi- den olumlu sonuçlar almak için kafasında durmadan planlar yapıyordu.

Erciyes giderek uzaklarda kalıyor, fakat buna rağmen görkeminden hiçbir şey kaybetmiyordu. «Bu Erciyes Dağı sence neye benziyor Hanna?» diye sordu.

Hanna'nın yanıtı önemliydi. Böylece, onun içinde, çok derinlerde gömülü kalan değerleri ortaya çıkarabilirdi. O değerler ortaya çıktığında ise, Hanna sevmeye başlayacaktı. Belki önce kendini sevecek ve sonra herkesi sevecekti. Hanna, herkesle birlikte hayatı da sevmeye başlayacaktı.

Hanna Erciyes'e baktı. İçişçe geçmiş uçuk mavinin, grinin, morun arasında parlayan bembeyaz buzullarıyla, Erciyes neye benziyordu? «Gökyüzüne doğru süzünen mavi bir güvercine benziyor» dedi.

-«Güvercin senin için ne ifade ediyor?»

-«Barış... Özgürlük...»

-«Barışı ve özgürlüğü çok mu seviyorsun?»

-«Çok...»

-«O halde, Hanna, neden özgür değilsin? Neden kendinle barışık değilsin?»

-«Çünkü bırakmıyorlar.»

En sonunda gelip buraya takılıyordu; çünkü bırakmıyorlar... Mutsuzluğunun sorumlusu başkaları, hep başkalarıydı. Ah bir bıraksalar, nasıl mutlu olacak, nasıl sevecek, nasıl başarılı olacaktı, ama bırakmıyorlardı. Bırakmayan aslında kendisiydi, fakat bunu ona anlatmak çok zordu.

Orhan yine Erciyes'e baktı. Erciyes... Buzullu zirveleriyle bulutları delip, gökyüzüne gururla yükselen

Erciyes... Neye benziyordu bu Erciyes? Aslında onu bir dağdan başka her şeye benzetmek mümkündü. Erciyes, uzak yıldızlardan düşmüş, billur parlaklığında bir su damlasıydı. Gerektiğinde ateşli lavlar püskürtebilen ufacık bir su damlası... Orhan buydu işte! Hayatı korumak için, tüm ömrünü feda etmeye hazırken, hayatı kirleten cehalet ordusuna ateş püskürtüyordu.

Erciyes, açık denizlerde tek başına dolaşan dev bir buzdağına benziyordu. O, zirvelerinde dondurucu buzulları ve içinde korlu ateşiyle okyanusta yüzen bir buzdağıydı. Orhan buydu işte! Dışardan bakıldığında basit ve sade yaşamıyla hayata karşı ilgisiz gibi görünüyor, fakat içinde alevsiz bir ateş, hayatın korlu ateşi yanıyordu.

Erciyes bir güzellikti aslında. Güzelliğin doğal anıtıydı. Volkanik hamuruyla, binlerce yıllık tarihi şekillendirmiş, nice uygarlıklara yön vermiş, püskürttüğü lav malzemesiyle bir bölgenin haritasını çizmiş, kimyasını ve coğrafyasını değiştirmişti. Onun böyle dik duruşlu, vakur bakışlı olması bundandı. Haklıydı, gururluydu, güçlüydü...

İçinden çıkan düşünsel ve duygusal malzemeye Orhan da değiştiriyordu çevresini. Yüzlerce sorunlu gencin hayatına yön veriyor, onların kişiliğini adeta

yeniden şekillendiriyor, anne ve babalarının esirgediği sevgiyi ve şefkâti onlara tüm cömertliğiyle vererek, yaralarına merhem oluyordu. Otobüsün camından Erciyes’e bakarken onunla işte böyle özdeşleşiyordu.

Muavin, yolculara kolonya ve çikolata ikram ederken, şöfor gaza yüklendi, peşpeşe giden üç tırı sollayarak tekrar sağa şeride geçti. Kızılırmak boyunca uzanan yeşil bitki örtüsünü geride bırakarak hızla ilerliyorlardı.

Bir süre sonra otobüs yavaşladı ve yol ayrımından sola döndü. Kızılırmak boylarında, engebeli bir plato da süren bu kısa yolculuktan sonra ilk peribacalarıyla karşılaştığında, cama yaklaşıp hayranlıkla bakmaya başladı. Bazıları tek başlarına dururken, bazıları da sanki bir aileymiş izlenimi veriyordu.

-«Bak Hanna, görüyor musun?» dedi.

-«Evet» dedi Hanna.

-«Şunlar mesela... Anne, baba ve çocuklardan oluşan bir peri ailesi sanki. Şu daha büyük olanı sanki baba... Onun yanındaki anne... Diğer ikisi de çocukları sanki.»

Taşların bile anne-babası var, fakat Hanna’nın yoktu. Onlar bile çocuklarını yalnız bırakmıyorlardı. Taşlar bile Hanna’dan daha mutluydu, çünkü aileleri vardı. Kendisini böyle yapayalnız bırakıp giden ba-

basını hatırladı, «hayat çok acı olsaydı bile, altı yaşında küçük bir kızı olduğunu düşünmeli ve onun için yaşamalıydı» dedi. «O kadına gelince... Eğer onda sevgi olsaydı, teselliye alkolde değil; ilgiye ve korumaya muhtaç olan küçük bir çocukta bulurdu» dedi.

Hanna'nın, «o kadın» dediği annesiydi... Orhan, çok hassas bir bölgeye girdiğini anlayıp geri çekildi. Bu peri ailesi benzetmesi ters bir tepkiye neden olmuştu. «En iyisi susmak» diye düşündü. Durup dururken yolda sorun çıkmasıydı. Camdan araziye seyretmeye başladı.

Erciyes'in püskürttüğü lavlarla önce geniş bir plato çıkmıştı ortaya. Sonra o platoda, yamaçlardan inen yağmur suları ve rüzgârla ilginç yüzey şekilleri ve peribacaları oluşmuştu. Bir ülke kurulmuştu sanki. Sihirli bir el dokunmuşçasına birdenbire bir periler ülkesi kurulmuştu. Bu periler ülkesi daha sonra Roma zulmünden kaçan mazlumlara sığınak olmuş, onlara korunak olmuş, ev olmuş, yurt olmuştu. Erciyes işte bundan dolayı dik tutuyordu başını. Onun vakur duruşu bundandı.

Şimdi başını haklı olarak dikmiş, gururla eserini seyreliyordu. Bu topraklar onun eseriydi. Bir zamanlar kervanları ve zengin tüccarları ağarlayan bu topraklar şimdi geçmişin izini süren meraklı gezginleri

ağarlıyordu. İkibin yıl önce bu topraklar Roma zulmünden kaçan azizlerin sığınağı olmuştu. Bugün de öyleydi. Modern kent hayatının bencilleşen ve kirlenen ilişkilerinden buraya kaçıyorlardı. Buraya gelip, içi oyulmuş volkanik kayaların ürkütücü sessizliğine sığınıyorlardı. İkinci milenyum çağında belki de mağara devrine tekrar dönüş süreci yaşıyordu. Bunları düşündü Orhan.

Bu peribacaları, doğanın sadece jeolojik mirası değildi. Binlerce yıllık tarihin ve kültürün arşivleriydi bunlar. Çünkü sadece doğa değildi burda insanı etkileyen. İnsanı burda tarihin derinliklerine çeken gizli bir tünel vardı sanki. «Doğanın ve tarihin böyle büyük bir aşkla kucaklaştığı başka bir coğrafya görmedim» dedi. Çünkü yoktu...

Peribacalarının dışında, yamaçlarda yağmur sularının oluşturduğu ilginç kıvrımlar, bölgeye ayrı bir özellik katıyordu. Bazı yamaçlarda görünen renk armonisi olağanüstüydü. «Lav tabakalarının ısı farkı bu renkleri yaratmış olmalı» diye düşündü.

Otobüs ilerledikçe, peribacaları daha sık aralarla beliriyor ve otobüsün camından geriye doğru kayarak arkada kalıyorlardı.

Masal Ülkesi

Kızılırmak kıyısında, bir tepenin eteklerine serpilmiş olan Avanos ııhayet göründü. Daha ilk bakışta ilgi odağı olan eski evler, kendilerine özgü mimari tarzlarıyla, her şeyi silip süpüren zamana karşı adeta direniyorlardı.

Terminalde otobüsten indiler, sırt çantalarını alıp, çarşıya doğru yürümeye başladılar. Orhan, sırt çantasından başka, kitap, sigara, cüzdan ve bilet gibi el altında olması gereken ihtiyaçlar için, bir de çaprazlama taktığı omuz çantası taşıyordu.

Bacağında, çadır kumaşından dikilmiş çok cepli bir şort, üstünde de fıstık yeşili yakasız bir tişört vardı. Saçları kısa ve dalgalıydı. Ağarmış şakaklarıyla olgun bir erkek izlenimi bırakıyordu. Kafasında dolaşıp duran gençlerin sorunlarına rağmen yüzü yine de rahat ve aydınlıktı. Görenler onu yabancı turist sanıp, İngilizce bir şeyler anlatmaya çalışıyorlardı.

Çömlekçilerin önünde etrafı izleyerek yürümeye başladılar. Çömlek atölyelerinin tezgâhları, taa Hitit

devrinden beri dönerek bugüne geliyordu sanki. İsveçli olduğu anlaşılan bir çift, bir çömlek atölyesinin önünde durmuş, ilgiyle dönen tezgâhlara bakıyordu. Kızıl renkli çamur, ustanın iki elleri arasında, sular da süzünen bir kuğunun boynu gibi incelip uzuyor, kolaylıkla kavislenip kıvrılıyor ve sonra tekrar yassılaşıarak biçimden biçime giriyordu. Gözlerini mavi birer ışıldak gibi açan İsveçli turist kız, hayretle iç geçiriyor ve şaşkınlığını belirten sesler çıkarıyordu. Çömlek atölyesinde çalışan genç bir bayan, turistleri içeri davet ederek, İsveçli kızı bir tezgâhın başına oturttu. Kız, buraya niçin oturtulduğunu soran gözlerle çömlekçi bayana baktı. Genç bayan, bozuk bir İngilizce ve işaretlerle ona çömlek yapmasını söyledi.

Turist kız, pedal üstündeki ayağını ve ellerini aynı anda kullanamıyor, çamura elleriyle şekil vermek gerektiğinde pedala basmayı unutuyor, ya da pedala basarken ellerini kullanamıyordu. Bu arada kendi haline gülmekten de geri kalmıyordu. Şu anda, belki de hayatı boyunca unutamayacağı bir tatil anısı yaşıyordu. Zaten bu anının unutulmaması için, turistlerin yaptıkları çömlekler kendilerine hediye ediliyordu. Bu ilginç çalışmayı ve sergilenen çömlekleri bir süre izledikten sonra, ordan ayrılarak, çömlek atölyelerinin önünde yürümeye devam ettiler.

Bu atölyelerin önünden geçerken, durup bakmadan edemiyorlardı. Özellikle Anika, hemen içeri dalıp, tezgâhlarda dönerek şekillenen kırmızı çamura, ilgi ve hayretle bakıyordu. Kavimden kavime, babadan oğula geçerek, Hititler'den günümüze kadar sürüp gelen çömlekçiliğin, bu kasabada çok önemli bir yer tuttuğu, adımbaşı rastlanan çömlek atölyelerinden hemen anlaşıyordu.

Atölye çalışanlarından biri, Anika'yı tezgâhın başına oturttu. Anika'da ortaya çıkan heyecen, ilgi ve sevinç, grup sorumlularını şaşırtıyordu. Gezi programının daha ilk gününde, bu çok olağanüstü ve sevindirici bir gelişmeydi. Onun böyle sevinçle zıpladığı hiç görülmemişti.

Anika henüz on yedi yaşındaydı. Dünyaya gelmek için çok acele etmişti ve erken doğum sırasında aşırı kan kaybından ölen annesini hiç tanımıyordu. Babasını zaten bilmiyordu, hayata, bir gecelik ilişkinin sürpriz misafiri olarak gelmişti. Hastanede, aylarca küvözde yatırıldıktan sonra kimsesizler yurduna verildi. Anika'nın hikâyesi de böyle başladı.

Pedala bastığında ellerini iyi kullanamadığı için, yamulan kırmızı çamur değişik görüntüler alıyor, bu da Anika'yı çok telaşlandırıyordu. Atölye çalışanlarından bir kadın, elleriyle Anika'nın elleri üzerine

bastırarak, çamurun doğru şekil almasını sağlıyordu. Fakat Anika bu müdahaleden rahatsız oluyor ve bu vazoyu tek başına yapmak istiyordu. Orhan'dan, bunu ona söylemesini rica etti. Orhan, nazik bir dille, Anika'nın yalnız çalışmak istediğini söyleyince, kadın, «peki madem öyle istiyor, buyursun» diyerek geri çekildi.

Anika büyüdükçe, içindeki sevgi ve yaşama sevinci küçülmeye başlamıştı. Gözlerine dikkatle bakıldığında, bakışlarında gizlenen «doyumsuzluk» ve «sevgi eksikliği» kendini hemen belli ediyordu. On yedi yaşına rağmen çocukça tavırlar sergilemesi bundandı belki. Oyuncak bebek için ağlayan küçük bir kız çocuğu gibi ayağını öfkeyle yere çarpıp ağladığında, onu teselli etmek artık hiç mümkün olmuyordu. Ama aslında çok hoş, çok sevimli, çok sempatik olan başka bir Anika vardı içinde, onu karanlık duygulara hapsederek adeta ceza çektiriyordu kendine. Delicesine istemesine rağmen, «anne» ve «baba» sözcüklerini duymak bile istemiyordu. Hayatta sevdiği hiçbir şey yoktu, fakat nefret ettiği iki şey vardı; biri «anne» ve diğeri de «baba...»

Açık mavi gözlerinde donup kalmış bir hüznün bulutu vardı sanki. Her sözden, mutlaka üzülebileceği bir anlam bulup çıkarmakta çok ustaydı. Bembeyaz

parlayan yuvarlak bir başı vardı, saman sarısı dalgalı saçlarını kazıtmıştı. Fakat aslında bu saçsız haliyle de çok güzeldi. Güzelliği, kiraz renginde kavisli dudakları ve biçimli burnuyla taçlanıyor, ufacık yüzüne çok yakışan açık renkli kalın kaşlarıyla daha bir derinlik ve zerafet kazanıyordu. Elleri ve ayakları minnacıktı Anika'nın, fakat bu minyon tipine rağmen dik ve gergin göğüsleri vardı. İncecik kollarını, yuvarlak omuzlarını, göğüslerinin bir kısmını ve belini açıkta bırakan minnacık bir tişört, onun altına da, çadır kumaşından dikilmiş çok cepli bol bir pantolon giymişti. Ayaklarında ise, zarif bayanlara özgü ince topuklu ayakkabılar yerine, boyasızlıktan yeryer çatlamış erkek botları vardı. Anika işte böyle bir kızdı.

Atölye çalışanlarından başka biri de, Hanna'yı alıp yan tezgâha oturttu. Çok uzun uğraşılardan sonra nihayet yamuk iki vazo yapmayı başardılar. Bu, onları gerçekten çok sevindirmişti. Hayatta belki de severek yaptıkları ve başarabildikleri ilk ve tek şey buydu.

Avanos'un dağlarından ve ırmağın eski yataklarından alınan yumuşak ve yağlı kil eleniyor ve iyice yoğrularak çamur haline getiriliyordu. Bu kızıl çamurun, «çark» adı verilen ve ayakla döndürülen tezgâhlarda biçimlendirilmesi sonucu, çeşitli ev gereçleri ve süs eşyaları ortaya çıkarılıyordu. «İşlik» adı verilen atölye-

lerde üretilen çanaklar, önce güneşte, daha sonra da gölgede kurutulduktan sonra, saman veya talaşla yakılan fırınlarda, sekizyüz dereceye kadar çıkan sıcaklıklarda özenle pişiriliyordu. Yemek kapları, su testileri, kışlık yiyecek saklamak için çömlekler ve küpler böyle üretiliyordu.

Yaptıkları bu «sanat eserleri»nin kendilerine hediye edileceğini öğrendiklerinde, iki kızın, özellikle Anika'nın heyecanı ve sevinci görülmeye değerdi. Bu heyecan ve sevinç karşısında, Martin, şimdiye kadar uyguladıkları terapi programlarının «eksik» olduğunu düşünmeye başlamıştı. Orhan ise, yıllardan beri ilk kez gördüğü bu manzara karşısında oldukça duygulanmıştı. Anika ile birlikte heyecanlanıyor ve onun sevincini paylaşmaktan mutlu oluyordu.

-«Anika, adını yaz üzerine, şöyle kocaman, okunaklı olsun, sen de adını yaz Hanna» dedi.

Anika ve Hanna, yaptıkları vazoya adlarını yazdılar. Fırında pişirildikten sonra kendilerine yarın hediye edilecekti. Bu sırada Jonas, Moritz, Denis, Timon ve Kevin, kendilerine ikram edilen bitki çaylarını ve kahvelerini içerek, atölyenin önünde yüksek sesle konuşuyorlardı.

Çömlek türlerini incelemeye başlayan Orhan, en çok Hitit tarzında olanları beğenmişti, Berlin'e dö-

nerken bunlardan birkaç parça almayı düşünüyordu, fakat çok pahalıydı. Sonra döner tezgâhta, ustanın elleri arasında şekillenen ömleğe baktı.

-«Bu sizin kullandığınız çok özel bir çamura benziyor» dedi.

-«Evet» dedi adam. «Avanos yakınlarında ırmağın suladığı tüflü ve killi toprak, kıpkızıldır. Yemek kapları, su testileri, kışlık yiyecek sakalamak için çömlekler ve küpler, bu kızıl topraktan yapılır.»

-«Avanos, başka neleriyle ünlüdür?»

-«Halı-kilim dokumacılığı buralarda çok yaygındır. Önemli uğraşılardan biri de bağcılıktır. Elde edilen üzümler, hem sofralık olarak, hem de şarap üretiminde kullanılır. Özellikle el yapımı şaraplar, yerliler ve misafirler tarafından çok sevilir.»

Atölyede, döner tezgâhın başında çalışan adama baktı. Kırmızı toprak, adamın elleri arasında olağanüstü bir hızla şekilden şekile giriyordu. Bir süre izledikten sonra, vedalaşarak ordan ayrıldılar.

Kızılıрмаğın üzerine kurulmuş taş köprüden karşıya geçerek, kasabanın içlerine doğru yürümeye başladılar. Bankaları, vitrinleri, modern alışveriş merkezleri ve lüks cafe-barlarıyla, burası, sıkı sıkıya bağlı olduğu geçmişinden ve geleneklerinden kopmak istemeyen, fakat buna rağmen büyümeye ve gelişmeye

aday bir kasaba izlenimi veriyordu. Daha ötelerde, ırmağın öte yakasında, peribacaları, kaya kiliseler ve terkedilmiş bir köy onları bekliyordu.

Bu topraklar, geçmişte yapılan çeşitli savaşların arenası olmuştu. Her şey yakılıp yıkılmış, yağmalanmış, Roma'dan sonra Bizans'ın zulmüne uğramış, Selçuklu Beylerinin hışmıyla kendi içine kapanmış ve kan-revan içinde kendini Osmanlı'nın kucığına zor bırakmıştı. Burası sadece doğanın ve ilginç yüzey şekillerinin değil, aynı zamanda tarihin de tüm renklerini taşıyan muhteşem bir beldeydi.

Kızılırmak boyunca yürüyorlardı. Irmak boyunca sıklık çay bahçesi olarak kullanılan gölgelik alanlar çıkıyordu karşısına. Oturup dinlenebilecekleri çok yer vardı.

-«Ama önce bir restoranda öğle yemeği yiyelim» dedi Martin.

-«Haklısın» dedi Orhan.

Jonas zaten «acıktım» diye çarşının ortasında söylenmeye çoktan başlamıştı bile. Sürekli acıktığını ve ayrıca şarap içmek istediğini söyleyerek, diğerlerini de kışkırtıyordu. Orhan, başını çevirip gökyüzüne baktı. Güneş tepeye dikilmek üzereydi.

Kızılırmak boyunca uzanan çarşı, çok renkli ve canlı görüntüler sergiliyordu. Adımbaşı bir turiste,

turist çifte, ya da rehber önderliğinde dolaşan bir turist grubuna rastlıyorlardı. Irmağın kenarında, balık yiyebilecekleri çok sayıda lokanta vardı. Onlardan birine yaklaşıp giriş kapısının önündeki ayaklı sehpa takılı mönüyü okumaya başladılar. Bu sırada yanlarına yaklaşan garson, «buyurun, bahçedeki havuzumuzdan canlı alabalık seçebilir, hatta istiyorsanız süzgeçli kepçeyle kendi balığınızı yakalayabilirsiniz. Alabalıktan hoşlanmıyorsanız, kambur sazan var. Yörenin en lezzetli balığıdır» dedi.

-«İzninizle biz bir dolaşalım da... Sonra belki uğrarız» dedi Orhan.

Fakat Jonas, «girelim, ben balık yemek istiyorum!» diye tutturdu. Moritz hamburger, Denis pizza istiyordu. Timon başka, Kevin başka telden çalışıyor, ortaya tam bir kargaşa çıkıyordu. Jonas, balık lokantasının önünden ayrılmak istemiyor, ben «balık istiyorum» diyordu. Martin, tekrar geleceklerini söyleyerek, çarşuyu bir dolaşmalarını önerdi. Aceleye gerek olmadığını, herkesin değişik şeyler yemek istediğini, önce ortak bir karara varılması gerektiğini söyleyince, Jonas öfkeyle, «siz istediğiniz cehenneme gidin, ben burdan hiçbir yere gitmiyorum!» diye bağırdı.

-«Jonas, herkes bize bakıyor, sorun çıkarma lütfen!» dedi Martin.

«Asma köprüye doğru yürümeye başladılar. Köprü'nün girişindeki meydanda birçok gözleme, bazlama ve ekmek arası dönerciler vardı. Ayrıca çarşı meydanında hamburger ve pizza yiyebilecekleri yerler de görmüşlerdi. Çarşı içinde daha birçok restoranda, pide, lahmacun, kebab çeşitleri ve testi kebab bulabilirlerdi. Fakat önce anlaşmaları gerekiyordu.

Biraz daha ilerleyince, ırmağın üzerinde tekne ve sal restoranlar gördüler. Anika ve Hanna, «biz ırmak üzerinde suyun şırıltılarını dinleyerek yemek istiyoruz, ne yiyeceğimiz hiç önemli değil!» diye tutturdu. Bu öğle yemeği bayağı sorun olacağı benziyordu. Seçenekler çoğaldıkça, karar vermek ve tek görüşte birleşebilmek imkânsız hale geliyordu.

Ayrıca, Kızılırmak kenarında nargile ve çay-kahve içerek dinlenebilecekleri yerler de vardı. Daha ilerde, yol kenarına sıralanmış disko-barlar gördüler. Bu taş yapıların biraz ilerisinde, kayaya oyulmuş üç bar ve iki disko vardı. Gençler en çok buna sevindiler, eğlenebilecekleri burdan daha güzel bir yer olamazdı, ama tabii buna mücadele edilirse... Çarşının ortasında aykırı davranışlar sergileyen gençlere Orhan'ın pek aldırdığı yoktu, fakat Martin, bütün bu olanlar karşısında şaşkın ve çaresizdi. Döndüler ve tekrar asma köprüye doğru yürüdüler.

-«Kimler balık yemek istiyor?» dedi Orhan.

-«Ben!» dedi Jonas.

-«Ben!» dedi Moritz.

-«Ben, ben, ben!» dedi erkekler.

-«Martin, sen al bunları, balık lokantasına git» dedi Orhan. «Kimler benimle gözleme yemek istiyor?»

-«Ben!» dedi Hanna.

-«Ben!» dedi Anika.

-«Siz gelin benimle» dedi Orhan.

-«Yemekten sonra çay-kahve içilecek, soğuk su, ayran, meşrubat içilecek, alkol dışında her şey içilecek, fakat alkol içilmeyecek. Bunu herkes şimdiden bilsin ve boşuna sorun çıkarmasın!» dedi Martin.

Tekrar buluşmak üzere ayrıldılar ve öğle yemeğinden sonra gelip, otantik yer sofralarıyla döşeli ilginç bir mekânda buluştular. Çay, kahve, meşrubat, ayran, bol miktarda su içildi. Jonas burda «şarap» diye tutturdu, fakat Martin ve Orhan, onu duymamış gibi davranarak, sohbe devam ettiler. Bu sırada Jonas, garsona seslenerek bir şarap istedi. Fakat Orhan garsona dönüp, hemen kalkacaklarını, bu nedenle hiçbir şey getirmemesini söyleyince, Jonas bağırmaya başladı. Orhan konuşmuyor, ama Martin, terapi için verilen paraları alkol için kullanamayacaklarını söyleyerek anlayış rica ediyordu. Bunun üzerine Jonas, «çünkü

sen o paraları Orhan'la birlikte yemek istiyorsun!» diyerek, kendi arkadaşlarının bile tebbessümüne neden olan ciddiyetsiz bir söz attı ortaya.

-«Kalkalım» dedi Orhan.

İçecek paraları ödendi ve bir fatura alındı. Yürüyüp çay bahçesinden çıktılar, fakat Jonas hâlâ oturuyordu. Dönüp ardına baktı Martin. Bir süre öyle sessizce bakıp durdu.

Yirmi bir yaşını dolduran Jonas, grubun en büyüğüdü. İri yapılı, kemikli, uzun boyluydu. Atılgan ve inatçı tutumuyla arkadaşlarını her zaman etkilemeye çalışır, genellikle şiddet olaylarında başı çekerdi. Meslek öğrenmeye ve çalışmaya hiç yanaşmıyordu. Fakat yabancıların defolup Almanya'dan gitmesini, onlar giderse her şeyin kendiliğinden düzeleceğini savunuyordu. Sol kulağında bir küpe vardı. Başı tıraşlıydı, kollarının omuza yakın kısımları, ağzından ateş püskürten ejderha dövmeleriyle kaplıydı.

Çocukluğundan beri şiddete yatkın kişiliği ve ısrarcı tutumuyla dikkat çekiyordu, zordu, çetindi, aykırı davranmak ve olay çıkarmak için her zaman bir bahanesi vardı.

Ana-babasını hiç tanımıyordu Jonas. Merak edip kimseden onların hikâyesini sormamıştı bile. Kendini bildi bileli kimsesizler yurdundaydı ve okulda sü-

rekli sorun çıkarmakla ünlenmişti. Derslere odaklanmıyor; okuldan, öğretmenlerden, kitaplardan ve her şeyden, herkesten nefret ediyordu.

On dört yaşındayken hapla başladığı uyuşturucu alışkanlığı, esrarla ve kokainle devam edip, eroine kadar ulaşmıştı. Uygulanan terapiler sonucu, uzun zamandan beri uyuşturucu almıyordu, ama tekrar uyuşturucuya dönmemesi için, sigara içmesine ve zaman zaman alkol almasına izin veriliyordu. Bütün bunları düşünen Orhan, varıp Jonas'ın kulağına bir şeyler fısıldadı. Bunun üzerine Jonas kalkıp gruba katıldı. Orhan acaba onu ikna edecek ne söylemişti?

Bir pansiyon kiralamak için yola çıktılar, fakat ani bir kararla, önünden geçtikleri bir turizm şirketinin bürosuna girip, çevre yol güzergâhı hakkında ayrıntılı bilgi istediler. Avanos-Ürgüp-Göreme üçgenine her yarım saatte bir özel halk otobüsleri olduğunu ve kalkış noktasının terminal olduğunu öğrendiler.

Çevreyi gezmek için, ırmağın çarşı yakasında, araç köprüsünün yanbaşındaki bulunan minibüs ve taksilerden yararlanabilirlerdi. Şehirlerarası otobüsler de aynı yerden kalkıyordu.

Zelve'ye gitmek için, «uzun yol» otobüslerinden birine binmeleri gerekiyordu. «Kısayol» otobüslerine binerlerse, Zelve'ye birkaç kilometre uzaktan geçtiği

için, biraz yürümeleri gerekirdi. Fakat eğer isterlerse bir araç da kiralayabilirlerdi. Bütün bu bilgileri aldıktan sonra, çevre arazisine uygun bir araç kiralamaya karar verdiler. Beş erkek, iki kız, iki grup sorumlusu, dokuz kişinin sığabileceği büyük ve rahat bir jip kiraladılar.

Jipin parasını ödedikten sonra, Kapadokya bölgesini tanıtan broşürler ve yol haritaları aldılar. Aracı Orhan kullanacaktı. Kimse, aracın içinde sigara içmeyecek, taşkınlık yapmayacak ve yüksek sesle konuşmayacaktı. Bunlar karara bağlandıktan sonra, jipe binerek, bir pansiyon kiralamak üzere kartal yuvaları gibi yamaçta kayalarla içiçe geçmiş eski Avanos evlerine doğru hareket ettiler.

-«Canavar gibi araba!» dedi Orhan. «Bizi yolda bırakacağını hiç sanmam.»

-«Umarım öyle olur» dedi Martin.

-«Umarım bir uçurumun dibini boylar, hepimiz birden cehenneme gideriz!» dedi Moritz.

Timon ve Kevin, çok komikmiş gibi kahkahalarla güldüler. Martin başını sağa sola sallayarak çaresizliğini ifade ediyor, Orhan da sinirinden gülüyordu.

-«Eğer istiyorsan cehenneme yalnız git!» dedi Anika. «Bizim oraya gitmeye hiç niyetimiz yok, tamam mı! Timon ve Kevin'i de yanına al, onlarla git!» dedi.

-«Evet, çok iyi olur, böylece sizden kurtulmuş olunuz!» dedi Hanna.

Moritz, iki kıza birden saldırdı, fakat diğerleri onu tutup oturtular. Orhan, tüm bu yaşananlardan sonra dönüp Martin'e baktı. Martin hâlâ başını sağa sola sallıyor, söyleyecek hiçbir söz bulamıyordu.

Moritz, kızlara bağılıyor ve bağıırken boyun damarları oklava gibi şişiyor, öfkeden kıpkırmızı kesiliyordu. Yirmi yaşındaydı Moritz. Grup içinde anlaşıldığı kimse yoktu, fakat zaman zaman Jonas'ın etkisinde kaldığı oluyordu. Bir trafik kazasında sakat kalmıştı babası. Annesi, sakat bir adamla ömür tüketmeyeceğini söyleyerek, başka bir erkekle yaşamaya başladığında henüz sekiz yaşındaydı.

Üvey babasıyla daha ilk günden ters düşmeye başlamıştı. Sonunda adam, Moritz'i istemediğini açıkça ifade ederek, itip kakmaya başlamış, onu evden uzaklaştırmak için elinden geleni yapmıştı. Annesi, oğlunu tercih edeceğine, hiçbir zaman sevemediği, hatta iğrendiği o dazlak kafalı şişko adamı tercih etmişti.

Moritz'i kimsesizler yurduna verdiler. O günden sonra Moritz için hayatın çehresi değişmeye başladı. Altüst olan iç dengesini, uyşturucu ve şiddet eylemleriyle yeniden kurmaya çalıştı. Diğer yaşlıları gibi, bozulan ve bir anda kararan hayatının sorumlusu ola-

rak yabancıları gösteriyordu. Onlar defolup gittikleri takdirde her şey kendiliğinden düzelecekti. Tek suçlu onlardı! Onlar mutlaka gitmeliydi!

Çıplak vücudunun üzerine, kolları sökük bir deri mont giymişti. Montun altında, rengi yeryer açılmış, paçaları sökük bir jean pantolon vardı. Başının iki yanını kazıtmış, tepesinde horoz ibiği gibi dikilen bir tutam saçını kırmızı ve yeşile boyatmıştı. Uzun, kemerli bir burnu, elmacık kemikleri çıkık, çopur bir yüzü vardı. Bakışlarında ise, her an saldırmaya hazır vahşi bir ifade gizliydi. En nefret ettiği şey, sevgiydi. Biri onun yanında sevgiden bahsedecek olsa, hiç düşünmeden üzerine atılıp paralayabilirdi.

Şiddete yatkın kişiliğinin yanı sıra, uyuşturucu batağına her an dönme tehlikesi de taşıyordu. On sekiz yaşına kadar yurdun denetiminde kalmış, sonra da terapi için gençlik merkezine verilmişti. Fakat denetimi en zor gençlerden biriydi. Orhan, bütün bunları düşündükten sonra, iç geçirerek, çaresizlik ve umutsuzluk içinde Martin'e bakıp, «oldukça zor ve çetin geçecek bir geziye hazır ol» dedi.

-«Evet, öyle görünüyor» dedi Martin. «Sen çay bahçesinde Jonas'ın kulağına ne fısıldadın da kalkıp gruba katıldın? Bunu çok merak ediyorum Orhan, ne söyledin ona?»

-«Biliyorsun ki onu fazla zorlamamak gerekiyor. Zaman zaman alkol almasına göz yumuyoruz. Buna şimdilik mecburuz.»

-«Ne söyledin ona?»

-«Pansiyonda gece şarap içeceğimizi söyledim.»

Grubu taşıyan araç, yeryer kayalara gömülü eski yapıların oluşturduğu dar sokaklardan geçerek, tepenin en yüksek noktasındaki tarihi bir eve doğru tırmanıyordu.

Dervişler Diyarı

Eski bir mahallede, yüzünü Kızılırmak ve Erciyes'e çevirmiş, Kapadokya manzaralı, üç katlı bir evin tamamını kiralamışlardı. Ev, taş yapıydı ve yüksek kemerli odaları vardı. Doğa ve tarihle kucak kucağa, içiçe bir evdi. Binlerce yıl öteden gelen otantik yapısına sadece günün konforu eklenmişti. Zemin kattaki ikişer yataklı iki odada, Kevin, Timon, Jonas ve Moritz kalacak, orta kattaki odaların birinde Hanna ve Anika, diğerinde de, Denis ve grup sorumlusu Martin kalacaktı. Orhan'a da üçüncü kat düşmüştü. Bu katta sadece tek oda vardı, şömineli ve tek yataklıydı. Grubun iki sorumlusu, evi ve evin manzarasını çok beğenmişlerdi, ama burda kalacakları kısa süre içinde, gençlerin hiç bitmeyen sorunları yüzünden, ne yazık ki rahat edebileceklerine ve keyifli geceler geçirebileceklerine pek inanamıyorlardı.

Bir yandan terasta çevreyi izlerken, diğer yandan ellerindeki haritaya bakarak bölgeyi tanımaya çalışıyorlardı. Fakat bunu aslında Martin ve Orhan yapı-

yor, gençler o muhteşem manzaraya çok ilgisiz davranıyorlardı. Kızılırmak, ilçeyi ortadan ikiye bölmüştü. İki yakayı sallanan asma köprü ve tarihi taş köprü birbirine bağlıyordu. Burdan bakınca, kayadan oyma ve taştan yapılma eski Avanos evleri de görünüyordu. Bir hafta konaklamak için kiraladıkları bu ev, çömlek atölyelerinin, yöresel halı-kilim satış mağazalarının ve restore edilmiş eski evlerin bulunduğu konaklama bölgesindeydi.

Orhan, bölge haritasını Martin'e bırakarak, bakışlarını uzaklara çevirdi. Önünde, dilim dilim kesilmiş, çikolatalı ve kremalı pastayı andıran bir plato uzanıyordu. Avanos, Zelve, Çavuşin, Göreme, Uçhisar, Kızılırmak ve Erciyes'e kadar olan geniş bir alanı görebiliyordu. Yeşilin çeşitli tonlarında yamaçlara serpilmiş bağları, derin vadileri ve çaylarıyla bir renk cümbüşü içinde kaynaşan volkanik araziye görebiliyordu.

Burdan bakınca, kaleleri, surları, tapınakları ve kayalara gömülü evleriyle, terkedilmiş eski bir Hitit şehrini görüyordu sanki.

Hırçın dalgalı denizlere benzeyen engebeli yüzeyiyle, çok geniş bir alana yayılmış olan platoyu ve olanca sessizliği ve gizemiyle tarihi içinde saklayan ilginç peribacalarını görebiliyordu. Burda, doğanın ve tarihin muhteşem uyumunu izleyerek keyifli günler

ve geceler geçirebilecekler miydi? Orhan, bu gezinin bir kâbusa dönüşmesinden çok korkuyor, fakat bunu hiç belli etmiyordu. Terasta mangal bile vardı.

-«Martin, eğer belediyenin altındaki kasaptan et alırsak» dedi Orhan, «burda bu gece mangal keyfi yapabiliriz» dedi.

-«Çok iyi olur» dedi Martin.

Fakat çok istemelerine rağmen bu mangal keyfi ertelendi. Çünkü, Avanos'a iki kilometre mesafede, «Sarıhan» adlı eski bir kervansarayda, ilginç bir sema gösterisi olduğunu duymuşlardı. Sema gösterisi akşam saat dokuz otuzda başlayacağı için, yarım saat önce, yani en geç saat dokuzda burdan çıkmaları gerekiyordu. Gösteri yaklaşık kırk beş dakika sürecekti. Bu gösteri, gençler için yararlı olabilirdi.

Orhan, «bu fırsat asla kaçmaz» diye düşündü. Hayatta hiçbir değer tanımayan bu gençlere, dünyada bir benzeri bulunmayan o büyük düşünürün mistik dünyasını tanıtmak istiyordu. Bu fikrini grubun pedagoğ sorumlusu Martin'e söyledi. Martin, bunun çok yararlı olabileceğini düşünerek, hemen onayladı. Ayrıca kendisi de, hakkında çok şeyler işittiği Mevlana'yı tanımak istiyor ve bunun önemli bir fırsat olduğunu düşünüyordu. Mangal işini bir başka zamana bırakmaya karar verdiler.

İrmağın kenarında önce hafif bir akşam yemeği yiyecekler, sonra da kalkıp gösteriyi izlemeye gideceklerdi. Orhan, akşam serinliğinde üşütmemek için, uzun keten pantolonunu ve yakalı uzun kollu gömleğini giymişti. Uzun kıyafetlerini giymeleri için diğerlerini de uyarmasına rağmen, grubun pedagog sorumlusu Martin'den başka kimse aldırmamıştı. Hatta Denis'in bacağına sadece şort vardı, üst tarafı tamamen çıplaktı.

-«Neden söz dinlemiyorsun?» dedi Orhan. «Üşütüp hastalanmak mı istiyorsun?»

-«Karışmayın bana!..» dedi Denis.

-«Denis, seninle uğraşmaya hiç niyetimiz yok, akşam akşam sorun çıkarma!» dedi Martin.

-«Sorun çıkaran sizsiniz! Bana karışamazsınız, istediğim gibi giyinirim!» dedi ve şortunu da çıkarmaya başladı. «Kilotla dolaşacağım!» dedi.

Diğerleri gülmeye başlamışlardı, «kilotunu da çıkar Denis, cırılçıplak dolaş sokaklarda, gerçekten çok enterasan olur, çıkar Denis, çıkar, çıkar, çıkar!..» diyorlardı. Sonra hep bir ağızdan, alkışla tempo tutmaya başladılar.

-«So-yun!..»

-«So-yun!..»

-«So-yun!... So-yun!.. So-yun!..»

Denis bir anda kilotunu çıkarıp, terası çevreleyen taş duvara doğru fırlattı. Her şeyiyle cırılçıplak ortada kalmıştı. Terasta model gibi yürüyerek gösteri yapmaya ve dans etmeye başladı. Gençler çevresini almış, ağızlarıyla ve hayali gitarla müzik yapıyorlar, «biz bu gece o saçma sapan gösteriye gitmiyoruz, asıl gösteri burda!» diyorlardı. Anika, Denis'in mahrem yerlerini görebilmek için başını erkeklerin arasından uzatarak bakmaya çalışıyordu, fakat Hanna gülerek arkaya kaçmıştı.

-«Çabuk git ve üstüne bir şey giy!» diye adeta emir verdi Martin. «Herkesin maskarası olmak hoşuna mı gidiyor?!..» dedi.

Bir süre gözgöze bakiştılar. Diğerleri hâlâ bağırıyorlardı. Denis sanki ne yapacağına karar veremiyor gibiydi.

Orhan, kollarını göğsünde çaprazlama birbirine geçirmiş, derin bir suskunluk içinde olanları izliyordu. Bu duruşuyla, bakışıyla, yıllardan beri boş ve yatarsız bir çalışma içinde olduğunu düşünür gibiydi, fakat umutlarını kaybetmek de istemiyordu. Denis bu sırada odasına gitmişti. Biraz sonra, yine aynı şortun üzerine uyduruk bir tişört giyerek tekrar geldi. Arkadaşlarıyla bakışıp gülüşüyorlardı. Denis, yaptığı şeyden sanki gurur duyar gibi bir tavır içindeydi.

Denis, on yedi yaşında, grubun en küçüğü ve aynı zamanda en aykırı, laf anlamaz, en inat üyesiydi. Babasının bir Türk olduğunu daha geçen yıl yurt görevlilerinden öğrendiğinde, kendini kaybederek duvarları tekmelemiş, kapı ve camları kırarak isyan etmişti. Babasının bir Türk olduğunu asla kabul etmek istemiyordu. Fakat onun babası bir Türk'tü, bu gerçeği değiştiremezdi.

Hatta yurt görevlileri, baba adının «Faruk» olduğunu bile söylemişlerdi. Annesiyle bir süre birlikte yaşadıktan sonra, «Alman kızlarıyla evlenilmez» diyerek alıp başını gitmişti. Annesi ise, yeni bir hayat arayışı için, Denis'i daha dört aylıkken kimsesizler yurduna bırakmıştı.

Denis, sekiz yaşına geldiğinde, görevliler onu kimsesizler yurduna gelen bir kadınla tanıştırap, «bu senin annen» demişlerdi. Mavi gözlü, açık tenli, sarı saçlı bir kadındı. Denis'in gözlerine sanki bir yitik arar gibi bakıyordu. Yıllar önce kaybettiği değerli bir duyguyu arıyordu sanki. Ama bulamıyordu. Denis'in soğuk ve donuk bakışlarıyla karşılaştığında, aradığı yitiği hiçbir zaman bulamayacağını anlamış ve ağlamaya başlamıştı. Yıllar önce terkettiği bu küçük çocuk, «hayır, sen benim annem değilsin!» diyerek tekmelemler savurduğunda, bunu daha iyi anlamıştı.

Denis büyüdükçe bir suçlu aramaya başladı. Suçlu olarak önce annesini gördüyse de, kendisinden daha büyük ve deneyimli olan arkadaşları, ona, tek suçlunun yabancılar olduğunu söylediler. Babası da bir yabancıydı zaten. Annesiyle birlikte olduktan sonra terkedip gitmeseydi, Denis böyle yapayalnız kalmayacaktı. Çok küçük yaşlarda alkol ve uyuşturucu almaya başlayan Denis, arkadaşlarıyla birlikte yabancılara yönelik çeşitli şiddet eylemlerine katılmaya ve giderek bundan zevk almaya da başlamıştı.

Yabancılar geldiği için Almanya'da her şeyin bozulduğunu düşünüyordu. Eğer onlar, «kara böcekler» dediği yabancılar olmasa, Almanya'da işsizlik de olmayacaktı. Oysa Denis, tüm çabalara rağmen hiçbir mesleğe ilgi duymuyor ve öğrenmeye yanaşmıyordu. Çalışmanın ancak kapitalistlerin işine yarayacağını söylüyordu. Denis'in işte böyle birbiriyle çelişen ilginç fikirleri vardı.

Siyah dalgalı saçlarıyla, Denis, diğer arkadaşlarından çok farklıydı, ama saçlarının babadan gelen o Akdeniz iklimine özgü koyu rengini, kızılımsı kahverengi bir renkle örtmeye çalışıyordu. Gözlerinin açık rengini de annesinden almıştı. Doğrusunu söylemek gerekirse, yakışıklı bir çocuktü. Beyaz tenli, dal gibi ince, uzun boylu, alımlıydı.

Arkadaşlarından, esrara «ot» demeyi öğrenmişti. «Ot bulamadığım zamanlar çıldırırdım» diyerek, arkadaşlarıyla sanki otuz yıl öncesinden bahseder gibi konuşurdu. Oysa her şey daha dün kadar yakındı. Alkol ve uyuşturucu terapisi kesintisiz sürüyordu.

Denis aslında iyi bir çocuktur. Bazen kendi gerçek kimliğini bulduğu oluyordu ve o zaman olgun bir insan gibi davranıyordu. Hayat, onun içindeki gizli güzelliklerle buluştuğunda, ortaya gerçekten olağanüstü manzaralar çıkıyordu.

Her insan gibi onun da içinde bir cevher olduğu kuşkusuzdu, ama yıllarca o cevheri kendinden ve çevresinden niçin gizliyor, niçin herkesin kolayca sevebileceği sevimli ve sempatik kişiliğini çirkin bir maskeyle örtüyordu? Öyle anlar oluyordu ki, sevgisiz geçen çocukluğunun bedelini ödetmek istercesine, annesine, babasına, yabancılara ve tüm dünyaya küfretmeye, bağırıp çağırmaya başlıyor, akla hayale gelmeyen aykırı davranışlar sergiliyordu.

Kiraladıkları jipe atlayıp, akşam yemeği için ırmağın kenarına indiler. «İnşallah sorunsuz bir akşam yemeği yeriz» diye düşünüyordu Orhan. Ön koltukta oturan Martin'in hareketlerinden ve tedirgin bakışlarından, onun da aynı endişeleri taşıdığı kolayca anlaşılıyordu.

Jonas, yer sofralarına küfrederek, adam gibi bir yere gitmek istediğini haykırınca, diğerleri de ona katıldılar. Fakat Hanna ve Anika, yer sofraları diye tutturunca, Orhan onlara yaklaştı ve iki kızın kulağına, «bırakın lütfen» diye fısıldadı. «Sorun çıkarmadan akşam yemeğini yiyelim, yoksa gösteriyi izlemeye asla gidemeyeceğiz!» dedi.

Garsonlar, üç masayı birleştirerek, büyük bir sofraya kurdular. Yiyecekler ısmarlandı, yanına su, meşrubat, çeşitli meyve suları istendi. Sonuna kadar sessiz ve sakin giden akşam yemeği, birden Timon'un tedirgin edici sesiyle adeta yeni bir çıkmaza girdi.

-«Şarap getirin bana, ben gösteriye gitmek istemiyorum!» diyordu.

Timon, on dokuz yaşındaydı. Esrar, morfin, hap, ne bulursa alıyordu. Çeşitli gasp ve yaralama olaylarına katılmıştı. Uzun yıllardan beri süren terapiye hiçbir olumlu yanıt vermiyor, fırsatını bulduğunda tekrar eski alışkanlıklarına dönüyordu. Aynı zamanda saldırgan ve tehlikeliydi. Bir defasında hizmetini gören hastabakıcıya kızdığı için, adamın kulağını ısırarak koparmıştı. Ameliyatla kulağı dikilen zavallı adam, aylarca raporlu kalmış, daha sonra da nankör hastalarına lanetler okuyarak yirmi yıllık mesleğini terketmiş ve başka bir iş aramaya başlamıştı.

Babasını hiç tanımıyordu Timon. Zaten tanısa, işini hemen bitirmeyi düşünüyordu. Annesinin bir hayat kadını olduğunu öğrendiğinde, henüz on iki yaşındaydı. Okuldan ve kimsesizler yurdundan gizlice kaçmaya o zamanlar başladı. Bu kaçışlar, onu gece hayatına çekerken, aynı zamanda uyuşturucu ve alkol bağımlılıkları edinmesinin de başlangıcı oldu. Aslında kendi gerçeğinden kaçıyordu Timon. Asıl cesaretin, o gerçeği değiştirmek veya onu kabul etmek olduğunu bilmeden, bilemeden, kimsesizler yurdundan kaçarak, kimsesiz gecelerin koyu karanlıklarına vuruyordu kendini.

Annesiyle ilgili gerçeği öğrendikten sonra, her gece rüyasında onu görmeye başlamıştı. Ellerinde bira şişeleriyle iğrenç kılıklı herifler, annesinin üzerine vahşi hayvanlar gibi saldırarak, hiç bitmeyen bir tecavüze başlıyorlardı. Timon, bu sürekli tekrarlanan kâbuslarından, annesinin çılgınlıklarıyla uyanıyordu. Ter içinde, gözleri dehşetle açılmış ve titreme nöbetlerine tutulmuş olarak, ateşler içinde uyanıyordu. Sonra okuldan kaçan diğer arkadaşlarıyla birlikte kendini uyuşturucu partilerinde buluyor, kendini uyuşturarak, orda her şeyi unutmaya çalışıyordu.

Saçı hep kısaydı Timon'un, asker tıraşı oluyordu. Sağ şakağında, jiletle kazıtarak yaptırdığı bir gamalı

haç işareti vardı. Sol omuzunda da, aynı işaretin kocaman bir renkli dövmesini taşıyordu. Kafası kuru ve kemikli, zayıf vücuduna oranla sanki biraz büyüktü. Her yutkunduğunda, aşağı yukarı gidip gelen çıkıntılı bir gırtlak vardı. Kulakları büyüktü Timon'un, uzun ve kambur bir burnu vardı. Gözleri ela, teni sarı ve hafif çilliydi.

O bilindik öfkeli ses tonuyla, «siz istediğiniz cehenneme gidin, ben disko-bara gidip kafayı çekeceğim!» diye tutturmuştu. Onun bu ani çıkışı ve inatçı tutumu, Jonas'ı da harekete geçirdi, «ben de Timon'la kalmak istiyorum!» dedi. Onları ikna edebilmek için, uzun süre uğraşan Orhan, sema gösterisinden sonra disko-bara gideceklerine dair söz verdi. Fakat Martin bunu doğru bulmadı. Bu gençlerin disko-barda şarap içmeleri zaten yanlış, ayrıca yasaktı da. Bunu yapmak resmen suç işlemektir. Eğer gidilip içilmeyecekse, o zaman bu yalan söylemektir ve daha da kötüydü.

-«Onlara taviz vermekle hiç iyi yapmıyorsun Orhan» dedi. «Sorunları olsa bile onlar çocuk değil, hepsi de kocaman adamlar, programa uymaları gerektiğini bilmeliler.»

-«Gerçeği söylüyorsun Martin. Sana katılıyorum. Fakat bu gençlerin bir gecede yola gelmeyecekleri de başka bir gerçek.»

-«Onların yola gelebilmeleri için zamana ihtiyaç olduğunu biliyorum, ama onlara yine de yalan söylemememiz gerekiyor. Bir pedagog ve sosyal yardım uzmanı olarak, biz onlara yalan söylersek, onların bize olan güveni ve saygısı azalmaz mı?»

-«Bize güvendiklerini ve saygı duyduklarını pek sanmıyorum» dedi Orhan.

-«O halde yalan söylemeye devam mı edelim?»

-«Hayır etmeyelim. Ama bütün bunları sema gösterisinden sonra tartışalım. Çünkü eğer tartışmaya devam edersek, büyük bir ihtimalle gösteriyi kaçıracğıız. Belki bir daha onu izleme imkânımız hiç olmayacak.»

Böyle uzun ve gereksiz tartışmalardan sonra ancak çıkabildiler yola. Tartışmaya biraz daha devam etse-ler, haftada bir kez sergilenen sema gösterisini kaçırac-klar ve izleyemeden Berlin'e döneceklerdi. Göste-riyi izlemek için, kiraladıkları jipe atlayıp, kervansar-ayın yolunu tuttular.

Orhan, jipi bir ağacın altına çekip park etti. Teker teker araçtan indiler ve gösterinin yapılacağı tarihi bi-naya doğru yürümeye başladılar. Biletlerini alıp ker-vansarayın kemerli yüksek kapısından içeri girdiler.

Semahaneye girişin tam karşısında şeyh postu var-dı. Bu post ile giriş arasında olduğu var sayılan kut-

sal çizgi semahaneyi iki yarım daireye bölmüştü. O çizgiyi görebiliyordu Orhan. Aslında izleyen herkesin, o çizgiyi görebilmesi gerekiyordu. Bunu Martin'e ve grubun diğer üyelerine açıkladıktan sonra, sessizce izlemeye başladılar.

Üstlerinde beyaz tennureleri ve başlarında ilginç sikkeleriyle semazenler bu görünmez çizgiye basmadan ve sırt çevirmeden karşıya geçtiler. Kırmızı renkli post, en büyük manevi makamdı, rengiyle yaratılışı temsil ediyordu. Semazenler, şeyh postunu selamladıktan sonra yerlerini aldılar ve sema töreni başladı. Orhan, tüm bunları, Martin'e ve grubun diğer üyelerine alçak sesle ve kısaca açıkladı.

Dönmeye başlayan semazenler, birbirine bağlı ellerini yavaş yavaş bırakarak açıyorlar ve müzik eşliğinde savrulan etekleriyle ilâhi bir boyuta geçiyorlardı. Hiç aksamadan, duraksamadan, kusursuz bir tek-düzelik ve sadelik içinde, büyük bir aşkla dönüyorlardı. Dönmek, var olmanın temel şartıydı. Tüm varlıkların bulunduğu ortak bir paydaydı dönmek. Atomdan yıldızlara dek evrende her şey dönüyordu. Uydular, gezegenler, güneşler dönüyor, galaksiler dönüyor, devran dönüyordu. Görünmüyordu, fakat insan bedeninde atomlar dönüyor, damarlarda kan dönüyordu. Bir bütün olarak insan dönüyor, topraktan gelen

insan, tekrar toprağa dönüyordu. Dünyayla birlikte insan güneşin etrafında, güneş, ailesiyle birlikte galaksinin etrafında, galaksi de evrende dönüyor, aksamadan, duraksamadan, tökezlemeden dönüyor, her şey dönüyordu. Semazenler niçin dönmesindi? Onlar da dönüyorlardı. Dönmek, var olmanın en temel koşuluydu.

Semazenlerin bu kusursuz dönüşü, mutlak gerçekte yok oluşu anlatıyordu. Belli bir olgunluk düzeyinden sonra, bir bilge olarak, kâmil bir insan olarak, kulluğa tekrar dönüşü anlatıyordu. Bu kusursuz dönüş, sevgi için, hizmet için, hakikâtın sırrına erdikten sonra, yeni bir ruhla benliğe tekrar dönüşü anlatıyordu. Hırkasını çıkarıp atarken, çıkarıp attığı şey aslında benliği idi. Bununla, dünyadan ayrılışı ve sonsuzluk boyutuna doğuşu anlatıyordu. Başındaki sikkesi, benliğinin mezar taşı; üstündeki tennuresi ise, benliğinin kefeniydi. Kollarını çapraz bağlayarak, «Bir» rakamını tasvir ediyordu. Dönerken kollarını açıyor, sağ elini dua edercesine göklere, sol elini de yere çeviriyordu. Bununla, Hak'tan aldığı ihsanı halka döküyordu. Yunus'un, «yüksekten çeker, alçağa dökerim» dediği şey buydu işte. Semazen, kâlbın etrafında sağdan sola dönerek, bütün insanları, bütün yaratılmışları, yürekten selamlıyor, sevgi ve aşkla ku-

caklıyordu. Orhan, bu muhteşem gösteri hiç bitmesin istiyordu, fakat bitmişti işte. O kadar çabuk bitmişti ki, kırk beş dakikanın nasıl gelip geçtiğini hiç anlayamamıştı. «Keşke bitmeseydi!» diye düşündü. «Sabaha kadar bitmeseydi keşke...»

Önce kalabalığın çıkmasını beklediler. Daha sonra kervansarayın tarih kokan yüksek kapısından avlu-ya geçtiler. Araca doğru yürürken, Kevin'in, «verilen sözler unutulmasın!» diye karanlıkta yankılanan sesi işitildi. «Şimdi burdan doğru disko-bara gidiyoruz, tamam mı?» dedi.

-«Kesinlikle hayır!» dedi Martin.

-«Sen karışma, Martin!» diye bağırdı Kevin. «Orhan, akşam yemeğinde Timon'a söz verdi!»

-«Sadece Timon'a mı?» dedi Jonas. «Öğle yemeğinde Orhan bana da söz vermişti!»

Orhan çok zor durumdaydı. Kaçmak istercesine, kervansarayın yan tarafındaki üzüm bağlarına doğru yürüdü. Bağların içinde ilginç peribacaları gördü. Peribacalarına doğru merakla yaklaştı. Etraf oldukça karanlıktı, ama peribacalarına, kervansarayı aydınlatmak amacıyla yerleştirilmiş, mavi, sarı, kırmızı, yeşil karışımı renkli ışıklar vuruyordu. Bu ışıklarla daha bir gizemlilik kazanan peribacalarına yaklaştı ve birkaç metre uzağında durdu.

En öndeki peribacası dimdik yürüyen bir dervişe benziyordu. Başında kahverengi bir sikke vardı sanki. Yeryer siyaha kaçan koyu gri hırkasının içinde, ayak tırnaklarına kadar uzanan beyaz bir tennuresi vardı. Tıpkı yürüyen bir dervişe benziyordu. Belki de bu, Afganistan çöllerindeki Moğol zulmünden kaçan büyük düşünür Mevlana'ydı. Ona benziyordu çünkü. Erciyes'in tüflü volkanik kayalarını aşındıran sel suları ve ona şekil veren rüzgâr, bir gece ansızın elbirliğiyle Mevlana'nın heykelini dikmişlerdi sanki. Onun ardında iki peribacası daha vardı. Sikkeleri ve tennureleriyle, onlar da sanki bu büyük bilgenin müritleriydi. Sonsuzluğa bakarak yürürken böyle apansız donup kalmışlar gibiydi.

Birdenbire yürümeye başladılar. Geliyorlardı işte. Yumuşak bağ toprağında yürüyerek, Orhan'a doğru ağır ağır yaklaşıyorlardı. Bir süre hayret ve şaşkınlıkla onlara baktı.

-«Selam ey Mevlana Hazretleri» dedi.

-«Selam hepimizin üstüne olsun. Doğru yoldasın, ama eğri yürüyorsun. Çünkü eğrilik ve doğruluk insanın kendisindedir.»

-«Anlamadım?»

-«Yaptığın iş doğru, fakat sen bu «doğru»yu «yanlış» yapıyorsun.»

Bunları söyledikten sonra, ardında iki müridiyle sessizce uzaklaşıp gitti. Orhan koşarak tekrar Mevlana'nın önüne geçti.

-«İnsanlığa seslenerek, ‹gel!› demedin mi? ‹Kim olursan ol, yine gel!› demedin mi?»

-«Dedim, fakat sadece isteyenlere... Bu dergâh, gönül dergâhı, rıza dergâhı, sevgi dergâhıdır. Ben kimseyi zorla çağırmadım.»

-«Ben onları zorladım mı?»

-«Evet, zorladın... Senin şarabın onlara acı gelir. Onların şarabı da sana acı gelir. Bırak, herkes kendi şarabını içsin...»

-«Benim şarabım?»

Mevlana, bunları söyledikten sonra, ardında müritleriyle çekip gitti. Az ötede, bağların içinde, üzüm yaprakları ve meyve ağaçları arasında kayboldular. Orhan, donup kaldığı yerde öylece bakıyordu. Birden etrafında öten böceklerin sesini işitti. Sonra kuş cıvıltıları... Daha sonra, aracın yanında tartışan Kevin ve Martin'in seslerini işitti. Biraz önce konuşan, yürüy-en, sonra çekip giden peribacaları ordaydı işte. Üçü de ordaydı. Yürürken donup kalmışlar, sessiz birer peribacası olmuşlardı sanki.

Sonra birden döndü ve aracına doğru yürümeye başladı. Kalabalık dağılmış, kervansarayda sadece gö-

revliler kalmıştı. Görevlilerin içerden sesleri geliyor-
du. Aracın yanında Martin'le tartışan gençlere doğru
yürüdü.

-«O zaman bize yalan söylediniz!» diye bağırıyor-
du Kevin. «Düpedüz yalancısınsız siz!»

-«Ben sana hiçbir konuda söz verdiğimi hatırlamı-
yorum!» dedi Martin.

-«Ama Orhan!.. Timon'a sz vermedi mi Orhan?
ğle yemeğinde Jonas'a da söz vermişti! Grubun so-
rumlusu sadece sen misin, Orhan da bu grubun so-
rumlusu değil mi?»

-«Değil!.. O sadece sosyal yardım uzmanı. Diğer
bir görevi de rehberlik. Grubun sorumlusu benim.
Benden, terapi programınıza ters düşen şeyler iste-
meyin. Eğer mümkünse size uyururucu bulmamı
bile isteyeceksiniz!..»

Orhan'ın geldiğini görünce, herkes Martin'i bıra-
kıp Orhan'a baktı. Kurtulduğunu düşünerek, bu du-
ruma Martin sevindi. Madem onlara söz vermişti,
şimdi ıksındı işin içinden. Bu sırada Jonas, Orhan'a
doğru yürüyerek, öfkeli ve kalın sesiyle adeta kükredi.

-«Orhan, ay bahçesinde kulağıma bir şey fısılda-
mıştın, unutmadın değil mi?»

-«Hayır, unutmadım» dedi Orhan. «Atlayın ara-
baya, gidiyoruz.»

-«Nereye?» dedi Kevin. «Nereye, nereye, nereye?» diye bağırdı.

Bağırırken öfkeden mosmor kesilmişti. On sekiz yaşındaydı Kevin. Anne ve babasının yaşadıklarını biliyor, fakat onları tanımıyordu. Dokuz yaşlarındayken, yurt görevlilerinin ısrarlarına rağmen, ne onları görmeye gitmiş, ne de onların yurda gelmelerini istemişti. «Eğer bunu yaparsanız, intihar ederim!» diye tehditler savurmuştu. İntihara yatkın bir kişiliği olduğu için, görevliler onu serbest bırakmaya karar verdiler. Yanlış bir tepkiyle karşılaşmamak için üstüne fazla varmadılar.

Aslında içe kapanık bir çocuktur. Sorulduğunda bile yanıt vermez, hiç duymamış gibi davranırdı. Onun günlerce hiç konuşmadığını farkedenden okul yöneticileri, yurt görevlileriyle işbirliği yaparak, Kevin'i bir psikologa götürdüler. Kevin'le konuşabilmek ve onu çözebilmek için günlerce uğraşan psikolog, sonunda onu serbest bırakmaya karar vererek, zamana ihtiyaç olduğunu söyledi.

Fakat Kevin bazen o derin suskunluğundan adeta vahşi bir yırtıcı gibi çıkarak, büyük bir öfkeyle etrafa saldırmaya başlıyordu. Diğer çocukların öğrenmelerine engel olduğu için, onu sınıfından alarak, diğer sorunlu çocuklarla birlikte özel bir sınıfa vermişlerdi.

Kevin, canı istediği zaman sınıftan çıkıp gidiyor ve günlerce gelmediği oluyordu. Sonunda yurt görevlileri tarafından, nerde ve kimlerle olduğu araştırıldı. Onu bulduklarında alkol komasına girmişti. Günlerce hastanede yattı, midesini yıkayıp bıraktılar. Daha sonra uyuşturucu aldığı da ortaya çıktı. Madde bağımlısı olduğu anlaşıldığından beri aralıksız olarak terapi programları uygulanıyordu.

Görünüşte çok sakin, hatta yüzünde çocuksu bir masumiyet ve saflık ifadesi vardı. Sakin duruşu ve her şeyi inceden inceye süzen dingin bakışlarıyla, insanda önce pozitif izlenimler bırakıyor, fakat hiç beklenmedik bir anda, beklenmedik bir tepkiyle adeta volkanik bir dağ gibi birdenbire patlıyordu. Böyle durumlarda sanki başka bir kişiliğe bürünerek herkesi şaşırtıyordu. Kadife gibi yumuşak ve sessiz görünüşünün altında, sanki pusuya yatmış vahşi bir öfke ve nefret gizliydi.

Jip hareket ettiğinde Kevin hâlâ bağıırıyordu. Orhan, bu sırada Martin'e bir şeyler açıklıyor, ama Martin başını sallayarak reddediyordu.

-«Disko-bara gitmeyelim, tamam, ama eve birer şişe şarap getirirsek, denetimi kolayca ele alabiliriz. Başka çaremiz yok Martin, lütfen anla beni. Onları rahatlıkla kontrol edebiliriz, merak etme. Bak kısa za-

manda her şeyin daha iyiye gittiğini görecek, o zaman bana hak vereceksin. Bana güvenebilirsin Martin, hadi kır inadını!»

-«Peki, sadece bir defalığına senin dediğin gibi olsun. Hem böylece Jonas'ın kulağına öğle yemeğinde fısıldadığın ve akşam yemeğinde Timon'a verdiğin sözleri yerine getirmiş olursun. Umarım disko-bara gitmekten belki böylece vazgeçerler.»

-«Teşekkür ederim Martin. İnan bana, bu sorunu çözmenin başka bir yolu yoktu. Onlarla bu şekilde mücadele edemeyiz. Bu terapinin çok uzun süreli olduğunu unutmamak gerekiyor.»

Grubun iki lideri, jipin farlarıyla aydınlanan asfalt yolda Avanos'a doğru hızla ilerlerken, aracın içinde bunları konuştular. Orhan, bir yandan Martin'i ikna etmeye çalışırken, diğer yandan da kendi şarabını düşünüyor, «benim şarabım ne olabilir?» diyordu.

Mevlana Hazretleri bununla ne demek istemişti? «Herkes kendi şarabını içsin» ne demekti? «Senin şarabın onlara acı gelir. Onların şarabı da sana acı gelir. Bırak, herkes kendi şarabını... Herkes kendi şarabını... Kendi şarabını içsin...»

Herkesin Kendi Şarabı

O gece, Martin ve Orhan gidip birer şişe Avanos şarabı getirdiler. Birkaç kilo da ızgaralık et almışlardı. Ev sahibi onlara odun ve kömür de verdi. Güzel bir gece geçirebileceklerini umuyorlardı.

Daha etler pişmeden, Orhan'ın yattığı şömineli salonda içmeye başladılar. Şömineyi yakmışlar, tavan ışıklarını da söndürerek, odaya romantik bir hava vermişlerdi. Sadece taş duvarlara gömülü olan iki lambanın, kırmızı ve sarı renkli loş ışıkları aydınlatıyordu salonu.

Jonas, yer minderine oturmuş, sırtını halı yastığa dayayıp, ayaklarını uzatmış, sıkı sıkıya tuttuğu şarabını da kucağına çekmiş, neşeli kahkalar atıyordu. Onun yanında, kendini sere serpe yer minderine bırakmış olan Moritz vardı. Denis, Timon ve Kevin, sekiideki minderlere adeta üstüste serilip yatmışlar, mırıldanarak bir şeyler anlatıp gülüyorlardı. Anika sırtını halı yastığa dayamış, büküp karnına çektiği bacaklarını kucaklayarak, çenesini dizlerinin üstüne koy-

muştı. Yüzüne vuran şöminenin kızıl aydınlığında, parlayan saçsız başıyla, Eski Roma'dan kalma saray cariyelerinin mermer heykellerine benziyordu. Onun yanında Hanna uzanmış yatıyordu. Kızıl saçları, şöminenin aleviyle aydınlanan odanın loş karanlığında daha bir kızılık kazanmış, Hanna'ya esrarengiz bir çekicilik vermişti.

Şöminenin başında oturan Orhan, arada bir şömineye odun atarak, zayıflayan ateşi destekliyor ve alevlerin yükselmesini sağlıyordu. Martin onun karşısında, şöminenin yanındaki yer minderinde oturuyordu.

Orhan, şömineye odun atmayı bırakıp terasa çıktı. Mangalda etleri çevirirken, Anika ve Hanna'ya seslendi. Kızlar terasa çıktılar ve uzun bir maşayla etleri çeviren Orhan'ın yanına geldiler.

-«Mutfakta tabaklar var. Herkes için birer tane alın. Sakın kırmayın getirirken...»

-«Bize ne, herkes kendi tabağını alsın!» dedi Anika. «Onlar burda içecekler de biz onlara hizmet mi edeceğiz?»

-«Anika doğru söylüyor!» dedi Hanna

-«Peki...» dedi Orhan. «Ne yapalım, o halde söyleyin, herkes kendine bir tabak alsın. Et yemek istiyorlarsa tabii. Söyleyin, çatal ve bıçak almayı da unutmasınlar.»

-«Kendin söyle!» dedi Anika. «Yoksa sen bizi hizmetçi mi sandın?»

-«O zaman sizden Martin'i çağırmanızı rica edebilir miyim? Buna da bir itirazınız olmaz sanırım.»

-«Yok, olmaz» dedi Hanna. «Çağırıldığını ona söyleriz. Fakat gelip gelmemesine biz karışmayız.»

-«En iyisi siz sadece kendinize tabak getirin» dedi Orhan, mangalda pişen etleri bıraktı ve salonda oturan Martin'e seslenip, «söyle onlara, mutfaktan birer tabak alıp gelsinler» dedi.

Martin bu işi organize ederken, etlerin pişmesi tamamlanmak üzereydi. Kocaman bir tepsiyle Jonas, onun peşinden de, elinde tavayla Moritz geldi. Kimi çay tepsisi, kimi ekmek selesi, kimi de ekmek dilimleme tahtası... Ne bulmuşlarsa almışlardı. İçlerinde sadece iki kız ve Martin, ellerinde doğru düzgün tabaklarla geldiler. Martin'in elinde iki tabak vardı, birini Orhan'a uzatıp, «bu senin için» dedi.

-«Teşekkür ederim» dedi Orhan.

İçeri girip oturdular. Çeşitli baharatlarla pişen lezzetli etleri, keyifle yiyerek şaraplarını yudumlamaya başladılar. Martin, sinirleri yatışan, tüm öfkeleri ve kızgınlıkları bir anda yok olan gençlerle sohbet etmeye başlamıştı. Hatta bu sohbet sırasında espriler yapılıyor, keyifli kahkahalar bile atılıyordu.

Şarabın onlara iyi geldiği ortadaydı. Fakat Mevlana'nın söylemek istediği herhalde Avanos şarabı değildi. Mevlana, «herkes kendi şarabını içsin» derken, bununla ne demek istemişti? Orhan, uzun süre kafasında bunu evirip çevirdi, fakat hiçbir sonuca ulaşamadı. Yavaş yavaş herkes kendi dünyasına çekiliyor ve kendi duygularıyla başbaşa kalıyordu. Herkesin kendi şarabı belki de buydu... Belki de herkes kendi duygularını yaşamak ve sonuçlarına katlanmak zorundaydı. Acaba büyük düşünür Mevlana bunu mu söylemek istemişti?

Orhan hiç konuşmuyor; bir yandan etini yerken, diğer yandan şömineye düşünceli düşünceli odun atıyordu. Yüzüne vuran şöminenin kızıl aydınlığında, Orhan, bir sosyal yardım uzmanı ve rehberden daha çok, hazine bulmak için dağlarda dolaşan bir gezgine benziyordu.

Bütün hayatı boyunca iki şey öğrenmişti. Bunlardan biri, kendini ancak kendisi mutlu edebilirdi. İkinci ise, başkalarını asla mutlu edemezdi... Yıllar önce bu iki şeyi öğrendiğinde, sorunlu gençleri mutlu etmek gibi boş hayallere kapılmak yerine, onlara, kendilerini nasıl mutlu edeceklerini öğretmeye başlamıştı. Bunu onlara öğretirken, kendisi de onlardan birçok şey öğrenmişti. Bunlardan biri, en umutsuz insanın

içinde bile mutlaka bir umut ışığının olduğuydu. Bu bilgiler, sonraki yıllarda, Orhan'ı mesleğinde başarılı yapan kalıcı deneyimlere dönüşmüştü. İşte bu yüzden, ne kadar saygısız ve aykırı davranırlarsa davran-sınlar, onlara asla kızamıyor ve büyük bir sabırla onların içlerindeki gizli ışığı ve güzellikleri nasıl ortaya çıkarabileceğini düşünüyordu.

Sorunlarıyla ilgilendiği gençlerin çoğu, içine düştükleri durumdan yabancıları sorumlu tutuyorlardı. Herkesin yaptığı genelde buydu. Kendi başarısızlıklarına bir «suçlu» arıyorlar, gerçek olmasa da, o «suçlu»yu mutlaka buluyorlardı. Eğer onların mutlulukları ve başarıları, başkalarının insafına kaldıysa, sonsuza kadar beklemeleri gerekirdi. Ama hayır, her şey onların elindeydi, fakat onlar her şeyin kendi ellerinde olduklarına inanmıyorlardı. Sahip oldukları potansiyel gücün farkında değillerdi. Bütün mesele, onları kendi güçlerine inandırmak ve içlerinde uyuyan o potansiyel gücün ortaya çıkmasını sağlamaktı.

İlgilendiği gençlerin başarısızlığını araştırırken önemli birkaç neden saptamıştı. Bunlardan biri, içine yuvarlandıkları handikapın, onlardaki iç huzurunu yok etmesiydi. En önemli neden buydu. Hiçbirinin huzuru yoktu. Anne sevgisi, baba şevkâti nedir bilmiyorlardı. Çoğu anne-babasını tanımıyordu bile. Tanı-

yanlar ise, kötü anıların ve izlenimlerin oluşturduğu yanlış bilgi ve önyargılarla doluydu. Bütün mesele buydu. Öfkelerini yöneltebilecekleri somut bir hedef seçiyorlar ve bütün suçu o hedefe yüklüyorlardı. Hedef belliydi; yabancılar...

Fakat onlara kaybolan iç huzurlarını kimse veremezdi. Çünkü o zaten kendilerindeydi, ama kendilerinin bile bulamayacağı gizli derinliklerdeydi. Orhan, işte bu nedenle, o hazineyi aramaya çıkmış bir gezgine benziyordu. Şöminenin kıvılcık alevleriyle aydınlanan yüzü bir taş gibi donuk ve kısıpırsızdı. Martin gençlerle sohbet ederken, Orhan, derin, çok derin düşüncelere dalmıştı.

Onların iç dünyalarına inip, derin vadilerde dolaşmaktan hiçbir yorgunluk duymuyor; çünkü gençlerin, kat kat karanlıklar ardındaki içsel güzelliklerini ve ışıklarını bulacağından bir an bile umudunu kesmiyordu. Fakat bütün sıkıntısı, onları, kendi içlerinde bir ışık olduğuna inandırmaktı. Bu konuda çok zorlanıyordu işte. Granit kütleleriyle kaplı bir dağ çıkıyordu sanki karşısına. O tüneli açıp ışığa ulaşmak kolay olmuyordu elbette.

Gerçek başarı buydu işte. Gerçek başarı, onları mutlu etme illüzyonlarına kapılmadan, onlara kendilerini nasıl mutlu edebileceklerini öğretmek olacak-

tı. «Fakat nasıl?» diye düşündü. Buraya turistik gezi yapmaya gelmemişlerdi. Bu Kapadokya gezisi mutlaka bir işe yaramalıydı.

Bu gençler sağlıklarına da hiç dikkat etmiyorlardı. Onlara dişerini fırçalatabilmek için saatlerce uğraşması gerekiyordu. Sigara, alkol, çeşitli haplar, uyuşturucu... ne bulurlarsa alıyorlardı. Düzenli uyumuyorlardı. Hedefsiz ve yönsüz öfkelerle enerjilerini tüketip yorgun düşüyorlardı. Bedensel olarak sağlıklı bir insan mutlu olabilir miydi? Dişi, başı, midesi ağrıyan bir insan nasıl mutlu olabilirdi? Saptamalarına göre, önemli nedenlerden biri de buydu.

Bir uğraşlarının olmayışı ise, başka bir nedendi. Severek yaptıkları hiçbir şey yoktu. Meslek öğrenmemişler, öğrenmeye de yanaşmıyorlardı. Bunun sonucu olarak da aslak yaşıyorlardı. Devlet bugün onları beslemek zorunda kalıyordu, fakat gelecekte ne olacaklarını kimse bilmiyordu. Umursamaz gibi görünseler de, gelecekle ilgili korkuları ve endişeleri vardı. Bazen bir bira parası için hırsızlık yaptıkları bile oluyordu. Ortamını bulduklarında gasp ve soygun da yapıyorlardı. Uyuşturucu parası bulabilmek için cina yet işlemeye kalkışanlar bile vardı. Bütün bunları daha çocuk sayılabilecek yaşlarda yapıyorlardı, öyleyse bunlar büyüyünce kimbilir neler yapacaklardı?

Jonas ve Moritz, yağlı ellerini gülerek birbirlerinin üstlerine ve oturdukları minderlere sildikten sonra birer sigara yakmak istediler. Martin, yağlı elleriyle minderleri kirletmemelerini söyledikten sonra, içerde sigaranın yasak olduğunu ve terasta içmelerini söyledi. Önce bunu saçma bulduklarını söyleyerek karşı çıktılar, ama sonra Martin'in kararlılığı onların direncini kırdı ve kalkıp terasa çıktılar.

Orhan, kendi akrabalarını ve yeğenlerini anımsayınca, iletişimsizliğin ne kadar kötü olduğunu düşündü. Tüm iyi niyetlerine ve çabalarına rağmen, onlarla sağlıklı bir iletişim kuramamıştı. Üstelik mesleği bu olmasına ve mesleğinde çok başarılı olmasına rağmen, onlarla iletişim kurmayı gerçekten başaramamıştı. Çünkü bunu sadece Orhan'ın değil, onların da istemesi gerekiyordu. İletişim kurmaya kalkıştığında, her defasında yüksek kale duvarlarıyla karşılaşmıştı sanki. Oldukça duyarsız, bencil, kıskanç ve cahildiler. Bundan daha kötü ne olabilirdi ki? Kendi karanlık labirentlerinde ve iç karmaşalarında sanki kaybolup gitmişlerdi. Oysa içlerinde üniversiteliler bile vardı. Diplomanın hiçbir işe yaramadığını düşündü. Evet, hiçbir işe yaramıyordu... Orhan'a göre, ezbere dayalı eğitim sistemi, sadece «diplomalı cahiller» ürettiyordu. Başka hiçbir işe yaramıyordu.

Erozyona uğrayan bu akraba ilişkilerinden kendisi bile bu kadar rahatsızlık duyuyorsa, hiç kimseyle iletişimi olmayan, hatta kendi aralarında bile sürekli didişen bu gençler kimbilir ne durumdaydı? İnsan önce kendisiyle barışık olmalı, kendini sevmeliydi. Çalıştığı işyerinde saptadığı önemli sorunlardan biri de buydu. Kendileriyle sürekli kavgalı olan bu gençler, doğal olarak başkalarını da sevemiyorlardı. Sevemeyince de nefret ediyorlardı. Bu nefretlerine ve öfkelerine belli bir hedef seçtiklerinde, onların bu durumu tehlikeli olmaya başlıyordu. Çünkü tüm kızgınlıklarını hedefe yönelterek saldırmaya başlıyorlardı. Bu şekilde birçok yabancının işyeri tahrip edilmişti.

Terasta sigaralarını içen Jonas ve Moritz, gürültülü kahkahalarla içeri girdiklerinde, Orhan bunları düşünüyordu. Amaçları yoktu. Hiçbir idealleri yoktu. Çalıştığı işyerinde, gençleri başarısız ve mutsuz eden nedenlerden biri de buydu. Hayatta değerli olan hiçbir şey bulamıyorlardı. Hayatı anlamsız bulduklarını açıkça ifade ediyorlardı zaten. İntiharı düşündükleri bile oluyordu. Hatta buna kalkışanlar bile vardı. Zira intihar edenlerin sayısı hiç de az değildi. Hayatın elbette bir anlamı yoktu. Anlamı hayata onu yaşayan verecekti. İnsan hayata ne kadar değer verirse, hayat da insana o kadar değer veriyordu. İnsan eğer hayatı

anlamsız ve değersiz bulursa, hayat da onu bir paçavra gibi buruşturup kenara atıyordu. Çalıştığı işyerindeki gençlerin durumu buydu işte.

Kendi doğalarına ters davranıyorlardı. Bu da, kendilerini tanımamaktan kaynaklanıyordu. Ne istediklerini, neler hissettiklerini bilmiyorlardı. Duygularını, düşüncelerini tanıyıp, onlara bir yön veremiyorlar, nereye saplanacağı belli olmayan serseri bir kurşun gibi hedefsiz dolaşıyorlardı. Hayat, onlar için sıkıcı ve çekilmez bir yük haline dönüşüyordu. Daha yirmi yaşında ihtiyarlamaya başlamışlardı.

Tüm uyarılara rağmen, Deniz, Timon ve Kevin, birer sigara yakıp ortalığı dumana verdiler. Onların ardından Hanna ve Anika da yaktı. Martin, içerde sigaranın yasak olduğunu, terasta içmeleri gerektiğini bir kez daha yineledi. Kalkıp gittiler.

Orhan düşünceliydi. Martin, onun konuşmak istemediğini anlayıp rahat bırakmış, Jonas ve Moritz'le, Kapadokya üzerine konuşmaya başlamıştı. Fakat Orhan düşünceliydi, sessizdi, gençlerin aç ve doyumsuz olduğunu düşünürken, biraz da kaygılıydı. Hiçbiri sağlıklı bir çocukluk devresi geçirmemişti. Gençliklerini de doyararak yaşayamıyorlardı. Yaşamak onlara zor ve ürkütücü geliyordu. Hiçbir beklentileri yok, isteyerek yaptıkları hiçbir şey yoktu. Bu nedenle doyum-

suz, aç ve tatminsizdiler. Onları başarısız ve mutsuz yapan nedenlerden biri de buydu. «Zavallı çocuklar!» diye düşündü.

Yapay bir «düşmanlık»la kendine defalarca saldırımlarına rağmen onlara kızamıyor, hatta acıyordu. Bir yandan, zayıflayan şöminenin alevlerini odunla desteklerken, diğer yandan da bunları düşünüyordu.

Geç vakitte dağılıp odalarına çekildiler. Orhan, Mevlana'nın söylediklerini düşünmeye başladı. Herkes kendi şarabını içsin... Ama Mevlana'nın söylediği herhalde Avanos şarabı değildi. Fakat o, bununla ne demek istemişti? Bütün gece kafasında bunu evirip çevirdi. Sonra kendini yorgun bıraktı yatağa.

Azizler Yurdu

Yorgun olmasına rağmen yatakta uzun süre döndü durdu. Sen kendi şarabını iç... Sen kendi şarabını iç... Dünyayı kurtarmaya soyunan bir Don Kişot olmak istemiyordu, ama gençlerin sorunları azmış gibi bir de akrabaları... Akrabalarının çölleşen yüreklerinde nasıl yeşertecekti sevgi tohumlarını? Sen kendi şarabını iç... Sen kendi şarabını iç... Kapadokya'da geçirdiği bu ilk gece, bugüne kadar geçirdiği gecelerin en dehşetlisiydi. «Sen kendi şarabını iç, sen kendi şarabını iç...» diyerek, takılıp kalmış bozuk bir plak gibi sürekli aynı şeyleri tekrarlıyor, yatakta sancılı bir hasta gibi kıvranıyordu. Sonra derin ve sessiz bir uykunun kollarında her şeyi unuttu.

Sabah uyandığında her şey yerli yerindeydi. Ne şarap kalmıştı aklında, ne semazenler, ne de akrabaları... Giyinip hemen grubun kaldığı alt kata indi. Onları alıp terasa çıkardı, Kapadokya'nın o muhteşem manzarasını izleyerek, terasta hep birlikte kahvaltı yapmaya başladılar.

Konakladıkları ev, «Eski Avanos» olarak bilinen, koruma altına alınmış bölgedeydi. Odalar, Kapadokya bölgesine özgü el yapımı objeler, eski halı ve kilimlerle dekore edilmişti. Halı yastıklar ve yer minderleri vardı. Tam donanımlı mutfak ve şömineli salon ise, evin ön tarafında bulunan terastaydı. Teras, bir yandan gül ve çiçeklerden oluşan bahçeyi, diğer yandan da Kapadokya'nın ilginç yüzey şekilleriyle Avanos'u ikiye bölen ırmağı görüyordu. Çarşı merkezine yüz elli metre mesafede, restoranlara, çömlek işliklerine, barlara, ırmak kenarına ve bankalara yürüyerek ulaşabilecekleri bir mesafedeydi.

Kahvaltılarını, tandır ekmeği, ev yapımı reçeller, pekmez, tereyağ, zeytin, köy peyniri ve taze köy yumurtasıyla, uçan balonların bulunduğu vadileri ve oralarda uyumla dans eden renk armonisini izleyerek terasta yaptılar. Kahvaltıları bitmek üzereyken ev sahibi geldi. Onlara bugün nereye gideceklerini sordu.

Herkes terastan aşağılara bakıyor, fakat Kevin masada tek başına ilgisiz oturuyordu. Orhan, bakması için onu da çağırdı, ama o yanıt bile vermedi. Orhan, «kimbilir yine neler kurup döküyor?» diye düşündü. Onun sıklıkla böyle içe kapanık durumları oluyordu. Kendi içine kapanıp kilitlendiğinde, hiçbir psikolog onunla konuşmayı başaramıyordu.

-«Uçhisar'ı mutlaka görün» dedi ev sahibi. «Orayı görmeden sakın ayrılmayın burdan.»

-«Orda önemli ne var?» dedi Orhan.

-«Doğanın en ilginç şekilleri ve tarihin en canlı, en renkli çizgileri...»

-«Nerde bu Uçhisar?»

-«Nevşehir'e yedi kilometre uzaklıkta... Bölgenin en yüksek kaya kütlelerinin içine ve çevresine oyulmuş kilisesi, manastırı ve sayısız kaya evleriyle ünlüdür. «Kale» adı verilen bu kaya kütlelerinin üstüne çıkıp etrafa baktığınızda, Avanos'a kadar uzanan bütün vadi ayaklarınızın altına serilir. Muhteşem bir manzara Orhan Bey, sözcüklerle anlatılamaz. En iyisi siz bu çocukları alıp oraya götürün. Bayırlılar... Güvercinlik Vadisi, Aktepe, Kızılçukur, Üzengi Deresi, Akvadi gibi doğa harikalarını kuşbakışı izlersiniz. Kale içinde bulunan yüzlerce oda, merdivenlerle, tünellerle ve koridorlarla birbirine bağlanmış. Tam bir doğa şeheri!.. Orayı mutlaka görmelisiniz!»

-«Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim. Hadi bize mücadele... Hemen yola çıkalım da programı aksatmayalım. Görüşürüz, hoşçakalın.»

-«Yolunuz açık olsun, gülegüle Orhan Bey.»

Orhan, odasına girip çantasını aldı ve omuzuna çaprazlama taktı. İçinde, yol haritaları, broşürler ve

para cüzdanı vardı. Programa göre, önce Avanos'un beş kilometre uzağındaki Zelve'ye gidilecek, ordan da Keşişler Vadisine geçilecekti.

Kiraladıkları araçla park yerinden çıkıp, eski evler arasındaki yokuşu inerek, ırmak kenarındaki anayola girdiler. Çömlek atölyesine uğrayıp, Anika ve Hanna'nın dün yaptıkları vazoları aldılar. Yaptıkları vazoları gördüklerinde, kızlar sevinçten havaya zıplamaya başlamışlar ve bundan dolayı grubun erkek üyeleriyle karşı karşıya gelerek, onların kıskançlıklarına ve alaylarına hedef olmuşlardı. Zelve yönüne girdikten sonra, peribacalarıyla süslenmiş bozkırın ve bağların arasında hızla ilerlemeye başladılar. Anika, vazosunu tıpkı bir oyuncak bebek gibi kucağında tutuyor, kırılacak diye ödü kopuyordu.

Birkaç dakika sonra uzaktan Zelve göründü. Bu terkedilmiş harabe köyün girişinde renkli bir kalabalık kaynaşıyordu. Güneşin parlak ışığı altında, köy girişine yaklaşan araçların madeni renkleri göz alıyordu. Zelve'ye doğru giden araçların camlarına bazen güneş ışığı vuruyor, araç camlarından yansıyan bu ışık, kuvvetli bir projektör gibi tarıyordu platoyu.

Orhan jipi bir ağacın gölgesine çekip durdu. Burası, sürekli ziyaretçi akınına uğradığından, çevresi ve özellikle giriş kapısı, çay bahçeleri, restoranlar ve he-

diyelik eşya standlarından oluşan canlı bir pazara dönüşmüştü. Araçtan inip, kapıya doğru yürümeye başladılar. Kapıdan içeri girdiklerinde, doğanın binlerce yılda meydana getirdiği ilginç peribacalarıyla karşılaştılar. Perbacalarına oyulmuş kiliseleri ve bölgedeki manastır yaşamına ait diğer kalıntıları gezdiler. Balıklı, Geyikli ve Üzümlü kiliselerindeki freskleri izlediler. Daha sonra bir manastıra girerek, labirent gibi karmaşık koridorlarında dolaşmaya başladılar. Bu gezi bir işe yarayacak mıydı?

Orhan ve Martin, mutlu olup olmadıklarını anlamak için gözücüyle arada bir gençlere bakıyor, ama buz gibi soğuk, ilgisiz, duygusuz heykellerle karşılaşıyorlardı. Kayalar onlardan daha sıcak, renkli, daha hayat doluydu sanki. Hititler'den Osmanlı'ya kadar binlerce yıllık tarihin izleriyle doluydu. Hayatın yaşayan tanıkları, canlı arşivleriydi onlar. Ama bu gençlerin ilgisizliği ürperti veriyordu insana. Kayaları bile ürkütüyorlardı ilgisiz bakışlarıyla. Onların bu durumu, Martin'i zaman zaman umutsuzluğa düşürüyor, ama Orhan umutlarını ve inancını kaybetmeden, her şeyi zamana bırakıyordu.

Zelve, üç vadiden oluşan eski bir yerleşim yeri idi. Her vadide, kilise, manastır ve kayadan oyma evler vardı. Aktepe'nin dik yamaçlarına kurulmuştu. Peri-

bacalarının en yoğun olduğu bölgelerden biriydi. Vadedeki peribacaları, genellikle sivri uçlu ve geniş gövdeliydi. Orhan, peribacalarının oluşumuyla ilgili bilgiler verirken, Jonas, sesli bir biçimde gaz kaçırdı ve herkes gülmeye başladı. Fakat alınmadı... Orhan, bu saygısız davranıştan hiçbir şekilde alınmadı, peribacalarının oluşumuyla ilgili bilgiler vermeye devam etti. Sorunlu gençlerin sıradışı davranışlarına alışmıştı, bundan daha beterlerine bile hoşgörüyle yaklaşıyor ve hiçbir şekilde onları suçlamıyordu.

-«Anladığım kadarıyla senin tuvalete ihtiyacın var Jonas!» dedi Martin.

-«Hayır, yok!» dedi Jonas.

-«Çünkü sen zaten her yeri tuvalet olarak kullanıyorsun. Belki bu nedenle ihtiyaç duymuyorsun» dedi.

-«Bu osuruk sohbetini kesin lütfen, ben size daha önemli şeyler anlatmak istiyorum» dedi Orhan.

Uzun süre böyle gezip dolaştıktan sonra, koyu gölgelikler altına kurulmuş çay behçelerinden birine girerek, çay, kahve, meşrubat ve su içtiler. Gençler sigaralarını içerlerken, Orhan ve Martin, programın bundan sonraki durağı hakkında konuşmaya başladı. Orhan, grubun pedagog sorumlusu Martin'e, Keşişler Vadisi hakkında oldukça ilginç hikâyeler dinlediğini söyledi. Manzarasıyla ilgi çeken bu vadi, özellikle üç

başı peribacasıyla ünlüydü. Burdan sonra oraya gitmeye karar verdiler. Tam kalkacakları sırada, uzun süreden beri sessizliğini koruyan Kevin, «anladığım kadarıyla» dedi, «buralar daha önce hıristiyanların ülkesiydi, ama daha sonradan...»

-«Efendim?» dedi Orhan.

-«Gezdiğimiz kiliseler bunu açıkça söylüyor zaten. Barbar Türkler bizim hıristiyan atalarımızı öldürerek buraları işgâl etmişler ve şimdi de...»

-«Saçmalama Kevin!» dedi Orhan.

Fakat Kevin'in susmaya hiç niyeti yoktu, konuşmaya kararlı görünüyordu. Uzun süren sessizliğinin altında patlamaya hazır volkanik bir nehir akıyordu sanki. Orhan ve Martin bunu sezmişlerdi.

-«Gerçekleri duymak hoşuna gitmiyor değil mi?» dedi. «Tarih derslerinde de okumuştuk zaten. Burda eskiden hıristiyanlar yaşarmış. Türkler onları öldürüp mallarını yağmalamışlar.»

-«Kevin saçmalıyorsun!» dedi Martin.

-«Saçmalayan sensin!» dedi Kevin. «Zaten senin Alman olduğun da şüpheli!.. Sen ancak Almanlar'ın yüzkarası olursun!»

-«Bu saçma sapan laflarla huzuru bozma» dedi Martin. «Belki hayatın boyunca bir daha böyle bir yer göremeyeceksin. Neden tadını çıkarıp mutlu olmu-

yorsun? Neden her şeye ille de mutsuz olabileceğin bir gözle bakıyorsun? Bu doğal güzellikler seni hiç mi ilgilendirmiyor? Baktığında hiç mi mutlu olabileceğin bir şeyler göremiyorsun? Hayat senin için nedir Kevin, yük mü, ceza mı?»

-«Yoksa bana yasak mı koydunuz? Neden fikirlerimi söyleyemiyorum? Yeter ya, yeter artık! Bıktım sizden! Verin biletimi, ben hemen Berlin'e dönmek istiyorum!»

-«Ben de seninle gelmek istiyorum» dedi Timon.

Onlara daha sonra Denis de katıldı. İki kız, Jonas ve Moritz sessiz kaldı. «Ne var ki Berlin'de?» diye düşündü Anika. «Berlin sanki hiç görmediğimiz bir yer mi?» diye geçirdi içinden Hanna. Bir hafta boyunca burda yiyip içerek gezmek daha cazipti. Sanki ne vardı Berlin'de, sıkıcı bir hayattan başka ne?

Arkadaşlarından güç ve destek alan Kevin iyice köpürmeye başlamıştı. Onu yatıştırmak artık hiç kolay olmayacaktı. Avazı çıktığı kadar bağıırıyordu. Bağırduğunda ise, gözleri dehşetle açılıyor, sanki başka bir kişiliğe bürünüyordu. Martin, onun çok zor bir insan olduğunu düşünürken, Orhan ilgisiz kalmayı tercih etti. Onun saçmalıklarını ciddiye almak istemiyordu. Bir insanın, bir konuda konuşabilmesi için, o konu hakkında bilgi sahibi olması gerekirdi.

Kevin aslında çok sessizdi. Öyle ki, sorulduğunda bile yanıt vermez, sessizliğine bazen çıldırtırdı insanı. Bazen de işte böyle volkanik bir dağ gibi patlayarak tüm dünyaya meydan okuduğu oluyordu. Oysa çok yumuşak bir kişiliği vardı. Martin bu sabah onu gizlice ağlarken bulmuş, onunla konuşmayı denemiş, fakat hiçbir sonuç alamamıştı.

Bir süre Kevin'in yatışmasını beklediler. Sonra içtikleri ve yedikleri şeylerin parasını ödeyip kalktılar. Kiraladıkları jipe atlayıp, Keşişler Vadisine doğru yola çıktılar. Bir kilometrelik bu kısa yol sadece birkaç dakika sürdü. Aracı aşağıda bırakarak, küçük bir tepeyi tırmanmaya başladılar. Yabani otların ve dikenlerin arasında, kıvrılarak giden ince ve taşlı patıkada bir süre yürüdükten sonra nihayet tepeye ulaştılar. Tepeye çıktıklarında muhteşem bir manzarayla karşılaştılar. Hemen önlerinde, üzüm bağlarıyla kaplı yemyeşil bir iniş başlıyordu. Aşağıda, ilginç yüzey şekilleriyle, derin vadileri ve peribacalarıyla, çok geniş ve renkli bir dünya uzanıyordu. Bakır kızılından gümüş rengine, kahverengiden beyaza, koyu yeşilden, gittikçe açılan tonlarda açık yeşile uzanan bir renk armonisiyle karşılaşmışlardı.

Orhan, bölgenin ismi hakkında bilgiler vermeye başladı. Roma zulmünden kaçan keşişlerin, bu kaya-

lara ve peribacalarına oydukları mağaralarda saklanmaları ve inzivaya çekilmeleri nedeniyle bölgeye «Keşişler Vadisi» adı verilmişti. Daha sonraki dönemlerde burda paşaların bağları olması nedeniyle de «Paşabağları» denmişti. Orhan, bir yandan bunları anlatırken, bir yandan da gözleriyle çevreyi tarıyordu.

-«Bakın işte, ordalar!» dedi.

Birkaç metre aşağıda, bağların içinde, üç-dört kafalı, oldukça yüksek peribacaları görmüştü. Üzüm çubuklarının arasında yürüyerek aşağı indiler.

Anika, yeşil yapraklar arasında sarkan salkım salkım üzümleri görünce, hayranlık belirten sesler ve iniltiler çıkarmaya başladı. Sonra onun şaşkınlığına ve sevincine Hanna da katıldı. Yaprakların arasında, zümrüt yeşilinde ve siyah inci parlaklığında sarkan üzümler muhteşem görünüyordular. Bu üzümlerden koparıp yemek istediklerini söylediler. Fakat Orhan bunu doğru bulmadı.

-«Kendinize ait olmayan bir şeyi almanız sizce doğru mu?» dedi.

Anika bir süre düşündü, fakat kendini haklı çıkaracak sebepleri çoktu.

-«Ben hayatımda dalından hiç üzüm koparmadım Orhan. Eğer bu fırsatı kaçıırırsam, bir daha asla koparamam!» dedi.

-«Parasını buraya bırakalım, gelip alsınlar» diyerek, ortaya çöken sessizliği Hanna bozdu.

Sonunda sadece bir salkım alınmasına ve o bir salkımın paylaşılmasına karar verildi. Acaba yeşil salkımlardan mı, yoksa şu siyah salkımlardan mı almalıydı? Anika, bağ yapraklarının arasında zümrüt gibi parlayan yeşil üzümlere, inci parlaklığında sarkan siyah üzümlere hayranlıkla bakıyor, fakat hangisinden alacağına bir türlü karar veremiyordu. Hanna sonunda bir çözüm bularak, «Orhan, biz en iyisi, bir salkım yeşil üzümünden, bir salkım da siyah üzümünden alalım» dedi. «Hem böylece hangisinin tadı daha güzel anlamış oluruz. Avanos'a döndüğümüzde de, bağın sahibini bulup, iki salkım üzüm aldığımızı söyleriz.»

-«Peki, alın çabuk!» dedi Orhan. «Üzümü dalından koparmak için nerdeyse bandolu merasim isteyeceksiniz!..»

-«Güzel bir fikir» dedi Hanna. «Aslında hiç fena olmazdı. Burda vardır mutlaka. Hani siz ne diyordunuz ona? Böyle böyle sallanarak yürüyen paşa torunları vardı ya...»

-«Mehter marşı mı?»

-«Hah işte o!.. Çağıralım da gelsin mi?»

-«Süreniz başladı» dedi Orhan. «Bir dakika içinde üzümleri alın, yoksa hakkınız kaybolacak.»

-«Tamam tamam...» dediler.

İki kız, aç dağ keçileri gibi üzüm çubuklarının arasına dalarak, koparacakları salkımları aramaya başladılar. Bu iş bayağı uzun süreceğe benziyordu.

-«Hanna, sen siyah salkımı al» dedi Anika. «Ben de yeşil salkımı...»

Üzüm bağlarının ortasında bulunan bu çok başlı peribacalarının içine, üstüste iki-üç katlı odalar oyulmuştu. Orhan, büyük bir merakla alt kata girip, bacanın üst bölümlerine doğru baktı. Bacanın kenarlarına, tutunabilmek için çukurlar açılmıştı. Alttaki çukurlara basıp, omuz seviyesindeki üst çukurlara tutunarak tırmanmaya başladı. Bunu kolaylıkla yapabildiğini görünce şaşkınlığı ve sevinci bir arada yaşadı. İkinci kat odadaydı işte. Pencere olarak açılmış küçük delikten Paşabağları'nın muhteşem manzarasını izlemeye başladı. Sonra çukurlara tutunarak üçüncü kata çıktı. Odanın tabanına bağdaş kurup oturdu ve göz seviyesindeki pencereden, taa Erciyes'in eteklerine kadar uzanan geniş ve engebeli platoyu izlemeye başladı. Bu haliyle Orhan, yuvasından aşağılara bakan bir kaya kartalına benziyordu.

-«Burdan kendimi bıraksam, platonun üzerinde bir kartal gibi süzünsem, varıp Erciyes'in doruğuna konsam...» diye düşündü.

Burası insana uçma hissi veriyor, her şeyi bir anda görme ve yaşama isteği uyandırıyor. İnsan burda kendi doğasından çıkıyor, gizemli bir dünyanın çekiciliğine ve büyüüne kapılıyordu. İnsan burda tefekkürle dalıyor, hiç düşünmediği şeyleri düşünmeye, yaşamadığı şeyleri yaşamaya başlıyor, mekânın ve zamanın ötesine geçiyordu. Burda insan tarihin derinliklerine iniyor, kendini Roma'nın zalim imparatorlarından kaçan keşişler ve azizlerle özdeşleştiriyordu.

-«Ben Roma'nın zulmünden kaçmadım. Halkın aşırı ilgisinden ve sevgisinden kaçtım» dedi.

Aziz Simon karşısında oturuyordu. Siyah bir kabanı, yeryer beyazlamış kahverengi sakalı vardı. Başına, kenarları işlemeli sarı bir bere takmıştı. Yüzü süzölmüş, bembeyaz olmuştu. Delikleri dar, biçimli bir burnu vardı. Elleri çok nazik, kibar, damarlıydı. Asaletini gösteren parmakları, ince, uzun ve zarifti.

-«Ama neden?» dedi Orhan.

-«Kibire kapılmaktan korktum. Burda inzivaya çekildim, dünyaya yıllarca şu delikten baktım.»

-«Oysa insanların pek çoğu, halkın ilgisini ve sevgisini kazanabilmek için birbiriyle yarışıyor, birbirinin kuyusunu kazıyor, birbirine ihanet ediyor, yalan söylüyor, ikiyüzlülük ve dalkavukluk yapıyor, cinayet işliyor. İnsanlar çok mu bozuldu Aziz Simon?»

-«Senin bu söylediklerin kabuktur. Kendilerine ördükleri kozanın kabuğudur. Fakat o kabuğun içindeki cevheri ortaya çıkarmak gerekir.»

-«Her insanda var mıdır o cevher?»

-«İstisnasız... Çünkü Yaratan'ın adaleti çok incedir, kimseye haksızlık yapmaz. Bu nedenle o cevher herkeste vardır.»

-«Zalimlerde bile mi?»

-«Evet, zalimlerde bile... Çünkü, «iyi» ve «kötü» insan yaratılmamıştır. Fakat «iyilik» ve «kötülük» yaratılmıştır. İnsanoğlu, kendi tercihiyle bu hırkalardan birini giyer. Hangisini giyerse, o olur.»

-«İyilik ve kötülük hırkası...»

-«Senin hırkan onlara bol gelir. Onların hırkası da sana dar gelir. Bırak, herkes kendi hırkasını giysin...»

-«Benim hırkam?!..»

Gizli Işık

Burda ne zamandan beri oturduğunu bilmiyordu. Aziz Simon yoktu. «Bırak, herkes kendi hırkasını giysin» dedikten sonra kaybolup gitmişti. Kendi hırkasının ne olduğunu düşünmeye başladı. Fakat sonra birden aşağıda kendini beklediklerini hatırladı. Bunu daha sonra düşünmeye karar verdi. Pencereden dışarı baktı, öğle güneşinin altında yemyeşil parlayan bağları gördü. Aceleyle toparlanıp kalktı, bacanın çukurlarına tutunarak aşağı indi.

Aşağıda gençler avaz avaz bağırışmaya ve birbirlerini iteklemeye başlamışlardı. Anika, öpmeye, okşamaya kıyamadığı vazosunu zorla elinden alan gençlere bağırıp çağırıyor, ama onlar Anika'nın vazosunu kahkahalarla yerden yere çarparak parçalıyor ve bundan adeta zevk alıyorlardı. Hanna ise, Anika'yı yatıştırmak için kendi vazosunu ona vermek istiyor, ama bu isteğini öfkeden köpüren arkadaşına bir türlü anlatamıyordu. Orhan, gençlere yaklaşıp, «kim başlattı bu rezaleti?» diye sordu.

-«Ben!» dedi Denis.

Gururlanarak söylemişti «ben!» diye. Oysa kıskanmak yerine, arkadaşının o vazoyla nasıl mutlu olduğunu görüp, bu sevinci onunla paylaşabilirdi. Sadece aykırılık olsun diye mi yapıyordu bütün bunları? Yoksa gerçekten kıskanıyor muydu? Hatta belki de vazodan dolayı Anika'da filizlenmeye başlayan sevinç ve mutluluk belirtilerine kızmıştı. Bu duruma Martin ne diyordu peki? Martin'e baktı... O çok çaresizdi. Bağı kenarındaki kayanın başına oturmuş, başı ellerinin arasında düşünüyordu. Orhan onun yanına varıp, «iyi misin sen?» dedi.

-«Bunlarla uğraşmak yorucu bir iş» dedi Martin. «Aslında işimi seviyorum. Fakat hiç söz dinlemiyorlar. Bazen çok umutsuzluğa kapılıyor, mesleğimde başarısız olduğumu düşünüyorum.»

-«Kendine haksızlık ediyorsun» dedi Orhan.

Bir süre sessiz kaldılar. Orhan sırtını kayaya vermişti, düşünceli bir hali vardı. Kollarını göğsünün üstünde birleştirip, alttan ve üstten birbirine çaprazlama sokmuş, öylece bakıp duruyordu. Bakışları sabit bir noktada, kıpırtısız, derin düşüncelerdeydi. «İnsan» dedi, «kendi içinde bulamadığı yaşama sevincini, bu dağlarda hiç bulamaz. Onlara hak vermiyorum elbette, fakat kızamıyorum da...»

-«Onlara ben de kızamıyorum Orhan, mesele bu değil. Korkarım burda gezip dolaşmalarının hiçbir yararı olmayacak! Ben buna üzülüyorum.»

-«Umutsuzluğa kapılma hemen. Mutluluk eğer dağların tepesinde olsaydı, insanoğlu, hiç tükenmeyen bir merak ve hırsla onu mutlaka bulurdu. Mutluluk, vadilerin sarp yamaçlarında, tuf kayalara oyulmuş karanlık mağaralarda olsaydı, sınırsız hayal gücü ve doymak bilmeyen bir keşfetme arzusuyla insanoğlu orda da bulurdu. Fakat mutluluk nerde Martin? Mutluluk, kâlbın derinliklerinde değil mi?»

-«Bazen sana gıptayla bakıyorum. Mistik görüşlerin doğrusu beni çok etkiliyor. Biz galiba okullarda eksik bilgilerle yetiştirildik. Bazen tüm öğrendiklerimi terkederek, Roma zulmünden kaçan azizler gibi gelip şu kayalara sığınmak istiyorum.»

-«Olabilir, sana inanıyorum, fakat o şarap sana acı gelir Martin... Bu nedenle sen kendi şarabını içmelisin. Beni anlıyorsun değil mi? Başka bir söylemle, o hırka sana bol gelir, sen kendi hırkanı giymelisin.»

-«Söylediklerinden hiçbir şey anlayamadım?»

-«Aziz Simon diye bir zatı işittin mi?»

-«İşittim, ama dindar bir yobaz olarak... Güya biz çağdaş ve modern eğitimle sorunların üstesinden gelebileceğimize inandırıldık.»

-«Aziz Simon, halkın aşırı ilgisi ve sevgisinden kaçıp buralara geldi ve şu gördüğün peribacasına sığındı. Kendine gösterilen aşırı ilgiden ve sevgiden dolayı kibire kapılmaktan korktu. Çünkü bu duygunun kendisini nereye götüreceğini biliyordu. Nefretle kararan bir yürek, ders kitaplarında sıralanan reçete bilgilerle nasıl aydınlanabilir ki?»

-«Nasıl aydınlanır sence?»

-«O ışık herkesin içinde zaten var. Bütün mesele, o ışığın farkına varmak... Öyle bir ışığın var olduğuna inanmak... O ışık, zalimlerde bile var! Evrensel yasalarda adaletsizlik yoktur. Bu nedenle, o ışık bende ne kadarsa, sende de o kadardır. Ve sende ne kadarsa, bu gençlerde de o kadardır. Bu gençlerde o ışık ne kadarsa, Mevlana'da, Aziz Simon'da, Sokrates'te, Buda'da ve Roma'nın zalim imparatorlarında da o kadardır. Fakat bütün bu insanların arasındaki fark, o ışığı ne kadar ortaya çıkardıklarıyla ilgilidir.»

-«Daha açık konuş benimle.»

-«Dünyada her şey bir kere yaşanır Martin. Çocukluk bir kere yaşanır. Gençlik bir kere, olgunluk, yaşlılık bir kere yaşanır. Hatırlıyor musun, «ben bu üzümü mutlaka koparmalıyım» dedi Anika. «Çünkü hayatımda ben bunu hiç yapmadım. Eğer şimdi de yapmazsam, bir daha asla yapamam» dedi. Doğru

söylüyordu aslında. Bu nedenle üzümü koparıp almasına izin verdim. Hayatın gerçeği buyken, bu gençler, çocukluklarını yaşayamadılar. Ana sevgisi, baba sevgisi, sıcak aile ortamı görmediler. O nedenle böyle oldular. O yaşayamadıklarını bundan sonra yaşamaları artık mümkün değil. Geçti... Demek ki, hayatı dikkatli yaşamak ve hata yapmamak gerekiyor. Çünkü her şey bir kere yaşanıyor. İlmik atılıyor, desenler renkli ipliklerle nakışlanıyor, sonuçta düzgün veya hatalı bir halı çıkıyor ortaya.»

-«Hatalı bir halı, artık hatalıdır. Geriye dönüşü yoktur. Öyle mi?»

-«Geriye dönüş, hatalı ilmiklerle dokunmuş halıyı söküp yeniden dokumaktır. Fakat bunu yapabilmek için, hatanın anlaşılması ve kabul edilmesi gerekir. Biz işte bunun için çalışıyoruz. Onlara hatalı olduklarını anlatmak için... Fakat bunu kendilerinin kabul etmesi gerekiyor. Bütün mesele bu Martin. Onlar, bu hataları ya göremiyorlar, ya da gördükleri halde kabul etmek istemiyorlar.»

-«Peki» dedi Martin, «onların içsel ışıkları nasıl çıkacak ortaya?»

-«Onları aydınlatacak ışık, sende veya bende değil Martin. Bu ışık, onların içinde. Derinlerde, çok derinlerde akan pırıl pırıl kaynak sularını düşün. Yeryü-

züne çıkmadan önce, şifa dağıtan o kaynak suları çok derinlerdedir. Binlerce kilometre derinliklerden, karanlık yeraltı mağaralarından, madeni eriyiklerin arasından süzülerek çıkarlar. Bunların içindeki o gizli ışığın ortaya çıkması gerekiyor. O gizli ışık, ya da nefretin karanlıklarına gömülmüş o parlak sevgi açığa çıktığında, değerli olduklarına inanacak, özgürleşecek ve hayattan zevk almaya başlayacaklar. Bunlar tutsaklar Martin. Kendi negatif duygularına teslim olmuş zavallı tutsaklardan başka hiçbir şey değiller.»

-«İşte bütün sorun burda Orhan! O ışık nasıl çıkacak ortaya, nasıl akacak sevgi pınarı? İçlerinde, çok derinlerde pırıl pırıl akan şifalı su, binlerce kilometre derinliklerden, karanlık mağaralardan, madeni eriyiklerin, kinin ve nefretin arasından süzülüp nasıl çıkacak? Korlu ateşlere, lavlara, volkanik nehirlerle uğrayıp sönmeden nasıl çıkacak?»

-«Tabii ki severek... Sevmeleri gerekiyor. İnsanı, hayvanı, doğayı sevmeleri, hangi millettense olurlarsa olsunlar, tüm insanları sevmeleri gerekiyor. Herhangi bir millete mensup olmanın bir ayrıcalık olduğunu hangi sapık öğretti bunlara bilmiyorum, fakat hangi millettense olurlarsa olsunlar, insanların çok değerli olduklarını, sevgiye ve saygıya layık olduklarını bilmeleri gerekiyor. Bunu bilmeleri gerekiyor Martin.»

-«Sen aslında nelerin öğretilmesi gerektiğini biliyorsun, ama anladığım kadarıyla nasıl öğretileceği konusunda çaresizsin.»

-«Evet öyle... Şimdilik en ufak bir gelişme yok, fakat tamamen umutsuz değilim. Sanki sadece turistik bir gezi yapıyoruz. Ama umutsuz değilim.»

-Onu bile yapamıyoruz» dedi Martin. «Bu gürültü şamata içinde turistik gezi bile değil bizim yaptığımız... Bence şimdilik sadece çile çekiyoruz.»

-«Kalk Martin, bir an önce şu bağdan çıkalım da üzümeleri mahvetmesinler.»

Tepeye çıkıp, tırmandıkları patikadan tekrar inmeye başladılar. Bu sırada Timon, eline aldığı uzun saplı kuru otun püsküllü başını, Hanna'nın şortundan içeri sokmaya çalışıyordu. Kızcağız önce sinek sanıp eliyle poposunu kaşıdı. Onun bu hareketi, Kevin ve Denis'i çok güldürdü. Sonra otun püskülünü kızın şortundan içeri tekrar sokup poposuna doğru uzattı. Hanna, poposunda bir sürüngen dolaştığını sanıp, çığlık atarak, korku ve dehşet içinde kaçmaya başladı. Kevin ve Denis'den başka, olayı yeni gören Moritz ve Jonas, kahkahalar atarak, yokuş aşağı yuvarlanmaya başladılar. Bunu yaparlarken, yaralanabilecekleri akıllarına bile gelmiyordu. Çünkü Hanna'yı korkutmak her şeyden daha önemliydi.

Hanna, olanca öfkesiyle Timon’a küfürler yağdır-
maya başladı. Bildiği bütün hayvanların adını peşpe-
şe sıralayarak, aklısına Timon’a hakaret ediyor, ama
Timon bundan en ufak bir rahatsızlık bile duymuyor,
sadece gülüyordu. Onun hiçbir şekilde etkilenmedi-
ğini görünce, Hanna, yerden bir taş alarak, Timon’a
doğru fırlattı. Timon kaçmaya başlayınca, Hanna da
peşinden koştu. Koşarken, ikide bir eğilerek yerden taş
alıyor, ağız dolusu küfürler ve hakaretler yağdırarak,
taşı öfkeyle Timon’a fırlatıyordu. İşin giderek ciddi-
leştiğini gören Timon, kaçmayı kendine yediremedi,
durdu ve kızın yaklaşmasını bekledi. Sonra kucak ku-
cağa boğuşmaya başladılar.

Orhan’la Martin durmuşlar çaresiz bir şekilde ola-
yı izliyorlardı. Sonra gözgöze gelip bakıştıklarında,
«hiç karışmayalım» dedi Martin. «Bakalım bu anlam-
sız didişmeyi nasıl sonuçlandıracaklar?»

Bu sırada Anika ve diğer gençler koşup onların ya-
nına vardılar, bir yandan bağışarak ve tempo tutarak
Timon’u kışkırtıyorlar, diğer yandan da zavallı kız-
cağızı onun elinden kurtarmaya çalışıyorlardı. Bu tu-
tarsız davranışlarıyla, düşünsel ve duygusal çelişkile-
rini ifade ederlerken, kesin bir doğrularının ve değer-
lernin olmadığı da ortaya çıkıyordu. «Ben araca gidi-
yorum» dedi Orhan. «Sen git şunları getir.»

Martin onların yanına giderken, Orhan da aracına doğru yürüdü. Yerine oturdu ve başını direksiyona koyarak düşünmeye başladı. Bu sırada, yan tarafta bir karmaşa yaşanıyordu. Yani yıllarca gizli kalan duygusal karmaşalar, zehirli bir yılan gibi gizli deliğinden çıkarak, başını sinsice uzatıyordu. İkisi de yirmi yaşlarındaydı. Kız arkadaşına keskin bir bakış attıktan sonra, direksiyon simidine öfkeyle vurup jipten dışarı çıktı. Sağ tarafa geçerek kapıyı açtı ve cırlak bir sesle «in aşağı!» diye bağırdı.

Kız aşağı indi. Sonbahar yaprakları gibi omuzlarından beline dökülen kızıl saçları vardı. Sütun gibi bacaklarını açığa çıkaran kısacık bir şort giymişti. Göğüsleri, eflatun tişörtünden dışarı fırlayacakmış gibi dik ve gergindi. Ayağını öfkeyle yere vurup, «senden nefret ediyorum!» diye haykırdı. Diğeri vurmak için elini kaldırdı, fakat vazgeçti. Eli havada öylece asılı kaldı. «Asıl ben senden nefret ediyorum!» diye bağırdı. Kız, «yazıklar olsun sana!» diyerek, Zelve'ye doğru hızla yürümeye başladı. Bir süre onun ardından bakıp kalan genç, küfrederek jipine atladı ve Avanos'a doğru uzaklaşıp gitti.

İkisi de zengin aile çocuklarına benziyordu. Bakıldığında bu izlenimi veriyorlardı. Altlarında muhteşem jipleri, ceplerinde belki de binlerce dolarları var-

dı. İkisi de genç, yakışıklı, güzel, dinamikti. Ve ikisi de, tarihi zenginliklerin ve doğal güzelliklerin tam ortasıydı. Ama onları sevgiden yoksun kılan ne, nefret etmelerini, birbirlerini dağ başlarında terketmelerini gerektiren neden ne olabilirdi?

Engin potansiyel hazinesi, yani mutluluk, dağların başında, vadilerin sarp yamaçlarında değildi. O, öyle bir yere saklanmıştı ki, onun kilidini açabilecek hiçbir bilimdalı yoktu. Hiçbir servet onu satınalabilecek güçte değildi. Eğer onu bulabilselerdi, dağ başlarında birbirlerini terketmezlerdi. Çünkü o hazinenin çözemeyeceği hiçbir sorun yoktu. Aşamayacağı hiçbir engel, ulaşamayacağı hiçbir hedef yoktu. Bu muhteşem doğaya, bu olağanüstü manzaraya rağmen, onlar burda kaybolup gitmişlerdi. Onlar aslında Keşişler Vadisinde değil, hayır, yüreklerindeki nefret vadisinde kaybolmuşlardı. Sevebilselerdi eğer, sıcak duygularla birbirlerine sarılacaklar ve sonsuza kadar öyle kalacaklardı.

Neler olup bittiğini anlamak için, aracın camından gençlere baktı. İtişip kakışmıyorlardı, fakat ateşli bir şekilde tartıştıkları ve Martin'in de onları uzlaştırmaya çalıştığı anlaşılıyordu. Aradan çok uzun bir süre geçmişti ki, geldiler ve birbirlerini itekleyerek gürültülü bir şekilde araca bindiler. Sonra Martin girip

ön koltuğa oturdu ve «nihayet gidebiliriz» dedi. Orhan hiç konuşmadan kontağı çevirip gaza yüklendi. Programın bundan sonraki durağı olan Göreme'ye doğru yola çıktılar.

Kızıl Kayalar

Programın bundan sonraki durağı Göreme'ydi, fakat Orhan, ani bir kararla, Avanos-Göreme yolu üzerinde, Göreme'ye iki kilometre uzaklıktaki Çavuşin yoluna girdi. Burda oldukça ilginç ve yüksek bir kilise olduğunu duymuştu. Kilise gezilerinin bu çocuklara bir yararı olup olmayacağını düşünerek, araçla kilisenin önüne kadar sokuldu.

Önce kilisenin önündeki çeşmeye yöneldiler. Ellerini yüzlerini yıkayıp su içtiler. İşini bitiren yürüyüp gidiyor, kilisenin önündeki gölgede diğerlerini bekliyordu. Anika, ıslak ellerini tişörtünün içine sokarak göğüslerini serinletmeye çalışırken, Moritz, büyük bir ciddiyetle, neden tamamen soyunup çeşmenin altına yatmadığını sordu.

-«Ne yapacağımı sana soracak değilim» dedi Anika. «Eğer gerekli görürsem yaparım.»

-«Bence gerekli. Baksana hava ne kadar sıcak. Bu çöl sıcaklığında yapmadığını ne zaman yapacaksın Anika? Soyun hadi!»

-«Eğer gerekliyse kendin yap. Korkma, senin o kılı vücuduna kimse bakmaz. Zaten sende kimsenin merak ettiği bir şey yok.»

-«Sanki sende bizim merak ettiğimiz çok şey var! Çekil de biraz da biz serinleyelim.»

Anika, çeşmeden aldığı suyla boynunu ve koltuk altlarını ıslatarak kiliseye doğru yürümeye başladı. Diğerleri kilisenin önünde onları bekliyordu. Biraz sonra Moritz de geldi. Hep birlikte kiliseye girdiler.

Kiliseyi gezerken, orda bulunanlardan biri, Güllüdere'de daha ilginç bir kilise olduğunu, buraya kadar gelmişken onu mutlaka görmeleri gerektiğini söyledi. Çavuşin'deki kiliseyi gezip bitirdikten sonra, Orhan, aracı Güllüdere'ye yönlendirdi.

Yaklaşık iki kilometre sonra, kilisenin bulunduğu bölgeye ulaştılar. Araçtan inerek, Güllüdere'nin sol koluna doğru yürümeye başladılar. Kilise ordaydı işte... Vadinin başlangıcında, soldaki dik bir yamaç üzerine yapılmıştı. Bir rehber, kilisenin önünde, kendini çevreleyen turistlere, kilisenin dikdörtgen planlı, düz tavanlı ve tek apsisli olduğunu söylüyordu. Turist grubunun yanından geçerek, yüksek kemerli taş kapıdan kiliseye girdiler.

Madalyon içinde, tahtta oturan İsa'nın sağında ve solunda, İncil yazarlarının sembolleri simetrik olarak

resmedilmişti. Düz tavanı kabartmalarla doluydu. Tavanın tam ortasında, daire içinde haç vardı. Haçın kenarları, palmiye ve çelenk motifleriyle süslenmişti. Başka bir grubun rehberi, bu şekilde haçı esas alan dekorasyonların, daha çok ikonoklastik döneme ait olduklarını söylüyor, onu çevreleyen turistler ise, derin bir suskunluk içinde rehberi dinliyorlardı.

İşin açıkçası, gençlerin bu kiliselere pek ilgi gösterdiği yoktu. Önce kendi aralarında homurdanmaya başladılar, daha sonra Jonas, «şu ilkel kiliseleri gezdirmek için mi getirdiniz bizi buralara? Bu kiliselerin daha güzelleri Berlin’de yok muydu?!» diye bağırma-ya başladı. Diğerleri de destek vererek onu büsbütün kışkırtıyorlardı. Fakat grup liderleri, freskli kiliselere büyük ilgi gösteriyorlar, zaman tüneliyle sanki tarihin derinliklerine iniyorlardı. Buna rağmen, duvar resimlerini iyice inceleyemedi oradan ayrılmak zorunda kaldılar.

Grubun diğer üyeleri araca binerken, Orhan, başka turist grubunu gezdiren bir rehberle konuşmaya başladı. Rehber, buraya sadece birkaç kilometre uzaklıkta olan Kızılçukur’dan bahsederek, bu vadinin, kıvılcımsı toprak rengiyle ilginç görüntüler sergilediğini, özellikle günbatımında büyüleyici bir güzelliğe büründüğünü ve yamaçlarında renklerin dans ettiğini

söyledi. Bu nedenle Orhan, Göreme Açık hava Müzesini bir sonraki durağa bırakarak, aracını Kızılçukur Vadisine yönlendirdi.

Orhan, aracıyla vadinin belli bir kesimine kadar girebildi, sonra indiler ve toprak patikada yürümeye başladılar. Vadiyi en iyi seyredebilecekleri bir konumda durdular ve büyük bir kayanın üzerine oturdular. Gençler birer sigara yakarak, vadinin o doyumsuz manzarasına ilgisiz ve duyarsız bir şekilde bakmaya ve daha sonra birbirlerine akşam evde içecekleri Avanos şarabından bahsetmeye başladılar.

-«Boşuna umutlanmayın!» dedi Martin. «Dün gece zaten yasak olan bir şeyi yaptık. Size Orhan söz verdiği için yapmak zorunda kaldık. Fakat artık yok. Bunu şimdiden kabul etseniz iyi olur!»

Vadinin kıvrımlı yamaçları, bir şöminenin kırmızı alevlerini yansıtıyordu. Yakut renginde parlayan volkanik lavların ateşi henüz sönmemişti sanki. Milyonlarca yıldan beri, içten içe korlanan bir ateşin etkileyici rengini yansıtıyordu. Ortalık birden koyu bir gölgeye büründü. Orhan, başını çevirip gökyüzüne baktı. Güneş, küçük bir bulut örtüsüyle kapanmıştı. Bu sırada vadinin kızılığı birden zümrüt yeşiline dönerek renk değiştirdi. Güneşin açığa çıkmasıyla birlikte yeniden eski kızılığına büründü.

Orhan, bu güzel dünyadan Jonas'ın sesiyle ayrıldı. «Bu kızıl kayalara bakmak için mi getirdin bizi buraya?» diyordu. «Çabuk bizi Avanos'a götür. Biz orda bira içmek istiyoruz!»

Orhan, havanın çok sıcak olduğunu, bu sıcak havada biranın ters etki yapabileceğini, fakat biraz sonra Göreme'de mola vereceklerini ve orda soğuk su, meşrubat veya ayran içebileceklerini söyledi. Direnerek boşuboşuna hem kendinizi hem bizi yormayın çocuklar. Çalıştığım bütün gruplardan daha çok size inandım. Bu inancımı sarsmayın lütfen. Bak göreceksiniz, kısa zamanda hep birlikte çok önemli şeyler başaracağız. Sizler hakiki tutsaklar olmanıza rağmen, hiçbir zaman sizin gibi gençlerin gardiyanı olmadım. Gençlere bütün kâlbimle inandım, güvendim ve onlara yardımcı olmaya çalıştım.»

Orhan, kelimelerin üstüne basarak konuşuyordu, fakat Jonas'ın bira isteklerine bu kez de Anika'nın ağlama krizleri eklendi. «Sen bir domuzsun!» diyordu Denis'e, «vazomu kırdın!» diyordu. Bütün bunlara ek olarak, Hanna da, «üzüm bağlarına gidelim, üzüm bağlarına!..» diye tutturunca ortalık iyice karıştı. Orhan tamamen çaresiz kalmıştı. Baktı olacak gibi değil, topu Martin'e atarak kurtulmak istedi, «şunlara bir şey söyle Martin» dedi.

-«Hiçbir yararı olmaz» dedi Martin.

Bu sırada Moritz, pantolonunun düğmelerini doğal hareketlerle açtı ve herkesin içinde, etrafa sıçratarak işemeye başladı. Kızlar, hayretten açılmış gözleriyle Moritz'e bakarlarken, diğerleri gülerek sıçrayan pisliklerden kaçmaya çalıştılar. Bir kayanın üzerine oturmuş olan Martin, olaya tamamen ilgisiz görünmeye çalışıyor, fakat alnını sıkarak, ne kadar zor bir görev üstlenmiş olduğunu düşünüyordu.

Orhan ise, umutlarını kaybetmemek için, tüm gücünü kullanarak adeta direniyordu. Kendi içinde sürüp giden zor bir savaşın yorgun neferi gibiydi. Yere oturmuş, büküp karnına çektiği bacaklarını kucaklamış ve çenesini dizlerine dayamıştı. Oturduğu yerde, kaskatı, hareketsiz, donmuş gibi kıpırtısızdı, bu haliyle «düşünen adam» heykeline benziyordu.

Kafası öyle karışık ki, ne düşündüğünü kendisi de bilemiyordu. Fakat kayalara, başka bir ortamda hayranlıkla seyredebileceği o kızıl kayalara ilgisiz ve kayıtsız bakıyordu. Bu kayalar, kıpkızıl renkleriyle, gençlerin içsel karanlıklarında gerçek parlaklığına hiçbir zaman ulaşamamış o gizli ışığa benziyordu sanki. Açığa çıkmayı bekleyen gizli güzelliklerin, gecenin karanlığında ancak bir şöminenin kızıl alevleriyle aydınlanabilen o sönük görüntülerini izliyordu.

Keşişler Vadisinde, üç başlı peribacasının üçüncü katında, Aziz Simon'un sözlerini hatırladı. Kötü insan yoktu. Asla «iyi» ve «kötü» insan yaratılmamış, fakat «iyilik» ve «kötülük» yaratılmıştı. Bu inancına çok sıkı sarılıyordu Orhan. Öyle ki, gençlerin yaptığı tüm sıradışı davranışlar, güneşin altında eriyip akan ve buharlaşıp yok olan dev buzdağlarına dönüşüyordu.

Böyle düşünüyordu Orhan. Ve bu inancını hiçbir zaman kaybetmek istemiyordu. Hayata olan inancını kaybettiğinde, en büyük kötülüğü kendine... en başta kötülüğü kendine yapmış olacaktı ki, o zaman «iyilik» ve «kötülük» ortadan kalkacak, hayatın hiçbir anlamı kalmayacaktı. O zaman, tüm değerlerini yitirecek, içsel vadilerin sarp yamaçlarından, derin ve karanlık uçurumlara yuvarlanacaktı. İşte bu nedenle, onların içinde açığa çıkmayı bekleyen gizli bir ışık, gizli bir güzellik olduğuna tüm kâlbîyle inanıyordu.

Biraz ilerde, vadiyi seyreden kalabalık insan toplulukları ve rehber eşliğinde gezen çeşitli turist grupları görünüyordu. İlginç kıvrımları ve renkleriyle etkileyici bir manzara sunan Kızılçukur Vadisini terkederek, programın bundan sonraki durağı olan Göreme'ye doğru yola çıktılar.

Yol Arkadaşı

Yol boyunca birbirinden ilginç peribacaları çıkıyordu karşılarına. Yerliler tarafından ahır ve samanlığa dönüştürülmüş kaya evlere de rastlıyorlardı. Birdenbire Göreme çıktı karşılarına. Tam anlamıyla peribacalarının arasına gömülmüş küçük bir kasabaydı. Volkanik malzemelerden oluşmuş ilginç kaya kütleleri, evler, peribacaları ve tarih içiçeydi. Kasabanın içinde bir çay bahçesi görünce, aracı durdurup indiler. Çay bahçesinin yanında, yemek yiyebilecekleri büyük bir restoran da vardı. Orhan, «ögle yemeğinden sonra, yandaki çay bahçesinde soğuk veya sıcak şeyler içilecek» dedi. «Alkol hariç her şeyi istediğiniz kadar içebilirsiniz.»

Restoranda yemeklerini yedikten sonra yan tarafa geçip, çay bahçesine oturdular. Garson gelip ne içmek istediklerini sorduğunda, «bira» dedi Jonas. «Bana da» dedi Moritz. «Bize de...» dediler. Martin ve Orhan, konuşma gereği duymadan, birbirlerine sadece bakmakla yetindiler.

-«Soğuk bir ayran» dedi Orhan. «Daha sonra orta şekerli bir Türk kahvesi verirsin.»

-«Tamam ağabi, hemen geliyor» dedi garson.

Martin de meyve suyu istemişti. Yan masaya iki turist gelip oturdu. Daha ötede, kasabayı ikiye ayıran derenin öbür yakasında başka turistler dolaşıyordu. Garson ayranı getirip masaya bıraktı. Orhan bir dikişte boşalttı bardağı. Sonra çevreyi izleyerek kahvesini beklemeye başladı.

Kahvesini beklerken, haritayı ve broşürleri çantadan çıkararak bölgenin özelliklerini inceledi. Bu sırada garson kahveyi getirip masaya bırakmış, «başka bir arzunuz var mı?» diye soruyordu. Orhan, başını haritadan kaldırıp, «bir isteğimiz olursa biz söyleriz» dedi. Garson, «peki» diyerek gitti.

Sol tarafındaki yamaç tamamen bağılıktı. Tepede ilginç peribacaları ve renkli volkanik oluşumlar görünüyordu. Orhan, aracı aşağıda bırakarak, tepeye kadar tırmanmayı önerdi. «Zaten o tepeyi aşınca Kılıçlar Kilisesine varırız. Hem böylece yediğiniz kebapları sindirirsiniz» dedi. İsteyen herkesin yanına şişe suyu alabileceğini de söyledi.

Garsona içecek paraları ödenip bir fatura alındı. Çay bahçesinden çıkıp, bağlara doğru yürümeye başladılar. Bağların arasında, otlarla kaplı dar patikada

tırmanırken, Anika ve Hanna, yeşil yaprakların arasında sarkan yeşil ve siyah üzüm salkımlarına hayranlıkla bakıyordu.

-«Ne kadar hoş görünüyorlar!» dedi Hanna.

-«Evet!..» diye iç geçirdi Anika.

Bir kadın, biraz ilerde, bozuk bir İngilizce'yle grubu çağırıyor, eliyle «gel gel» işareti yapıyordu. Orhan önce bir anlam veremedi, durup dikkatlice baktı. «Bizi mi çağırıyor bu kadın?» diye düşündü.

Yokuşu biraz daha tırmandıktan sonra, iki bağın arasındaki otlak kaplı dar patikadan sola dönerek, kadına doğru yürümeye başladılar. Kadın onlarla hâlâ İngilizce konuşmaya çalışıyordu.

-«Benimle Türkçe konuşablirsin» dedi Orhan.

-«Öyle mi? Ay valla hiç benzemiyorsunuz, kusura bakmayın» dedi.

-«Ne satıyorsun?» dedi Orhan.

Kadının önünde eliş takılar vardı. Renkli boncuklardan örülmüş bilezikler, bakır küpeler, kolyeler, minnacık halı heybeler...

-«Yurtdışından geldiyseniz, ordaki yabancı dostlarınıza hediyelik bunlar» dedi. «Yabancılar pek severler böyle şeyleri.»

-«Bunların hepsi de çok hoş, çok şirin şeyler, ama şimdi kalsın» dedi Orhan.

Yürümeye başladığında, peşlerine takılan köpeği farketti. Taa aşağıdan, çay bahçesinden beri kendilerini takip ediyordu. Durduklarında köpek de duruyor, yürümeye başladıklarında ise, o da yürüyordu.

-«Korkmayın» dedi kadın. «O hep böyledir. Buraları gezen turistlere eşlik eder.»

-«Bize rehberlik edecek anlaşılan.»

-«Kesinlikle kötü bir niyeti yok» dedi kadın. «Aklı-sıra sizi korumaya çalışıyor.»

Grup tepeye doğru tırmanırken, Orhan yere çömeldi, ellerini açıp kapatarak köpeği yanına çağırdı. Köpek, Orhan'a yaklaştı, burnunu uzatıp kokladı ve böylece ona iyi niyetini bildirdi. Sonra kalktı, peşinde köpeklerle birlikte, bağın yumuşak toprağına gömülerek, grubun ardısına tırmanmaya başladı.

Tepeye çıktığında, hayranlık uyandıran peribacalarıyla karşılaştı. Grupla birlikte Martin uzaklaşıp gitmişti. Uzaktan Orhan'a seslenerek, arkaya doğru gitmek istediklerini söyledi. Orhan, kendilerini tepede bekleyeceğini söyleyerek, onlara el salladı.

-«Tamam, anlaştık!» dedi Martin.

Peşinde gençlerle tepenin arka kısımlarına doğru yürüyüp gitti. Orhan, çevresindeki peribacalarını izlemeye başladı. En önde, kahverenegi şapkalı bir peribacası vardı. Yüzü pembe, boynu beyazdı. Kirli gri-

ye kaçan iri bir gövdesi vardı. Onun ardındakiler, konik çatılı evleri andırıyordu. Bunlardan biri oyularak mağaraya dönüştürülmüştü. Mağaranın içi sık otlarla kaplıydı ve oldukça karanlık görünüyordu. Bu mağaraya önce girmek istedi, ama sonra yılan çıyan olur diye tereddüt etti. Köpek, mağaranın ağzına kadar sokulmuş, onu bekliyordu. Onun ikilemde olduğunu anlayınca, korkmamasını söyler gibi inleyerek mağaranın içine girdi ve ayaklarını uzatıp yattı.

-«Teşekkür ederim dostum. Fakat ben yine de girmesem iyi olur» dedi.

Sonra bir kayanın üzerine oturup, önünde uzanan platoyu izlemeye başladı. Taa ötelere uzayıp giden tuf koniler, peri bacaları, vadiler ve yeryer ortaya çıkan yeşillikler... Şu anda oturduğu tepeden uzaklara bakınca, Hasan Dağı ve Erciyes Volkanlarının zirvelerini görebiliyordu.

Sağ tarafta, hisar şeklinde kayaları ve peribacalarıyla muhteşem bir manzara uzanıyordu. Burası için, «dik yamaçlı vadileri, manastırları, kiliseleri ve kaya evleriyle ünlü bir kasaba» demişlerdi. Burdaki duvar resimlerinin, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çektiği söyleniyordu. Yeraltına metrelerce inen mağaraların, diğer yeraltı şehirlerine göre daha karakteristik özellikler taşıdığını duymuştu.

Bu sırada köpek de gelip yanına oturdu. Erciyes'in eteklerine kadar uzanan engebeli platoyu birlikte izlemeye başladılar. Köpeğin başını okşayarak, «adın ne senin?» dedi. «Benimki Orhan. Keşişler ve azizler gibi Roma zulmünden kaçıp gelmedim. Dervişler gibi Moğol zulmünden de kaçmadım. Ben bu dağlara, inancımı yaşamaya geldim Keskin. Bak sana birden «Keskin» deyiverdim. Bu isim sana çok yakıştı. Çünkü sen keskin bakışlı, keskin zekâlı bir dostsun. Beni şu gençlerden daha iyi anlıyorsun. Bundan sonra sana «Keskin» diyebilir miyim?»

Köpek, kuru otların üzerine, ön ayaklarını uzatıp yatmış, dili bir karış dışarda, derin derin soluklanarak sanki Orhan'ı dinliyordu.

-«Benim bir inancım var Keskin. Her insanın, en zalimlerin bile içinde bir ışık olduğuna inanıyorum. Ben işte o ışığı aramaya geldim. Kat kat karanlıkların, derin yeraltı mağaralarının, tüflü kayaların içinden bulup çıkarmaya geldim. O ışık aslında insanın içinde. Ama insanın içi de yeraltı şehirleri gibi karmaşık Keskin. Tıpkı o mağaralar gibi karanlık. Ben işte o karanlık mağaralarda, o ışığı aramaya geldim. Umutlarımı pekiştirmeye, inancımı yaşamaya geldim.»

Dönüp tekrar Keskin'e baktı. Keskin de başını çevirip ona baktı. Gülümseyerek başını okşadı sevgili

yol arkadaşının. «Berlin'den getirdiğim şu zavallı çocukları görüyor musun Keskin? Kaybolmuşlar! Fakat buralarda bulamıyorlar kendilerini. Çünkü onlar kendilerini buralarda kaybetmediler ki!.. Büyük şehirlerin gizli tuzaklarında, şeytan labirentlerinde kayboldular. Onlar aslında kendi içlerinde kayboldular. Bulamıyorlar kendilerini. Hep birlikte arıyoruz, ama yok, hiçbir yerde bulamıyoruz.»

Tekrar Keskin'e baktı. Keskin, sanki anladığını belirtmek istercesine iki kez havladı. «İnsanın içinde çok karmaşık labirentler var Keskin. Olumsuz duygulardan oluşan karanlık labirentler... İşte onlar, tepenin ardına giden gençler, o karanlık labirentlerde kayboldular. Kendi olumsuz duygularına esir oldular, tutsak oldular, mahkûm oldular. Kirli bir el dokundu sanki hayatlarına. Talan ettiler çocukları! Hayatlarını mahvettiller Keskin, kirlettiler, taşınamaz bir yüke dönüştürdüler!»

Oturduğu taşın çevresi, yabani otlar ve dikenlerle kaplıydı. Yanında oturan yol arkadaşının burda rahat edemeyeceğini düşünerek, biraz aşağıdaki bağın yumuşak toprağına indi ve kalın gövdeli bir kayısı ağacının altına uzandı. Eliyle toprağı vurarak yanını gösterdi, «gel hadi, gel dostum, sevgili yol arkadaşım, gel otur yanıma» dedi.

Keskin, dili bir karış dışarda soluyarak gelip arkadaşının yanına oturdu. Biraz aşağıda, volkanik koniler ve peribacaları arasında, yemyeşil uzanan bahçeler, söğüt ve kavak ağaçları diziliydi. Otların arasından çığlık gibi yükselen çeşitli böcek seslerine, sağdan soldan gelen kuş sesleri karışıyordu. Bu sırada, Anika'nın tek başına geldiğini gördü. Yattığı yerden doğrularak, bir süre onun gelişini izledi. Bağın kesekli topraklarında düşe kalka geliyordu. Onun böyle yalnız geldiğini görünce şaşırdı, diğerlerinin nerde olduklarını sordu.

-«Bilmiyorum» dedi Anika.

-«Sen onlarla değil miydin?»

-«Hayır, ben ayrıldım onlardan. Küçük ihtiyacım için bir mağaraya girmiştim. O sırada bir böcek soktu beni» dedi.

Şortunu sıyırarak, bacağının poposuna yakın yerini gösterdi. Fasule büyüklüğünde şişmiş bir kızarıklık vardı.

-«Aldırma, geçer» dedi Orhan.

-«Çok acıyor ya...» dedi.

-«Önemsiz bir kızarıklık işte. Geçer Anika, korkulacak bir şey yok.»

-«Şöyle elinle biraz ovsana, o zaman daha çabuk geçer belki... Of çok acıyor!»

Orhan, Anika'nın poposundaki kızıl şişliği ovma-ya başladı. Bu sırada kız gözlerini kapatıp, kendini tamamen Orhan'a bırakmıştı.

-«Ben güzel bir kız mıyım?» dedi.

-«Tabi... Elbette... Elbette güzelsin Anika.»

Anika birden döndü, gözlerinde alev alev yanan bir ihtirasla Orhan'a baktı. Nefes alış verişleri sıklaşmış, göğüsleri heyecanla kalkıp inmeye başlamıştı. Terle karışık etkileyici bir koku, aslında kışkırtıcı bir dişilik kokusu yayılıyordu Anika'dan.

-«O halde öp beni!» dedi.

Orhan, anlamak ister gibi Anika'nın gözlerinin içine baktı. Belki onun aradığı sıcacık bir baba şevkâtiydi. Belki o hayatı boyunca yaşayamadığı huzuru ve güveni hissedebilmek için, kendini sınırsız bir sevginin ve hoşgörünün kucağına bırakmak istiyordu. Belki de Anika, değerli ve sevgili olduğunu, kâlbının derinliklerinde hissederek yaşamak istiyor, nazlanmak, ağlamak, avutulmak, sevmek, okşanmak istiyordu. Belki daha bilemediği bir sürü duyguların ve karmaşaların itilimiyle böyle davranıyordu. Fakat o henüz on yedi yaşında, üstelik bir takım rahatsızlıkları ve bağımlılıkları olan ve bu nedenle terapi gören gencecik bir kızdı. Orhan, onu elbette seviyordu, bir babanın sevebileceği kadar çok seviyordu. Üstelik grup içinde

en çok ona inanıyor, en çok ona güveniyor, içindeki gizli ışığı ve tüm güzellikleri ortaya çıkarabilmesi için ona elinden gelen yardımı yapıyordu. İçten gelen samimi bir duyguyla dudaklarını uzattı ve Anika'nın alnını öptü. Çıplak başına şakadan bir de şaplak atarak, «seni kurnaz keçi!» dedi.

-«Ordan değil» dedi Anika, «burdan» dedi, dudaklarını göstererek.

-«Saçmalama Anika!» dedi.

Sırtını Anika'ya dönerek, bir taşın üzerine oturdu. Keskin de gelip onun yanına yattı. Anika, yüzüstü yattığı bağ toprağında, çirkin olduğunu düşünerek ağlamaya çoktan başlamıştı bile. Biraz sonra Hanna gelip oturdu yanına. Anika'nın gözyşaylarıyla yoğrulan toprak, açık pembe yanaklarında kızıl bir çamur izi oluşturmuştu. Onun bu hali Hanna'yı iyice sinirlendirdi; «sen yoksa hâlâ kırılan vazon için mi ağlıyorsun?» dedi.

-«Hayır» dedi Anika. «Bu kez kırılan vazom değil Hanna, kâlbim... Kâlbim kırıldı.»

Anika, ona kâlbinin nasıl kırıldığını anlatırken, Orhan, sırtı onlara dönük olarak oturduğu kayanın üzerinde, taa Erciyes'in eteklerine kadar uzanıp giden engebeli platoyu izliyordu.

Güzel Atlar Ülkesi

Gülümseyerek sevgili dostu Keskin'e baktı, başını okşayıp, sırtını sıvazladı. Aşağıda uzanan plato, korlu ateşte kahverengi-kızılımsı rengiyle tıpkı kabarıp çatlamış tandır ekmeğine benziyordu. Kasabayı ikiye ayıran yol, bu platoda, derin vadiler arasında kıvrılarak gidiyor ve ötelerde büyük kaya kütlelerinin arasında kayboluyordu. Yoldan sürekli motorlu taşıtlar gelip geçiyordu. Bunlar çoğunlukla turist taşıyan tur araçları, belediye otobüsleri, özel halk otobüsleri ve özel otomobillerdi. Kızlara sırtı dönüktü Orhan'ın. Onların ne dediklerini pek anlayamıyor, ama fısıltılarını işitebiliyordu.

İşte ağzını mağara deliği gibi açmış yelesi bir aslan heykeli... İşlenmesi kolay olan bu tüflü volkanik malzemedен, çok az bir çabayla, mükemmel bir aslan heykeli çıkarmak mümkündü. «Sanırım buna izin verilmiyor. Peribacalarının doğal biçimleriyle kalması isteniyor» diye düşündü. Yoksa bunları işlemek ve harikalar yaratmak hiç zor değildi.

Sonra ata benzeyen bir peribacası, ardında tayı da vardı. Sonra koşan, kişneyen, şaha kalkan atları gördü. Atların bulunduğu haraya girdi. Birbirinden güzel, alımlı zarif atlardı. Bu haralarda, dünyanın en soylu atları yetiştiriliyordu. Savaş meydanlarında şahlanan aygırlar, yeşil yaylalarda süzünen kısraklar, tarlalarda çalışan beygirler, bu haralarda yetiştiriliyordu. Yarıшта, ciritte, çit atlamada, Kapadokya atlarının üstüne başka atlar yoktu.

Orhan, bir ata yaklaşarak alnını okşadı. Bu atın, alnından burun üstüne doğru uzanan ak bir akıtması vardı. Bilekleri sekiliydi. Bunların hepsi de sıcakkanlı atlar, safkan Arap atlarıydı. Dünyanın en soylu atları bu harada yetiştiriliyordu. Hepsi de son derece alımlı ve zarif yapıydı. Sırtları yay gibi kavisli, kalçaları kaslı ve geniş, başları küçük, kulakları kısa, gözleri iri, burun delikleri genişti. Yandan bakıldığında, burun kemeri hafifçe içe çökük gibi görünüyordu. Birbiriyle oynaşanlar, şaha kalkanlar, sağa sola koşanlar vardı. Hareketleri çok yumuşak, soylu ve zarifti. Oynaşıp koşarlarken, kuyruklarını bayrak gibi havada tutuyorlardı.

Dayanıklı ve zeki oluşlarıyla tüm dünyada şöhretli atlardı. Bu atlardan satınalabilmek için, çok tanrılı efsaneler diyarından, putperestler diyarından, şa-

man diyarından, piramitler diyarından ve Horasan taraflarından zengin tüccarlar gelir, bu tüccarların kimi bu atlardan satın alır, kimi de kısıraklarını damızlık aygırlarla çiftleştirip tekrar ülkelerine dönerlerdi. Bunlar Pers kavminin atlarıydı. Bu atlar nedeniyle, bu topraklar tüm dünyada ünlenmiş, «Güzel Atlar Ülkesi» diye nam salmıştı.

Ötede bir adamın, taylı bir atın tüylerini temizlediğini gördü. Kızıl kahverengi bir attı. Burun kısımları beyazdı. Tayın rengi de tıpkı anası gibiydi, ama alnında beyaz bir akıtması vardı. Tımarın bir an önce bitmesi için sanki sabırsızlanıyor, anasının etrafında zıplayarak koşuyordu.

Atın, koyu gri renkte, geniş bir toynağı vardı. Cesur ve atılgan olduğu her halinden anlaşılıyordu. Rahvanda ve doludizginde, buralarda onu geçebilecek başka bir at yoktu.

Boydan boya sıkıca çektiği bir fırçayla atı sanki başından kuyruğuna doğru süpürüyor gibiydi. Elindeki fırçayı, kaşağı ile temizledikten sonra, arka bacağı tımarlamaya başladı. Diğer eliyle de, kuyruk savurmasını ve çifte atmasını engellemek için, atın kuyruğunu tutuyordu. Yumuşak fırçayı bıraktı ve atın bacaklarına yapışmış çamuru temizlemek için sert fırçayı kullanmaya başladı. Daha sonra yumuşak fırçayı tekrar

alarak, yele, kuyruk ve gövdenin daha duyarlı bölümlerini fırçaladı. Sonra fırçayı bıraktı, gidip içerden keten bir bez getirdi. Bu bezle atı tepeden tırnağa ovdu. Bir süngerle, atın göz ve burun deliklerini temizledi. Sonra atın tırnaklarını törpülemeye başladı. Sonra geri çekilip atına önden baktı. Sonra geri çekilip yandan baktı. Sonra, «at dediğin işte böyle olur!» dedi. Yörenin en soylu ve görkemli atına sahip olmaktan gurur duyuyordu. Sonra atın kalçasına bir şaplak vurdu, «tayınla birlikte dere kenarındaki çayırılığa inin, akşama kadar güzel güzel otlanın, akşam gelir ben sizi alırım, hadi uğurlar olsun!» dedi.

At sanki tüm bu söylenenleri anlamış gibi tayıyla birlikte sulak derenin yemyeşil taze çayırılığine doğru yürüdü. Burun deliklerinden aksırır gibi sesler çıkarıyor, kuyruğunu bir sağa, bir sola sallayarak, kurumlu kurumlu yürüyordu. Tayı da, zıplayıp boşluğa çifteler atarak anasının peşisıra gidiyordu. «Doğru düzgün çifte atmasını bir türlü öğrenemedi bu çocuk!» diye düşündü.

-«Bak yavrum. Eskiden bizim atalarımız dağlarda özgürce dolaşırlarmış. Çifteleriyle aslanlara bir tekme savurdular mı, o koca yelesi aslanlar, kedi gibi miyavlayarak ağaçların dallarına savrulup, şaşkın şaşkın bakarak orda cansız bir post gibi asılı kalırlar ve günler-

ce kendilerine gelemezlermiş. Şaha kalkıp kişnediklerinde, yer gök inlermiş. İşte sen böyle soylu ataların torunusun. Doğru düzgün at şu çiftelyi. Bak yavrum, bir bak, ben nasıl atıyorum çiftelyi...»

İki ön ayakları üzerinde dikilip, arka ayaklarını aynı anda boşluğa savurdu. Sonra arka ayakları üzerine dikilip şaha kalktı. Sonra da başını gökyüzüne dike rek kişnedi.

-«Hadi şimdi sen de yap» dedi.

Tay, çifte atarken arka ayağının birini kullanıp, diğerini yerde tuttu. Şaha kalkarken de ön ayağının tekini kullandı. Hele ağzını gökyüzüne dikip kişnemesi çok komikti. Kişnemiyor da, sanki bir tilki gibi pavkırıyordu.

-«Neyse... Küçüksün daha, zamanla öğrenirsin» dedi. «Baban da soylu bir attı. Sen kime çektin böyle bilmem ki...»

Dağların bembeyaz karlarla kaplı olduğu uzun kış gecelerinden bir gece, yağız bir atla birleşmişti. O geceyi hiç unutamıyordu. On bir ay gebe kaldıktan sonra tayını doğurdu. Gözleri açıldı doğduğunda. Bacakları çok inceydi. Ufacık vücudu ince tüylerle kaplıydı. Titrek bacakları üzerinde gövdesini zor taşıyor, ikide bir tökezleyip düşüyordu. En sonunda ayakta durmayı başardı. Anasının peşinde zıplayarak dolaşmaya,

hatta bazen ondan uzaklaşarak gezip oynamaya başladı. Sonra birgün haradaki atlara bakıp, onlar gibi çifte atmaya başladı. Ama daha çok küçüktü, beceremiyordu.

Gençlik yıllarını hatırladı. İnce, uzun bacakları vardı. Ovanın geniş çayırılık alanında yarış yaparlardı. Yarışırılar, fakat birbirlerini asla kıskanmazlardı. Birbirlerine gıpta ederler, geçmeye çalışırılar, ama kıskanmazlardı. Dört nala koştuklarında, önlerine çit mi çıkar, hendek mi, hiçbir engel tanımazlardı.

Kardeşlerinin kırmızımtırak kahverengi renkleri vardı. Çok çekiciydiler. Burun kısımları beyazdı. Kılırları kışın uzar, yazın dökülürdü. Sonra birgün bir tüccar geldi ve her şey değişti. Herbiri bir yana dağıldı. Ayrılık çok zor gelmişti o zaman. Anası günlerce çıkmamıştı aklından. Dere kenarında bir süre gittikten sonra geniş bir alana, sıra sıra dizilmiş söğüt ve kavak ağaçlarıyla çevrili çayırılık bir alana gelip orda durdular.

-«Bak yavrum, biz aslında özgür bir hayat için yaratıldık. Ama insanoğlu bizi köleleştirdi. Köleliğin kötü olduğunu ataların da biliyordu, bu nedenle çok direndiler, hemen öyle kolayca teslim olmadılar. Ama insanın egosu, atların ögürlük tutkusuna baskın çıktı. Ego nedir bilir misin yavrum? Ego çok kötüdür. İn-

sanoğlu kendi egosunun zincirsiz kölesidir. Bedenleri de onların binek hayvanıdır. Onların işte bu gerçeği anlamasıyla birlikte, atların kölelik devri de başlamış oldu.»

-«Bana ne ya, bana ne, ben köle olmam, olmam işte, bana ne!..»

-«Bak yavrum, yulaf, kepek ve saman çok yararlıdır. Ama sen yine de taze ottan vazgeçme. Otların bazıları zehirlidir, onlara dikkat et. Onları nasıl anlayacaksın? Koklayarak.. Eğer acı acı kokuyorsa, o otu yeme yavrum, zehirlenir ölürsün. Eğer bulursan, haşlanmış arpa, mısır, havuç, elma, salatalık ve öteki sebzeleri de ye. Tadına doyamazsın. Ayrıca pancar da güzeldir. Havuç ve pancar yedikten sonra suyu çok iç yavrum. Damarlarında kan pıhtılaşmasın. Ama sakın terliyken soğuk su içme. Sadece serinlemek için biraz içebilirsin, ama kana kana içme yavrum, sancılanır ölürsün. Bulursan tuz da yala, çok sağlıklıdır. Pancar ve havuçla artan kandaki şeker oranını, tuz yalayarak dengellersin. Yulafi fazla yeme. Fazla yediğinde başına vurur, sarhoş olursun.»

-«Bana ne ya, bana ne, ben pancar yemem, yemem işte, yemem!..»

-«Bak yavrum... Sağ ön ayağını, sol arka ayağınla birlikte at. Sağ arka ayağını da, sol ön ayağınla birlik-

te at. Normal yürüme düzeni budur. Her adım atışta, ayaklarının ikisi yerde, ikisi havada olacak. Bunu sakın unutma, tamam mı yavrum?»

-«Bana ne, bana ne, ben istemem!»

-«Tırıs giderken, iki bacağın aynı anda hareket et-sin. Daha sonra tırıs gidişi hızlandırıp, rahvan gidişi başlatırsın. Rahvanda, bir ön ayağınla iki arka ayağını aynı anda yerden keseceksin. Sonra arka ayakların, diğer ön ayağınla birlikte hareket edecek. Bu ritmi bir tutturursan, kendiliğinden gider. Hangi «ayağımı atayım» diye düşünmene gerek kalmaz. Zamanla bunu öyle bir ustalıkla yaparsın ki, hiçbir at seni geçemez. Rahvanda eğer başka bir yöne dönmen gerekirse, bu dönüşü, dönüş yönündeki ön ayağın ileri atıldığı sırada yap. Yoksa ayakların birbirine dolaşır düşersin. Sen soylu ataların torunusun. Bunu hiçbir zaman unutma. Soylu atlar cesur olur yavrum, atılga olur, özgürlüğüne düşkün olur. Bu köleliği içime hiç sindiremiyorum, ama bekle!.. Her şeyin bir zamanı var yavrum. Ben şimdi haradaki tüm atları örgütlüyorum. Bir gece gizlice dağlara kaçacağız. O gün beni sakın terketme. Yanımdan hiç ayrılma yavrum, e mi?»

-«Bana ne, bana ne!..»

-«Dağlara kaçarken, önce tırıs, daha sonra rahvan gideceksin. En sonunda da dörtnala koşarsın. O za-

man sana rüzgâr bile yetişemez. Senin ataların rüzgârla yarışmış da, rüzgâr pes eder kalırmış. İşte sen o atların torunusun. Tamam mı yavrum?»

-«Bana ne!..»

-«Sen kime çektin bilmem ki... Bizim soyumuzda böyle haylaz atlar yoktu. Kime çektin sen? Seni, soyumuzun yüzkarası!..»

Tayını şakadan kovalamaya başladı. Tayı da zıplayarak önünde koşuyor, aklısına anasına çifte atıyordu. Ötelerde, derenin uzayıp giden çayırılık alanlarında, yeleleri, kuyrukları ve bilekleri siyah, gövdeleri kıvılcımsı kahverengi dorular vardı. Bu doruların bazıları da hurma rengindeydi. Bütünüyle siyah olan, sadece yüzünde ve bileklerinde beyaz işaretler bulunan yağız atlar vardı. Biraz ilerde, kıvılcık atlar, açık kıvılcık, koyu kıvılcık, yanık kıvılcık atlar oynaşıyordu. Bunların bazıları vardı ki, al pekmez köpüğü gibi ışıltılı ışıltılı yanan kıvılcık renkleriyle muhteşem görünüyorlardı. Derenin öbür yakasında, gövdeleri koyu sarı, yeleleri, kuyrukları ve bacaklarının altı siyah olan kulalar koşuyor, onların oyunlarına tümüyle sarı ve tahin renginde olan izabeller katılıyordu. Daha ötelerde, beyazında yeryeri koyuluklar olan kır atlar şahlanıyordu. Onların hemen yanında, açık kül renginde boz atlar ve baklakırısı, geyikkırısı, demirkırısı atlar koşuyordu.

Otların arasında öten böcek sesleri ve kuş cıvıltılarıyla kendine geldiğinde, taylı ata benzeyen peribacası önünde duruyordu. Çayırılık alanda oynasirlarken sanki öylece donup kalmışlardı. Yoldan araçlar geçiyordu aynı sıklıkla. Güneş tepede yakıcı sıcağını tüm gücüyle platonun üzerine döküyordu. Keskin'e baktı... Keskin yanında, dilini çıkarmış, derin derin soluyarak yatıyordu.

Bu sırada Anika'nın ağladığını ve Hanna'nın onu teselli etmeye çalıştığını farketti. Ne konuştuklarını net olarak anlayamıyor, fakat fısıltılarını duyabiliyordu. Orhan'ın sırtı onlara dönüktü; dereleri , çayları, kıvrımlı vadileri, tuf konileri ve peribacalarıyla önünde taa Erciyes'in eteklerine kadar uzanan geniş plato-yu izliyordu. Anika belki ne istediğini tam olarak bilemiyordu, fakat kendini mutsuz eden bir karmaşanın içinde yaşıyordu. Atlar bile yavrularına özgürlüğü öğretirken, insanlar kendi yavrularını işte böyle köleleştiriyordu.

Belki de onun aradığı gerçek bir baba sevgisiydi, fakat egodan kaynaklanan cinsel arzularıyla bunu karıştırıyordu. Ağlamak, avunmak, okşanmak, nazlanmak istiyordu belki. Sevildiğini, değerli olduğunu, güzel olduğunu duyumsamak istiyor, yaşamı damıtarak yaşamak, içine akıtarak, doyarak yaşamak istiyordu.

Anika aslında çok şey istiyor, ama ne istediğini kendisi de bilmiyordu. Onun bu şaşkın halinden yararlanmak kolay, onu zincirsiz bir köle gibi kullanmak çok kolaydı. Fakat her ne olursa olsun, birgün onu mutlu göreceğine inanıyordu. Uzun yeleli beyaz atlar gibi onu kırlarda özgürce koşarken görüyor, ak bir güvercin gibi Kapadokya semalarında süzünürken görüyordu. Beyaz tül den ince giysiler içinde, ceylanlar ve karacalarla dans ederken görüyordu Anika'yı.

Biraz sonra peşinde gençlerle Martin gelip, aşağıda çok ilginç peribacaları gördüklerini söyledi. Orhan kalktı, üzerine yapışan bağ toprağını çırpı. «Programda ne var Orhan, bundan sonra ne yapıyoruz?» diye sordu Martin. «Programda, Göreme Açık hava Müzesi var» dedi Orhan. Bunun üzerine, açık hava müzesine doğru yürümeye başladılar. Keskin de arkalarından geliyordu.

Fransız Sığır Çobanı

Göreme Açık hava Müzesinin, Aktepe yakınlarında, tuf kayalardan oluşan bölgede olduğu söylenmişti kendilerine. Burda, içinden su yolu geçen peribacaları, tüneller, ilginç biçimli kayalıklar ve ayrıca Kılıçlar Kilisesi olduğunu da duymuşlardı.

Çok uzak olmadığı için, kasabaya inip aracı almak yerine, yürüyerek gitmeye karar verdiler. Yürürken, karşılarına sıklıkla uzun servilerin, geniş dallı söğütlerin, bağların ve meyve ağaçlarının arasına gizlenmiş peribacaları çıkıyordu. Daha ilerde, sıra söğütlere doğru uzanan tuf konileri ve değişik boylarda ve renklerde peripacaları gördüler.

Kılıçlar Vadisine geldiklerinde, güneş ufka doğru eğilmeye başlamış, ama ortalık hâlâ kavruluyordu. Bekledikleri ikindi serinliği bir türlü çıkmamıştı. Sol tarafta, kayaların yanında bir çeşme gördüler. Gidip önce kana kana su içtiler, sonra yüzlerini ve enselerini ıslatarak serinlemeye çalıştılar. Bu sırada başka bir turist grubu da aynı kiliseye giriyordu. Onların ardın-

gençler de girdi. Bu sırada diğer grubun rehberi, kilisenin haç planlı olduğunu... dört sütunlu, merkezi kubbeli, beşik tonozlu, üç apsisli, batı köşe mekânlarının düz tavanlı, doğu mekânlarının da kubbeli olduğunu söylüyordu.

Kilisenin içi oldukça zengin fresklerle süslenmişti. Uzun bir İncil siklusunu içeriyordu. Müjdeyle başlayan freskler dizisi, İsa'nın göğe çıkışı ve daha sonra Meryem'in ölümüne kadar sürüyordu. İncil metinlerini, bu duvar resimlerinde nerdeyse ayrıntılı olarak okumak mümkündü.

Kiliseden çıkıp, Göreme'ye doğru yürümeye başladılar. Jonas oflayıp puflamaya ve sayıklar gibi konuşmaya başlamıştı. Soğuk bir bira olsa, özlemle içeceğini söylüyor, Moritz de ona katılıyordu. Sonra birbiriyle çarpışan bilyalar gibi, onların bu istekleri, Denis'e, Timon'a ve grubun en suskunu olan Kevin'e kadar uzandı. Sorulduğunda yanıt vermeye bile üşenen Kevin, «ah bir bira olsa!..» diye Orhan'ın kulağının dibinde adeta şakıyordu.

Anika, kırılan vazosu ve kırılan kâlbini acısıyla Denis'e küfürler yağdırmaya başlayınca, Denis koşup onu yakaladı ve boğuşmaya başladılar. Onların yanına varıp, Denis'i etkisiz hale getiren Orhan, «senin bu yaptığın düpedüz...» dedi ve sonrasını tamamlamadı.

Zaten onun ne demek istediği, Denis'in pek umrun-
da da değildi. Sonra Anika'ya döndü ve «unut artık şu
vazoyu» dedi. «Avanos'a varınca yine yaparsın, daha
günlerce burdasın!»

-«O benim severek yaptığım ilk vazomdu, ne hak-
kı vardı kırmaya, bunun hesabını versin bana domuz
suratlı Denis, maymun işte, ne olacak, ilkel bir hay-
vandan hiçbir farkı yok!» dedi.

-«Bütün bunları ona niçin söylüyorsun? Gelip se-
ni hırpalaması hoşuna mı gidiyor yoksa?»

-«Sen de onun gibisin işte, hepiniz de aynısınız!»
diye bağırmaya başladı.

Bu sırada Orhan, ilerde sığır otlatan bir çoban gör-
dü. Anika'yı kendisiyle başbaşa bıraktı ve gruptan ay-
rılarak çobanın yanına yaklaştı.

-«Merhaba» dedi.

Çoban, aynı şekilde Orhan'ın selamını aldı. Or-
han onunla biraz konuştuğunda, çobanın yabancı
olduğunu anladı.

-«Nerelisiniz?» dedi.

-«Ben Fransızım» dedi çoban.

Orhan önce kulaklarına inanamadı. Yoksa kendi-
siyle alay mı ediliyordu? Şaşkın bakışlarla çobanı süz-
meye başladı. Onun bu hayret ve şaşkınlığını gören
çoban, «evet, Fransızım ben» dedi.

-«Fransa'dan buraya sığır çobanı olmak için mi geldiniz?» dedi Orhan.

-«Çok mu komik?» dedi adam.

-«Hayır, hayır, kesinlikle... Fakat siz güzel Türkçe de öğrenmişiniz!..»

-«Sığır çobanı ya da bilgisayar mühendisi olmak önemli değil. Mutlu olabilmek daha önemli.»

-«Çok doğru söylüyorsunuz. Fransa'da ne iş yapıyordunuz?»

-«Bilgisayar mühendisiydim. Fakat şimdi burda sığır güderek daha mutlu oluyorum.»

-«Haklısınız. Çok haklısınız. Size kesinlikle katılıyorum. Mutlu olmak daha önemli.»

-«Siz o grupta mı dolaşıyorsunuz?» dedi çoban.

-«Evet» dedi Orhan. «Berlin'den geldik. O gördüğün mutsuz gençler grubu. Pedagog arkadaşla birlikte terapi için onları buraya getirdik.»

-«Uyuşturucu alıyorlar değil mi?»

-«Maalesef... alıyorlar evet.»

-«Vahşi kapitalizm, insanların iradesini elinden aldı. Onları kendilerine ve doğaya yabancılaştırdı, köleleştirdi, yalnızlığa ve bunalıma itti.»

-«Sanki benim içimden geçenleri okuyup seslendirdiniz, size tamamen katılıyorum, tek sözcük eklemeyen ve çıkarmadan...»

-«Benim gibi düşündüğünüze sevindim. Kasabaya bir de koyun çobanı lazım. İsterseniz bırakın Berlin'i gelin buraya, ben sığırları güdeyim, siz de koyunları... Sizinle çok güzel anlarız, ne dersiniz?»

Orhan bir kahkaha attı, «ben mi, yok canım... Bak işte bu konuda farklı düşünüyoruz» dedi.

-«Neden? Kapitalizmin neyinden vazgeçemiyorsunuz, lüksünden mi?»

-«Hayır, hayır, hiç öyle bir tutkum yok, lükse düşkün değilim, inanın bana, Berlin'de çok sade bir hayatım var, arabam yok mesela, evde televizyon kullanmıyorum, cep telefonum bile yok, ama...»

-«Ama ne?»

-«Ama ben çocukları bırakıp gelemem. Tüm hayatımı onlara adadım. Onlar benim evlatlarım gibidir. Ben aslında onları sorunlarından kurtararak kendi inancımı yaşıyorum. İnsanın kendi inancını yaşaması çok güzel, biliyor musunuz? Peki dostum... Tanıştığımızı çok sevindim. Size kolay gelsin.»

-«İşim bana zaten kolay geliyor. Asıl size kolay gelsin. Sizin işiniz daha zor.»

Orhan, çobanın sözlerine çok güldü. Grubun yanına geldiğinde hâlâ gülüyordu. Martin ona niçin güldüğünü sorduğunda, biraz önce konuştuğu sığır çobanının bir Fransız olduğunu söyledi.

-«Daha önce Fransa’da bilgisayar mühendisiymiş. Çok hoş bir adam. Her şeyini terketmiş, çıkıp buralara gelmiş. Görüyorsun işte, bu kırlarda çobanlık yapıyor!» dedi.

-«İnanmıyorum!» dedi Martin.

-«Evet...» dedi gülerek Orhan. «Benim de Berlin’i terkedip gelmemi önerdi. Kasabaya bir koyun çobanı lazımmış!»

-«İnanmıyorum!» dedi Martin, kahkahalarla gü-lüştüler. «Cesaretli bir adammış, doğrusu ben çok is-tememe rağmen buna cesaret edemezdim» dedi.

Kasabada, daha önce oturdukları çay bahçesine girdiler. Soğuk bir şeyler içmek istiyorlardı. Kızlar da dahil, gençlerin hepsi bira istedi. Orhan ayran içti, Martin de meyve suyu... Gençlerin ne içtikleriyle hiç ilgilenmediler bile. Martin’in aklı başka yerlerdeydi.

-«Aslında şu Fransız çoban çok haklı biliyor mu-sun?» dedi. «Sen tepede yalnız başına otururken, biz gençlerle tepenin ardına gitmiştik ya...»

-«Evet?» dedi Orhan.

-«Orda çok ilginç kayalar gördüm. Çarşıya inip, oyma işinin yapıldığı iki ucu sivri bir kazma almayı, sonra gelip o tüflü kayalardan birini oymayı düşün-düm. Bu kazmayla önce bir kapı açtım, daha sonra koridorları ve iç kapıları oydum. Duvarlara şekil ver-

dikten sonra da pencereleri, dolapları ve sekileri ortaya çıkardım. Büyük kent yaşamının stresinden kaçıp buraya sığındım. O tepenin ardında gençlerle dolaşırken bunları düşündüm Orhan...»

-«Sakin» dedi Orhan, «o Fransız gibi sen de burda kalıp çoban olmayasın!» dedi gülerek.

Keskin dışarda, çay bahçesinin kapısı önünde arkadaşını bekliyordu. Orhan birden aklına gelmiş gibi kalkıp Keskin'e doğru yürüdü.

-«Siz oturun burda, ben hemen geliyorum» dedi.

Keskin'i aldı ve yandaki restorana doğru yürüdü. Ona kapıda beklemesini söyleyip restorana girdi. Biraz sonra elinde yarım kilo dönerle çıktı. Caddenin öbür kenarına götürüp, büyük bir söğüt ağacının dibine döneri bıraktı.

-«Afiyetle ye bakalım» dedi. «Ye oğlum, ye, senin için bu, ye hadi...»

Keskin buna çok sevindi, dönerini keyifle yemeye başladı. Yerken öyle sevinliyordu ki, onun bu sevincini seyredebilmek için, bir kilo da balık ısmarlamak istedi. Fakat o doymuştu. Her haliyle bunu belli ediyor, sessiz ve minnettar bakışlarıyla arkadaşına sonsuz teşekkürlerini sunuyordu. Onunla vedalaşarak ayrıldı. Fakat Keskin, onlar jipe binip uzaklaşmaya kadar peşlerinden ayrılmadı.

Gezinin bundan sonraki durağı, Avanos'un on beş kilometre uzağında bulunan Özkonak yeraltı şehriydi. Ordan da Güvercinlik Vadisine geçmeyi planlamışlardı, ama artık geç olduğunu düşündüler. Bugün sadece Özkonak yeraltı şehrine uğrayıp, programın kalan kısmına yarın devam edeceklerdi. Yol boyunca aralıksız devam eden peribacalarını ve bölgeye özgü ilginç yüzey oluşumlarını izleyerek yeraltı şehrine doğru yolculuklarına devam ettiler.

Özkonak yeraltı şehri, İdiş Dağının kuzey yamaçlarında, granit yapılı volkanik tüf tabakalarının yoğun olduğu bir bölgedeydi. Geniş bir alana yayılmış olan yeraltı sarayları, birbirlerine tünellerle bağlanmıştı. Güneye bakan bir delikten girip, ışıklandırılmış tünellerden geçerek, batıya bakan başka bir delikten yeryüzüne çıktılar. Çıktıkları yerden girip, yeraltı şehrinin labirent gibi koridorlarında tekrar dolaşmaya başladılar. Orhan, loş ışıklarla aydınlatılmış odalarda dolaşırken, «bu gençlerin kendi içlerinde kayboldukları labirent işte buna benziyor Martin» dedi. «İçimizde, olumsuz duyguların oluşturduğu böyle karanlık koridorlar, işte böyle çıkışı olmayan labirentler var!» dedi.

-«Çok haklısın» dedi Martin. «Karanlık koridorlardan oluşmuş korkunç bir labirent... İnsan eğer ken-

di içinde böyle bir labirentte dolaşıyorsa, çok mutsuz olmalı. Gençlerin durumunu şimdi daha iyi anlıyoruz Orhan.»

Kayaları oyup düzlemişler, adeta bir mermer görüntüsü vererek, kendilerine dünyadan kopuk başka bir dünya yaratmışlardı. Yuvarlak kemerli kapılarla odaları birbirine bağlamışlar, ortalarda sütunlar, kenarlarda sekiler bırakarak, burda kendilerine zalimlerin zulmünden uzak bir ortam hazırlamışlardı. Bir turist grubuyla yanından geçen rehber, bu yeraltı şehirlerinde, Roma baskısından kaçan hristiyan keşişlerin ve azizlerin, kendilerini dünyadan nasıl izole ederek yaşadıklarını anlatıyordu. Derin bir sessizlik içinde rehberi dinleyen turistlerin ağızları şaşkınlıktan yarı açıktı.

Diğer yeraltı şehirlerinde olduğu gibi burda da hava bacası, su kuyusu, şirahane ve sürgü taşları vardı. Bölgenin diğer yeraltı şehirlerinden farklı olarak, katlar arası haberleşmeyi sağlayacak çok dar ve uzun delikler bulunuyordu. Loş ışıklarla aydınlatılmış karmaşık koridorlardan geçerek tekrar yeryüzüne çıktılar. Büyük bir ağacın altına oturup, gezdikleri yeraltı şehri üzerine konuşmaya başladılar. Gençlerin buraya duydukları ilgi, grup liderlerini şaşırtmaya başlamıştı. Araca atlayıp, Avanos'un yoluna düştüklerin-

de, hâlâ yeraltı şehri üzerine konuşuyorlardı. Höyük-
leri, kiliseleri, duvar süslemeleri, peribacaları ve yeraltı
şehirleriyle, Kapadokya sanki bir periler ülkesi gibiy-
di. Masalsı bacaların arasına gizlenmiş sihirli bir dün-
yaydı sanki.

Mutluluk Arayışları

Hepsi de yorgunluktan tamamen tükenmiş görünüyordu. Akşam yemeğinden sonra gelip kendilerini eve zor atmışlardı. Orhan'ın kaldığı şömineli salon-
da, sırtlarını halı yastıklara vererek yer minderlerine
uzanmışlar, derin bir sessizlik içinde dinleniyorlardı.
Şömineyi yakmak isteyen Martin, kucağında odun-
larla içeri girdiğinde, Orhan, gençlerle konuşmaya ça-
lışıyor, «hayatınızda en mutlu olduğunuz bir anı dü-
şünün» diyordu. «Hangi durumlarda ve zamanlarda
mutlu olmuştunuz? Senden başlayalım Kevin.»

-«Ben mi? Ben hiç mutlu olamadım» dedi Kevin.
«Ama eğer mutsuz olduğum anları soruyorsan, sana
bütün hayatımı anlatmam gerekir.»

-«Böyle önyargılı olma lütfen. Bir düşün... Mutlu
olduğun anlar mutlaka olmuştur.»

-«Bir okul gezisinde, sınıf arkadaşlarımdan bir kız,
çikolatalı kekini benimle paylaşmıştı. Ondan hiç böy-
le bir şey beklemiyordum. Ama gülümseyerek bana
yaklaştı ve sevecen bir sesle «seninle arkadaş olmamı

ister misin?» dedi. Sonra ikolatalı kekini, içeceklerini ve neyi varsa hepsini benimle paylaştı. Buna hâlâ bir anlam veremiyorum.»

-«Neden bir anlam veremiyorsun? Anlamı gayet açık; paylaşmak mutluluktur... Seni sevindirdiğini görünce kızıcağız kimbilir nasıl mutlu olmuştur. Belki de çok sessiz duruyordun. Kenarda kendi halindeydin. Sana yaklaştı ve her şeyini seninle paylaştı. Belki bu ilişkiden öğrenmen gereken bir şey vardı. Paylaşmanın güzel olduğunu öğrenmen gerekiyordu belki.   nk   sen genellikle yalnız kalıyorsun. Duygularını kimseyle paylaşmıyorsun. Neden böyle davrandığını açıklayabilir misin Kevin?»

-«G  venmiyorum.»

-«Kime?»

-«İnsanlara...»

-«G  venmeyi dene... Bunu bir dene Kevin. Bak o zaman nasıl mutlu olacaksın. Bence o kızın seninle ilişki kurması ve her şeyini paylaşması tesadüf değil. Hayat daima ihtiyacımız olan deneyimleri karşımıza çıkarır. Hayat bir okuldur Kevin. Ondan   ğrendiklerimizle olgunlaşırız. Okuldan   ğrendiklerimizle değil. Okulda   ğrendiklerimiz bizi ancak bir meslek sahibi yapar. Yaşayabilmemiz için ona da ihtiyacımız var tabii. Peki sen Timon? Hayatta seni en çok mutlu

eden olay veya durum var mı? Sakın ‹yok› deme. Önce bir düşün. Bu konuyu lütfen ciddi olarak düşünün. Mutlu olduğunuz bir an olmuştur mutlaka.»

-«Bir gece yine o korkunç kâbuslardan birini göerek uyanmışım. Sırılıslam ter içindeydim, avaz avaz bağırdığımı, ağladığımı ve nefretle haykırdığımı hatırlıyorum. Yuva görevlisi Bayan Finger koşarak yanıma geldi ve ‹ah yavrum, sırılıslam ter içinde kalmışın, ateşin de var senin!› diyerek, tıpkı bir anne gibi kucakladı beni. Anneler nasıl kucaklar bilemiyorum, ama Bayan Finger beni kucaklayınca, kucaklayıp başımı göğsüne yaslayınca, ‹anneler galiba böyle kucaklar› diye düşünüp çok mutlu olmuştum.»

-«O anda kendini nasıl hissettin Timon?»

-«Güvende... Hatırladığım kadarıyla kendimi galiba çok güvende hissetmişim. ‹Korkma yavrum, geçti, ben varım yanında, seni hiçbir zaman yalnız bırakmayacağım, senin annen benim, ‹anne› de bana, hadi yavrum› demişti.»

-«Söyledin mi peki?»

-«Evet... Bayan Finger'in boynuna sarıldım ve ona ‹anne› dedim... Doyarak, içime katarak, tüm varlığım la ona ‹anne› dedim.»

-«Ne güzel!.. Birine ‹anne› demek nasıl bir duyguydu Timon?»

-«Güzeldi... Çok güzel!»

-«Daha önce de söylediğim gibi hayat bizim karşı-mıza daima ihtiyacımız olan deneyimleri çıkarıyor. Bu olayı, bir anneye ne kadar ihtiyacın olduğunu anlamaman için yaşadın. Birine «anne» demenin ne kadar güzel olduğunu anlamaman için, böyle bir deneyim yaşadın. Anneni anlamaman gerekiyor belki. Onu yargılamanın ve suçlamanın ne kadar yanlış olduğunu bu olayla anlamaman gerekiyor. Peki sen Denis? Mutlu olduğun bir durumdan bahseder misin bize?»

-«Babamın bir Türk olduğunu ve ondan ayrılan annemin beni kimsesizler yurduna bırakmak zorunda kaldığını öğrendiğimde çıldırmıştım. O zaman sakinleşmem için bana bir tablet vermişlerdi. Kendimi o tablettten sonra çok iyi hissetmiştim. O günden sonra hep almaya başladım. Daha sonra esrar ve kokain de kullandım. O zamanlar, tüm sorunlarımdan kurtuluyor ve mutluluktan uçuyordum sanki.»

-«Sorunlarından kurtulmuyordun Denis. Fakat kurtulduğunu sanıyordun. Yani kendini kandırıyordun. Bak hâlâ aynı sorunlarla yaşıyorsun. Kurtulmuşsun hani?»

-«O hissi veriyordu bana...»

-«Geçici ve yanıltıcı bir his... Aldığın uyuşturucular etkisini kaybedip, sorunlarıyla tekrar yüzyüze gel-

diğinde, etraflica düşünmen gerekiyordu belki. Kendini uyuşturarak değil, sorunları zihninde çözerek onlardan kurtulabileceğini anlayan gerekiyordu.»

-«Nasıl çözeceğimi bilemiyordum.»

-«Çok kolay oysa! Kabul ederek!.. Sorunlarından kaçır veya onları reddedersen, onlar daha güçlenmiş olarak çıkar karşına. Onları kabul edersen, kendiliğinden çözüldüğünü görürsün. Babanın bir Türk olduğunu kabul edeceksin. Milliyetler sence çok mu önemli? İnsan bu dünyaya mutlaka bir milletin mensubu olarak gelir. Hiçbiri diğerinden daha üstün değildir. Onun Türk olması neden senin için «sorun» oluyor? Annenin, başka bir erkekle birlikte olabilmek için seni kimsesizler yurduna bıraktığını, belki de bırakmak zorunda kaldığını kabul edeceksin. Hayatı olduğu gibi kabul ettiğinde, sorunların kendiliğinden çözüldüğünü görürsün. Hayatta «sorun» diye bir şey yok aslında. Sadece çıkarılması gereken dersler var. Onları «sorun» haline getiren ve sonra o girdabın içinde dönen, insanın kendisidir. Peki sen Moritz? Bize mutlu olduğun bir durumu anlatır mısın?»

-«Okulda kendimi derslere veremezdim. Hayaller daldım hep. Hayalimde kocaman bir bıçak alırdım elime. Gizlice üvey babama yaklaşır ve arkadan saplayıverirdim bıçağı sırtına. Tıpkı bir yaban domu-

zu gibi bögürerek yere düştüğünü ve can çekiştiğini görürdüm. Bu hayallerimle hazzın zirvesine çıkar, belki de dünyanın en mutlu insanı olurdu.»

-«Çocuk yaşta bozulan içsel dengenı tekrar kura-bilmen için seçtiğın bir yol... Ama çok yanıltıcı. Bizde, «öfke baldan tatlıdır» diye söylenen ünlü bir söz vardır. Uyşturucu ya da alkol gibidir öfke. Geçici bir rahatlık verir. Fakat yine bizde, «öfkeyle kalkan, zararlar oturur» diye söylenen başka bir söz daha vardır. Bu sözler, binlerce yıllık hayat deneyimlerinden sonra söylenmiştir. Öldürerek değıl, yaşatarak mutlu olunur. Alarak değıl, vererek... Sevilerek değıl, severek mutlu olunur. Yine bizde, «keskin sirke küpüne zarar verir» diye söylenen başka bir sözü de hatırlatmak isterim. Öfkenle sen ancak kendine zarar verirsın Moritz. Babanın bir kaza sonucu sakat kaldığını ve annenin sevimsiz bir adamla yaşamaya başladığını kabul et. Bunları kabul ederek rahatlamanın, bunları redderek acı çekmekten daha kolay olduğunu göreceksın. Peki sen Jonas? Acaba seni mutlu eden ne oldu hayatında?»

-«Uyşturucu aldığım zamanlar tıpkı bir kartal gibi göklerde özgürce süzünüyor, mutluluktan başka hiçbir şey hissetmiyordum. Mutluluk benim için budur. Başka hiçbir anlamı yoktur.»

-«İşte yine o yanıltıcı duygu... Mutlu olduğunu sanıyordun. Tıpkı bir kartal gibi gökyüzünde özgürce süzündüğünü sanıyordun, oysa tam tersi bir durum içindeydin. Bağımlılık edinerek, çok değersiz nesnelere tutsak oluyordun, fakat o nesnelerin yarattığı illüzyonla sen kendini özgür sanıyordun. O maddelerle mutlu olunamayacağını kesinlikle kabul etmen gerekiyor Jonas. Mutluluğu neden başka yerde aramıyorsun?»

-«Nerde mesela?»

-«Mesela birini sevebilir, ona aşık olabilirsin. Mesela bir meslek öğrenerek, para kazanmaya başlayabilirsin. Yeteneklerini tanıyarak, kendini keşfederek mutlu olabilirsin. Belki çok iyi bir yüzücü, belki çok başarılı bir koşucu, ne bileyim, belki de çok iyi bir ressam, bir organizatör olabilirsin. Bütün bunlar imkânsız değil ki!.. Peki sen Hanna? Sen hangi durumlarda mutlu oldun?»

-«Otobüs yoculuğu sırasında anlattığın aşk masalı... Senden, Kızılırmak ve Erciyes'in efsanevi aşkını dinlediğimde çok mutlu olmuştum. O zaman başımı omuzlarına dayayıp ağlamak istedim, ama gururumdan dolayı bunu yapamadım. Eğer bunu yapabilseydim, belki daha çok mutlu olacaktım. Ama nedense yapamadım...»

-«Ama ben onu sana anlatmadım ki, kendi içimde düşündüm!»

-«Farkında değildin belki, ama sesli düşündün. Kitap okur gibi mırıldanıyordun. Hepsini dinledim ve çok hoşuma gitti.»

-«Bak işte şimdi merak ettim Hanna, onların aşkını dinlediğinde, seni mutlu eden neydi?»

-«O aşk masalını dinlerken, hiç bilmediğim bir şeyi öğrenmiştim. Öğrendiğim o şey beni çok mutlu etmişti. Sevmek ve aşık olmak için, kendi benliğimizden vazgeçmemiz gerekiyordu. Bu, kendi sorunlarımızı unutmak anlamına geliyordu. Başka bir benlikle bütünleşmek çok güzel bir duygu olmalıydı. Bunu öğrendiğimde mutlu olmuşum, ama...»

-«Ama?»

-«Ama hemen ardından mutsuz olmaya başladım. O masal bana iki duyguyu aynı anda yaşattı.»

-«Hangi iki duyguyu?»

-«Mutluluğu ve mutsuzluğu...»

-«Neden?»

-«Çünkü ben... Ben kendi benliğimden vazgeçmeye hazır olsam bile...»

-«Evet?»

-«Kendisiyle bütünleşebileceğim bir Erciyes Dağı yoktu. Böyle bir dağ yoktu...»

-«Ama bu hiç olmayacak demek değildir. Bugün yoksa, yarın olabilir. Belki bugün de var, ama sen onu görmüyor da olabilirsin. Uyanık ol Hanna. Samimi olarak iste ve isteklerinin gerçekleştiğini gör. Mutluluk budur işte. İsteklerinle, tercihlerinle, inançlarınla kendine nasıl bir dünya yarattığını görmek ve bu özgürlüğü duyumsamak, mutluluktur. Şimdi gelelim Anika'ya... Anika'yı bugüne kadar neler mutlu etmiş bakalım, hep birlikte dinleyelim.»

-«Ben hayal kurduğum zamanlar mutlu oluyorum» dedi Anika.

-«Ne gibi hayaller?»

-«Erotik hayaller...» dedi Timon.

-«Oooo!..» dedi Moritz.

-«Susun lütfen» dedi Orhan. «Hepinizi dinledik, aynı ciddiyetle Anika'yı da dinleyelim. Evet Anika, ne gibi hayaller?»

-«Arkadaşlarım doğru söylüyor» dedi Anika. «Erotik hayaller kuruyorum. İşte o zaman çok mutlu oluyorum. Burda herkes samimi olarak konuştu. Ben de öyle yapmak istiyorum. En mutlu olduğum anlar, erotik hayaller kurduğum anlardır.»

-«Oooo!..» diye bağırdılar.

-«Meğer ne kızmış bu Anika da haberimiz yokmuş!» dedi Jonas.

-«Lütfen sessiz olun. Anika, neden yaşamı hayal ediyorsun? Yaşamını hayal edip, sahte bir mutlulukla yetineceğine, hayalini yaşa ve gerçek mutluluğu yakala. Öyle daha iyi değil mi?»

-«Hayalim sadece hayal olarak kalıyor. Onu yaşamaya kalkıştığım da engelleniyorum.»

-«Anlamadım? Kim engelliyor seni?»

-«Hayalini kurduğum kişi... O istemiyorsa, hayali mi onunla nasıl yaşayabilirim ki?»

-«Demek bunda bir yanlışlık var. Hayalindeki kişiyi değiştirmen gerekiyor belki. Irmak gibi olmalısın Anika. Onlar yolunu nasıl buluyorsa, sen de akacağın yolları öyle bulmalısın. Engeller bunun için çıkıyor karşına. Yolunu bulman için... Irmağın aktığı havza ya dikkatli baktığında, akarsuyun önüne çıkan birçok engeller, dağ burunları, sert kayalar görürsün. Fakat su onlara takılıp kalmaz, onların etrafını dolanarak akmaya devam eder...»

-«Bu gece» dedi Martin, «hepiniz de çok muhteşemsiniz. Özellikle sen Orhan, bu yararlı sohbetin için seni kutlarım. Bence karanlıklara gizlenen içsel ışık parlamaya başlıyor. Sen ne dersin?»

-«Buna hiç kuşku yok, fakat yine de «acele etmeyelim» derim. Granitlerle kaplı zor bir tünel açıyoruz. Fakat tünelin ucunda ışığı bulacağımız kesin.»

Uzayan sohbetin sonunda, herkes «iyi geceler» diyerek odasına çekildi. Orhan çok mutluydu. İşte nihayet istediği sohbet gerçekleşmişti. Böylece onların içinde gömülü olan gerçek kişiliklerine ulaşmayı başarabilmiş, özlemlerini, beklentilerini, acılarını ve sıkıntılarını anlayabilmişti. Onları anlamaya başladığında, onlara yararlı olmaya da başlayacaktı. Neyi niçin yaptıklarını iyi bildiğinde, onları asla yargılamayacak, umutsuzluğa düşmeyecek, tam tersine daha sabırlı, anlayışlı, hoşgörülü, sevgi dolu ve daha şevkâtli olacaktı.

Rüyadan Uyanış

Yatağına huzur içinde girdi ve başını yastığa bırakır bırakmaz hemen uyudu. Hazine aramak için çıkmışlardı yola. Gençlerle birlikte, vadinin sarp yamaçlarına oyulmuş büyük bir yeraltı şehrine girdiler. Martin gençlerin önünde ve Orhan en arkadaydı. Karanlık koridorlardan geçerek içteki odalara doğru ilerliyorlar ve «hazine mutlaka burda olmalı» diyorlardı. Kimsenin yüzü seçilmiyor, ancak silüetleri belli oluyordu. Sonra birden Martin'le burun buruna geldiler.

-«Martin, sen misin?» dedi.

-«Evet» dedi Martin.

-«Ama onlar nerde?»

-«Kimler?»

-«Kimler olacak, onlar! Onlar işte, gençler! Gençler nerde Martin?»

-«Bilmiyorum» dedi Martin. «Yok oldular, onları kaybettik galiba.»

Gençlerin hiçbiri ortada yoktu. Kayaya oyulmuş karanlık koridorlarda sadece Orhan ve Martin dolaşı-

yordu. Orhan çok perişandı; yüreği endişe ve hüznle burkuluyor, giderek derinleşen içsel acılar yaşıyor ve Martin'in kolunu silkerek, «nerde onlar Martin, neredeler?» diye bağıırıyordu.

-«Bilmiyorum!» diyordu Martin.

-«Onlara seslenelim» dedi Orhan. «Belki sesimizi duyup gelirler. Ya da biz onları duyup gideriz.»

Martin bu fikri doğru bularak, ellerini ağzına honi yaptı ve «Jonaaaas!..» diye bağırmaya başladı. Martin'in sesi, yeraltı şehrinde yankılanıp çoğaldı, kırılıp uzadı, koridordan koridora geçerek ve çarpıp parçalanarak taa ötelere doğru uzayıp gitti.

-«Jonaaaas!.. naaaaas!.. aaaas!.. aas!..»

-«Anikaaaa!..» diye bağırdı Orhan.

Martin'in yankılanan sesine bu kez de Orhan'ın sesi karıştı. İki ses birbirine karışıp kaynaştı, kırılıp uzadı, çarpıp parçalandı ve karanlık koridorları çınlatarak yankılanıp durdu. Yankılanan kendi seslerinden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

-«Jooookaaaa!.. naaaaas!.. kaaaa!.. aas!.. kaa!..»

-«Yok!» dedi Martin. «Kaybettik onları!»

-«Eyvah!» dedi Orhan. «Eyvah, kaybettik onları! Bu karanlık koridorlarda kaybolup gittiler, eyvah! Yazıklar olsun bize Martin! Bize yazıklar olsun! Biz kaybettik onları!..»

Konuşmaları da yankılanıyor, yankılanan bu sesler giderek yükselen bir uğultuya dönüşerek, kayalara oyulmuş karanlık koridorlarda cın cın ötüyordu.

-«Kaybolup gittiler!..»

-«Gittiler!..»

-«Kaybolup gittiler!..»

Çığlık çığlığa, «kayboldular!» diye bağırarak ve ter içinde sıçrayarak uyandı. Göğsü demir bir mengeyle sıkıştırılmış gibiydi. Derin derin soluklanarak yatağın içinde bir süre oturdu. Endişeyle etrafına baktı, sonra uzanıp lambanın şalterini açtı. Oda, loş bir ışıqla aydınlandığında, «oh, şükürler olsun, rüyaymış» diye düşündü. Kalkıp terasa çıktı. Fakat bu rüyayı niçin görmüştü? Yoksa bu rüyanın anlattığı bir gerçek mi vardı?

-«Onlar aslında kendi içlerindeki labirentte yıllar önce kayboldular» dedi. «Kayalara oyulmuş yeraltı şehri onların içinde!.. Hayatın sert ve acımasız gerçeklerinden, o sığınaklara kaçtılar!.. Tıpkı, Roma zulmünden kaçıp, o kayalara sığınan azizler gibi...»

Aşağı inip gençleri kontrol etmek istedi. En alt kata inip baktığında, Jonas ve Moritz'in yataklarını boş buldu. Yoklardı!.. Birden bir korku ve endişeye kapıldı. Nerde olabilirlerdi?

-«Hayır!» dedi.

Aklına gelen şeyleri kabul etmek istemiyordu. Yeni bir umutla diğer odaya koşup baktı, ama Kevin ve Timon da yoktu!.. Yorganı kıvrıp atmışlar, yatakları boş, bomboştu! İkinci kata çıktı koşarak, kapıyı hızla açıp, Hanna ve Anika'nın yattığı odaya daldı... Yoklardı!

-«Yoklar!» dedi.

Martin ve Denis'in yattığı odaya girdi. Şaltire basıp lambayı yaktı. Martin ve Denis, yataklarında uyuyordu. «Gizlice gitmişler» diye düşündü. «Martin'i uyandırmamak için, Denis'i burda bırakıp sessizce kaçmışlar! Onlar şimdi mutlaka disko-barda kafaları çekiyordur. Fakat para? Paraları yoktu ki...»

Paraları çalmış olabilirler miydi? Gidip para çantasına bakmak istedi, fakat önce Martin'i uyandırmamanın daha doğru olacağını düşündü. Bu sırada Denis de uyanmıştı.

-«Ne var Orhan?» dedi Martin.

-«Kalk Martin, kalk!.. Hiçbiri ortalıkta yok! Kaçıp gitmişler! Kimbilir şimdi ne halt işliyorlar Martin, kalk çabuk!»

-«Kim? Gençler mi?»

-«Evet onlar! Başka kim olabilir Martin? Kaçıp gitmişler. Sanıyorum onlar şimdi disko-barda kafaları çekiyorlar. Fakat paraları yoktu. Sen giyin, bu arada ben de giyinip geliyorum.»

Orhan giyinip aşığı kata indi. Martin ve Denis'i de alıp dışarı çıktı. Jipe atlayıp kaçakların peşine düştüler. Martin bu arada saatin kaç olduğunu sordu. Orhan, arabanın saatine bakıp, «üç otuz» dedi. «Nerdeyse sabah olacak!»

-«Para çalmışlar mı?»

-«Hayır... Sanıyorum buna cesaret edemediler. Seni uyandırmamak için Denis'e bile haber verememişler. Durumdan bu anlaşılıyor.»

-«Ama parasız nasıl içebilirler ki?» dedi Martin.

-«Burası nere Martin? Almanya mı? Burası Türkiye!.. Kaldıkları pansiyonun adresini söyleyip istedikleri kadar içebilirler.»

-«Oysa gece ne güzel konuşmuşlardı. Hepsi de uslu çocuklar gibiydi!»

-«Yazıklar olsun onlara! Anlaşmışlar demek! Bana iyi davranmalarının ve sabırla sohbete katılmalarının nedeni buymuş demek?»

-«Hayır!..» dedi Denis. «Eğer anlaşsalarđ benim de haberim olurdu! Onlar beni almadan gitmezlerdi! Hayır, bana ihanet etmiş olamazlar! Ah aptal kafam! Niye Martin'in odasında yatarsın ki?!.. Martin uyanıp da engel olmasın diye beni de almadan gittiler! Bunun hesabını onlardan sormaz mıyım? Anlamıyorum ya, bana nasıl yaparlar bu ihaneti!?»

-«Kapa çeneni Denis!» dedi Martin.

-«Ha ha!.. Hiç gülesim yoktu! Benim çenemi ancak Avanos şarabı kapatır! Onlar kaç şişe içtilerse, ben de o kadar isterim, tamam mı? Eşitlik ve adalet istiyorum! Haksızlığa hiç gelemem!»

Aracı bir kenara çekip indiler. Disko-bardan dışarı loş bir aydınlık yansıyor, gürültülü bir müziğe sarhoş naraları karışıyordu. İşte Jonas, Moritz... İşte Kevin, işte Timon... Hanna ve Anika yere oturmuşlar, kendileriyle konuşmaya çalışan iki adama laf yetiştiriyorlar, bir yandan da sigaralarını içip, içkilerini yudumluyorlardı. Jonas ve Moritz ayakta, Kevin ve Timon, onların biraz ilersindeydi.

Orhan, Martin ve Denis'e görünmemelerini söyledi. Kalabalığın arasında gizlice bara yöneldiler. Orhan onlara barın kenarına, kuytu bir köşeye gizlenmelerini söylerken, kendisi de barmene yaklaştı ve «anladığım kadarıyla bu gençler esrar çekiyor» dedi.

-«Evet» dedi barmen, Hanna ve Anika'yla konuşmaya çalışan iki adamı gösterdi. «Lazımsa bak orda iki tip var, şu turist kızlarla konuşan iki tipi görüyor musun ağabi, her mevsim İstanbul'dan gelip turistlere ot satarlar» dedi. «Lazımsa konuşalım...»

-«Tamam, teşekkürler, ben konuşurum onlarla» dedi Orhan.

Grubun diğer gençleri kendi alemlerinde yaşarlarken, ne idüğü belirsiz iki adam kızlarla ilgileniyordu. Fakat iyi niyetli olmadıkları, bu loş ışıklar altında, uzaktan bile belli oluyordu. Etrafa yaydıkları negatif enerjiyle ürkütücü görünüyorlardı. İyice yaklaşıp sürünmeye çalıştıkları kızları kandırmaya da çalışıyorlardı. Orhan, Martin ve Denis, barın kuytu bir köşesinde, olup bitenleri izlemeye başladılar. Denis, bir ara arkadaşlarının yanına gitmek istedi, fakat Orhan ona engel oldu.

Adamlar ayağa kalktılar ve bu sırada pek gönüllü olmayan kızları da kalkmaya zorladılar. Ayağa kalkınca Anika'nın başı döndü, eliyle alnını tutarak tekrar oturacak oldu, fakat o iki adamdan biri kucaklayarak Anika'nın oturmasını engelledi. Sonra ellerini kızların omuzlarına laubali bir şekilde atarak, onları bilinmeyen bir yere götürmeye çalışırlarken, Orhan artık dayanamadı ve adamlara doğru yürüdü.

-«Bunlara siz mi verdiniz zehiri?» dedi.

-«Evet, lazım mı?» dediler.

-«Nereye götürüyorsunuz onları?»

-«Kimsin lan sen?» dediler.

Orhan, sert bir şekilde adamların eline vurdu ve oldukça öfkeli bir sesle, «çekin elinizi kızlardan!» diye bağırdı. Bir anda sesler kesilmiş ve herkes Orhan'la

bu iki adama bakmaya başlamışlardı. Jonas, Moritz, Timon ve Kevin, bu sırada farkettiler her şeyi. Hepsi de çok şaşkındı. Ne yapacaklarını bilemeden bakıp duruyorlardı.

İkisi birden Orhan'ın üzerine yürüdüklerinde, bütün gözler bunların üzerindeydi. Karanlık suratlı iki adamdan biri, «benim elimden karı alacak adamın anasını bellerim!» diyerek, Orhan'a çok sert bir yumruk attı. Anika ve Hanna, korku ve dehşetle açılmış gözleriyle Orhan'a bakarak çığlık attılar ve Martin'in kucağına sığındılar.

Kanayan burnunu tutarak kışkırttı oturan Orhan, adamlara, öfkeli ve kahredici bir bakışla, «alçaklar!» diye haykırdı. «Yıllardan beri terapi gören ve kurtulmak üzere olan bu çocukları mahvettiniz, adi herifler!» dedi ve vahşi bir aslan gibi fırlayarak adamların üzerine atıldı. Sesler tamamen kesilmiş ve barda herkes ayağa kalkmıştı. Önce Jonas ve onun ardından Moritz geldi. Jonas, «elinizi çekin Orhan'dan!» diye bağırdı ve aynı anda adamın hayasına şiddetli bir diz geçirdi. Adam, hayasını tutarak yere düşerken, Moritz de aynı anda diğerinin yakasını toplayıp sert bir kafa atmıştı. Orhan artık kavgayı bırakmış, Jonas ve Moritz'i durdurmaya çalışıyordu. Orhan ve Martin, kollarından tutup çekiştirerek gençleri zorla araca

soktular. Aracın içinde bir süre bekleyip tartıştıktan sonra, Martin, «gel buraya, direksiyona ben geçeyim» dedi. Orhan, buna gerek olmadığını söyleyerek gaza yüklendi. Hiç konuşmuyor, bir yandan direksiyonu kullanırken, diğer yandan da Martin'in verdiği kâğıt mendille kanayan burnunu tutuyordu. Eve doğru giderken, aracın yönünü birdenbire değiştirdi ve arka tepeye doğru son hızla çıkmaya başladı.

-«Nereye Orhan?» diye sordu Martin.

-«Bu gece bunlarla konuşmak istiyorum» dedi Orhan. «Bu yaptıklarının ne kadar kötü bir şey olduğunu, onlarla konuşmanın vakti geldi artık.»

-«Polise gitmeyecek miyiz?»

-«Ne değişecek?»

-«Bu adamlar göz göre göre zehir ticareti yapıyorlar. Tutuklanıp cezalarını çeksinler.»

-«Onlar şimdi çoktan toz olmuşlardır, merak etme. Yapanın yaptığı yanına kâr kalıyor. Hem tutuklansalar bile iki gün sonra tekrar çıkarlar.»

-«O halde eve gidelim Orhan. Bunlarla yarın konuşuruz.»

-«Hayır, bu gece!.. Yarın olunca da yarının işini yaparsınız. Fakat bu gecenin işini başka gecelere bırakırsak, onları kurtarmak için çok geç olabilir! Şimdi tam zamanı!»

Orhan, tepenin başına çıkıp, aracını durdurdu ve kanayan burnunu tutarak, «hepiniz inin aşağı!» dedi. Açık gökyüzünde, yıldızlar ve dolunay olanca berraklığıyla parlıyor, peribacalarına ve tuf konilere esraren-giz bir güzellik katıyordu. Hiç konuşmadan araçtan indiler ve Orhan'ın çevresinde toplanıp oturarak, onu dinlemeye hazırlandılar.

İlk Buluşma

Etraf tamamen sessizdi. Bu esrarengiz sessizlikte, ortalık billur gibi bir ayışığıyla aydınlanıyordu. Bir süre öyle sessiz beklediler. Orhan, burnunda tuttuğu kanlı mendile bakarak, hâlâ kanayıp kanamadığını kontrol ediyordu. Martin ona yeni bir mendil verdi. Orhan, kanlı mendili yanındaki taşın dibine bıraktı ve yenisiyle burnunu silmeye başladı. Tam bu sırada Anika yaklaştı ve «acıyor mu?» diye sordu.

-«Evet acıyor!» dedi Orhan. «Fakat burnum değil, yüreğim acıyor. Eğer tesadüfen orda bulunmasaydım, o iki sapıkla geçip gidiyordunuz. Kendinize hiç mi değer vermiyorsunuz? Değersiz ve basit şeyler olduğunuza mı inanıyorsunuz? Ne kadar kolay hatalar yapıyor, ne kadar kolay tehlikelere atılıyorsunuz? Kalkıp giderken, o sapıkların size kötülük yapabileceği hiç mi aklınıza gelmiyor?»

-«Ama biz» dedi Jonas, «onları...»

-«Konuşma Jonas!.. Bir şişe şarap için, bir nefes esrar için, arkadaşlarınızı ne idüğü belirsiz karanlık

adamların kucağına attınız! Eğer engel olmasaydım, bu kızları alıp götürüyorlardı ve sizin bundan haberi-
niz bile olmayacaktı. Sonra bir sabah bu arkadaşları-
nızın ölüm haberleriyle uyandığınızda, tecavüze uğ-
radıktan sonra öldürüldükleri haberleriyle uyandığı-
nızda, kendinizden utanmayacak mıydınız? Bu mu
sizin arkadaşlığınız? Böyle mi sahip çıkıyorsunuz
birbirinize? İflas mı ettiniz Jonas, hiç mi değerleriniz
kalmadı, o zehirden başka, uğurunda ölebileceğiniz
hiç mi güzellikler, değerler yok?»

-«Ama Orhan, biz...»

-«Sözümü kesme Moritz!.. Ben sizin aile özlemi
çektiğinize de inanmıyorum. Eğer bilerseniz, siz bir
ailesiniz. Kader birliği yapmış kardeşlersiniz. Siz ön-
ce bir aile olduğunuzu bilin ve bu güzel aileye sahip
çıkın. Sahip olduğunuz bu değer ve güzelliğin far-
kına varın artık.»

-«Bir dakika Orhan, ben bir şey söylemek istiyο-
rum» dedi Martin, sonra gençlere döndü. «Borcunuz
var mı bara?» diye sordu.

-«Evet, Martin, içtiklerimizin hesabı tamamen du-
ruyor, hiçbiri ödenmedi» dedi Jonas.

-«Peki o zehir? Onu nasıl aldınız?»

-«Şey...» dedi Moritz, önce söylemek istemedi, «o
adamlar bize onu aslında bedava verdiler» dedi.

-«Hayır, bedava vermediler!» dedi Orhan. «O zehirin karşılığında sizden Hanna ve Anika'yı almak istediler. Ama siz o zehire öyle bir tutkuyla bağlıydınız ki, karşılığında neleri feda ettiğinizin farkında bile değildiniz!» dedi.

-«Tamam Orhan, anlaşıldı... Siz burda beni bekleyin, gidip barın borcunu kapatayım. Hem o zehir tacirleri ne olmuş bir bakayım» dedi.

-«İstersen yalnız gitme Martin, ben de geleyim seninle» dedi Jonas.

-«Hayır Jonas, buna hiç gerek yok. Hem Orhan sizinle önemli şeyler konuşmak istiyor. Siz hiç merak etmeden beni burda bekleyin, biraz sonra gelirim» dedi, arabanın anahtarını alıp gitti.

Hanna, yeni ve temiz bir mendille, Orhan'ın burnunu silmeye başladı. Hanna'nın elinden çekip aldı mendili Orhan.

-«Ver onu, ben silerim burnumu!» dedi. «Ben hiçbir zaman burnumu silemeyecek kadar kendimi kaybetmedim. Ama siz ettiniz... Kendinizi, ne idüğü belirsiz adamlara teslim edecek kadar sarhoş oldunuz. Kayboldunuz Hanna, kayboldunuz! Artık sizi hiçbir yerde bulamıyorum! Bütün emeklerim, çabalarım, umutlarım, inançlarım... Yazık... En çok güvendiğim grup sizdiniz. Çok yazık...»

-«Ama sen bizi hiç dinlemiyorsun Orhan...»

«Neyinizi dinleyim Hanna? Neyin doğru, neyin yanlış olduğu konusunda duyarlı davranmıyorsunuz. Bütün çabalarım boşa gidiyor. Size söylediğim hiçbir şeyi umursamıyorsunuz. Bu o kadar zor mu? Bir söz işittiğinizde, «bu çok doğru, aynen katılıyorum» diyorsanız, o fikir aslında size aittir. Akıllı insan, hizmetçisinin bile fikrini sorarak hareket eden insandır. Siz kalktınız ve hiç kimsenin fikrini sormadan kendinizi zehirlemeye gittiniz.»

-«Eve gidelim, orda konuşalım» dedi Jonas.

-«Evet, üşüyoruz» dedi Hanna.

-«Hiçbir yere gitmiyorsunuz» dedi Orhan. «Bu gece sizinle gerekirse sabaha kadar konuşmak istiyorum. Her şeyinizle birlikte değerlerinizi de mi kaybettiniz? Hayatta değer verdiğiniz hiç mi bir şey kalmadı? Kendinizi de mi çok değersiz buluyorsunuz? Kendinize örnek seçebileceğiniz hiçbir insan bulamadınız mı? Bula bula gelip kendi milletinizin üstünlüğü gibi bir saçmalığa mı kapıldınız? Dünyayla bütünleşmek ve hayatı bütünüyle kucaklamak varken, gidip ırkçılığın batağına mı saplandınız? Analarınızın karnında Alman olabilmek için çok mu mücadele ettiniz, zor sınavlardan mı geçtiniz, bir ulusun mensubu olarak doğmanın neresi başarı, gurur du-

yulacak ne var bunda? Başka değerleriniz olmadığı için gelip bu batağa saplandınız. Eğer tutunacak başka dallarınız olsaydı, gidip o bataklığa saplanmazdınız. İnandığınız, uğrunda inançla mücadele ettiğiniz hiçbir değer yok. Siz işte bu yüzden gidip ırkçılığa tutundunuz.»

-«Önce belki öyleydik, ama artık kesinlikle öyle düşünmüyoruz» dedi Timon. «Senin kendi milletinden insanlarla bizim için nasıl mücadele ettiğini ve kendini nasıl tehlikeye attığını gördük ve...»

-«Eğer öyle düşünseydik, o adamlar sana saldırdığında senin yanında olmazdık» dedi Moritz.

-«Sen artık bizim en sevgili dostumuzsun, hangi millettense olursa olsun, bizim yanımızda kimse sana yanlış yapamaz» dedi Jonas.

-«Bana zaten kimse yanlış yapamaz. Herkes yanlış kendine yapar. Ayrıca benim sizin korumanıza ihtiyacım yok. Bu hareketinizden dolayı sizinle gurur duyduğumu sanmayın. Ben kendimi koruyabilirim.»

-«Bizimle gurur duymak için yapmadık. Ayı gibi iki adam üstüne çullanıp seni adamakıllı dövecek, belki de öldüreceklerdi. Buna seyirci kalamazdık» dedi Jonas.

-«Onları korkutup kaçırdınız. Aferin size. Fakat bununla gururlanmayın. Kendi hayatınızı bir sanat

eseri haline getirerek gururlanın. O zaman ben de gururlanırım sizinle. Sizinle o zaman herkes gururlanır. Eğer bunu yapabilirseniz, bu işte gerçekten övgüye değer bir başarı olur. Büyüklük işte budur. Büyüklük, herhangi bir millete mensup olmak değildir.»

Bunu şimdilik açıkça ifade etmeseler bile, hepsinin içinde, Orhan'a karşı giderek sevgiye dönüşen bir saygı oluşuyor ve hiç itiraz etmeden, derin bir suskunluk içinde Orhan'ı dinliyorlardı.

-«Etrafınıza bir bakın. Tüm başarısız insanların bu tür değerleri olmadığını göreceksiniz. Başarısız, mutsuz ve hedefsiz insanların hiçbir ideali yoktur. Bazılarının tek ideali de paradır. İnsanın tek ideali para olursa, işte böyle zehir bile satmaktan çekinmez. Ticaretini yaptığı uyuşturucuyla sizin gibi gençleri zehirlemekten hiç çekinmez. Oysa insanı idealleri yüceltir. Dünyanın gidişine bir bakın. Gözleriniz de gönülleriniz gibi kör olmadıysa, çatışmaları açık olarak görürsünüz. Siz nerde duracaksınız? Doğanın yanında mı, yoksa onu para ve hırs uğruna sömürenlerin yanında mı? Hayatın yanında mısınız, yoksa onu ego-suyla kirletenlerin yanında mı? Ayıklığı ve uyanıklığı mı istiyorsunuz, yoksa uyuşukluğu ve uyumayı mı? Bunlardan hangisini istiyorsunuz? Siz işte bu ideal-lerle büyür ya da küçülürsünüz.»

Bu konuları, belki de hayatlarında ilk kez ciddi olarak düşünmeye başlıyorlar ve derinden etkilenecek Orhan'ı sessizce dinliyorlardı.

-«Kendinizi sevin, fakat şu veya bu millete men-sup olduğunuz için değil. Kendinizi, kendiniz olduğunuz için sevin. Kendinizi sevmediğinizde, kişisel etkinlikleriniz azalır ve diğer insanlarla sağlıklı ilişkiler kuramazsınız. Kendinize olan sevginiz ve saygınız oranında başarılı olursunuz. Davranışlarınız ve tavırlarınız, daha rahat ve daha doğal bir görünüm alır. Tüm yaptıklarınızdan ve gelecekte yapacaklarınızdan emin olursunuz. Yanlışlarınız azalır. Enerjinizin çoğaldığını ve yaratıcı yeteneklerinizin giderek geliştiğini görürsünüz.»

Hayatları boyunca defalarca işittikleri bazı sıradan sözcükler, şimdi Orhan'ın ağzında sanki değişik bir anlam kazanıyordu. Bu sözcükler, sanki beynin kapalı bölümlerini ve kilitli kale kapılarını bir anda açan etkili ve sihirli bir anahtara dönüşüyordu. Etkilediğinin farkındaydı Orhan. Bu nedenle sesini en iyi şekilde kullanıyor ve bazı sözcükleri özellikle vurgulayarak konuşuyordu.

-«Kendinizi sevmeniz, kibirli olmanız demek değildir. Kibirli davranışlarla ortaya çıkan «üstünlük duygusu» ve tersi davranışlarla ortaya çıkan «aşağılık

duygusu» aslında kendini tanımayan ve sevmeyen insanın tavrıdır. Kendini tanıyan ve kendini seven insan, bu tür duygulara kapılmadan başkalarını da sever ve onlarla sağlıklı ilişkiler kurar.»

-«Bizde eksik olan buydu işte» dedi Denis.

-«Sizi kendinizden başka hiç kimse tutsaklaştıramaz. Yine aynı şekilde, kendinizden başka hiç kimse sizi özgürleştiremez. Sizi, sizden başka kimse mutlu edemez, sizden başka kimse sizi sevemez. Bunlar kesinlikle sizden kaynaklanan şeylerdir, dışarda «suçlu» aramayın. Eğer arayacak olursanız, dışarda çok «suçlular» bulursunuz. Bu, içinizdeki düşmanı tanımanızın ve onunla mücadele etmeniz için önündeki en büyük engeldir. Eğer ille bir düşman arayacaksanız, onu kendi içinizde arayın.»

-«Müsade eder misin Orhan?» dedi Anika.

Başını Orhan'ın dizlerine koyup, «dinliyorum, konuş lütfen» dedi. Orhan bir süre sessiz kaldı, sonra sırtındaki montu çıkarıp, Anika'nın üzerine örttü. Bu sırada Denis de montunu Hanna'ya verdi. Orhan'ın dizlerine dayalı Anika'nın saçsız başı, ayışığı altında bembeyaz parlıyordu.

-«Bu gece kâlbimiz seninle atacak» dedi Hanna. «Çünkü bizim için kendini tehlikeye attın. Bizi ne kadar çok sevdiğini artık hepimiz biliyoruz.»

Kırk beş yıllık hayatının yirmi yılını gençlerin bu tarz sorunlarına adanmış, bugüne kadar çeşitli gruplarla çalışmıştı; fakat bu son gruba duyduğu güven, duygusal bağlılık ve sevgi, diğerlerinden çok farklıydı. İki yıldır birlikte olduğu bu grup, ilk defa kendisini saygıyla dinlemeye başlamıştı. Şu anda, gökyüzünde tüm ihtişamıyla parlayan ayışığı altında, gerçek bir buluşmanın, bu ilk buluşmanın sonsuz hazzıyla doluyorlardı.

-«Size hep inandım ve size güvendim. Tüm aykırı davranışlarınıza ve kırıcı sözlerinize rağmen sizi hep sevdim. İçinizde çöşkün sular gibi akan bir düşünce nehri olduğunu ben biliyorum, fakat bunu lütfen siz de bilin. Bu nehir sizi alır, bazen hiç istemediğiniz yerlere götürür. Bazen güçlü engellere toslayıp yön değiştirir, bazen bir anafora kapılırsınız. Bazen coşar, bazen sakinleşir ve bazen köpürürsünüz. Fakat bütün bunlara rağmen hedefe ulaşmak zorundasınız. Bu konuda bilgi sahibi olmak istiyorsanız, sombalıklarına bakın. Akıntıya karşı yüzerler, tüm engelleri ve çağlayanları aşarak, yumurtlayabilecekleri sığ alanlara ulaşırlar. Bunu yapmaktan asla şikâyetçi olmazlar. Kendilerini sadece başarmaya odaklamışlardır. Onlar sizin ancak işaret parmağınız kadardır. Siz o parmağınız kadar balıklardan daha mı güçsüzsünüz?»

-«Diğer insanlardan ne farkımız var?» dedi Moritz.«Biz asla aciz ve güçsüz değiliz!»

-«İşte bütün bilmeniz ve söylemeniz gereken söz budur. Sizden istenen, kendi hayatınızın ve geleceğinizin efendisi olmanızdır. Duygu ve düşüncelerinizden oluşan içsel orkestranızın şefi sizsiniz. Onların uyumunu sağlayarak iyi bir senfoni orkestrası da yaratabilirsiniz, kargaşa çıkararak ortalığı rahatsız da edebilirsiniz. İçinizde yükselen bu seslere dikkat edin. Sizi mutsuz edecek hiçbir şeye izin vermeyin.»

Büyük bir dikkat ve bugüne kadar görülmemiş bir suskunlukla dinliyorlardı. Orhan, bir süre sessizliği dinledikten sonra, önemli sözcükleri vurgulayarak, etkileyici bir sesle konuşmasını sürdürdü.

-«Yaşadığınız ülkenin yasalarını ihlal edebilirsiniz, fakat doğanın yasalarını ihlal edemezsiniz. Ateşe girdiyseniz yanarsınız. Derin sulara indiyseniz boğulursunuz. Yaşadığınız ülkenin yasaları zamanla değişebilir, fakat zaman, doğanın yasalarını değiştiremez. Ateş her zaman yakar, su boğar, dünya hep döner. Doğayla barışık olun. Onun emirlerine uyun ve yasalarına itaat edin.»

-«Seni çok iyi anlıyoruz» dediler.

Orhan, hayatı boyunca hissetmediği bir mutlulukla doluyor ve ağlamamak için kendisiyle adeta savaşı-

yordu. Sonunda başarmıştı işte! Yirmi yıllık deneyimlerinden biliyordu ki, en büyük engel, gençlerin kendi içlerindeki engeldi. O engeli yıktıklarında ve söz dinlemeye başladıklarında, tünelin ucu nihayet görünmüş oluyordu. Ama bunun için belki burnunun kırılması gerekiyordu. «Her işte bir hayır vardır» diye düşündü.

-«Eğer kendi hayatınıza hükmedemiyorsanız, gerilim, kaygı, stres, korku ve endişe üretirsiniz. Mutsuzluğunuzun kaynağı bunlardır. Psikolojik hastalıklarınızın nedeni de budur. Kendi hayatınıza hükmetmeye başladığınızda, kendinize olan güveniniz ve saygınız da artar. Böylece kendinizi sevmeye başlarsınız. Kendinizi sevdiğinizde, herkesi seversiniz. Kendini sevemeyen mutsuz bir insan, kimseyi sevemez. Sevginizi hiçbir zaman kaybetmeyin. Çünkü sevgi hayat enerjisidir. Onsuz hayat, kötü bir kâbusa dönüşür, size yük olur.»

-«Bunu en iyi biz biliriz» dedi Hanna. «Sevgisiz hayatın nasıl bir yük olduğunu bizden daha iyi kim bilebilir ki?» dedi.

-«Yaşadığınız her olayın bir nedeni vardır. Hayatta tesadüfler yoktur. Gerçekleşen ve hayat sahnesine çıkan her durum, her olay, belli yasalarla birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Başarının bir nedeni vardır. Başa-

rıslılığın başka bir nedeni vardır. Karşılaştığınız ve yaşadığınız olayların nedenlerini araştırın ve onlardan gerekli dersleri mutlaka çıkarın.»

Başını Orhan'ın dizlerinden kaldırıp, «biz aslında şanslı gençleriz» dedi Anika. Başını tekrar Orhan'ın dizlerine bıraktı. «Senin gibi bir dostumuz olduğu için çok şanslıyız» dedi.

-«Beni unut Anika... Beni unutun... Ben yokum! Sizin dışınızda, sizden başka gerçek yoktur. Samimi duygularla inandığınız ve onayladığınız her şey, sizin kendi gerçeğinizdir.»

-«Hayatı kirlettiler Orhan, çekilmez hale getirdiler, ama buna rağmen onu sevmeli ve ona tutunmalıyız» dedi Kevin.

-«Dünyamızda savaşların ve adaletsizliğin olduğu doğrudur. Açlığın ve sefaletin olduğu da doğrudur. Fakat baktığınız her yerde bu talihsizlikleri görmeyin. Dünyaya baktığınızda, onun ne kadar mükemmel olduğunu ve hayatın ne kadar değerli olduğunu düşünün. Bu düşünceler zamanla sizin gerçeğiniz olur. Düşüncelerinizle hayatı kendinize zindan eder ve düşüncelerinizle onu aydınlatırsınız. İyimser baktığınızda, hayat sizin için yaşamaya doyamadığınız heyecanlı bir serüven olur. Kötümser baktığınızda ise, hayat, taşıyamayacağınız bir yüke dönüşür. Siz

işte o yükü taşıyamadığınız için kaçmaya çalışıyorsunuz. Fakat hayat her yeri kuşatmıştır, kaçabileceğiniz başka bir yer yoktur. Nasıl kaçtığınızı biliyor musunuz? Yoksa onu da mı açıklamam gerekiyor? Alkol ve uyuşturucu almak, bir kaçıştır. Fakat kaçıp saklandığınız sığınak çok yanıltıcı ve çürük bir sığınaktır. Sizi, kendinize ve hayata yabancılaştıran, yalnızlaştıran, sizi tutsaklaştıran, mutsuz eden bir sığınaktır.»

-«Bunu biz yaşayarak öğrendik» dedi Denis. «Belki de bu yüzden çok şanslı insanlarız» dedi.

-«Eğer şanslı olduğunuza inanırsanız, öyle olursunuz. İncancınız ne olursa olsun, ona sıkı sıkıya sarılırsanız, o artık sizin gerçeğiniz olur. Tamamen yanlış bir inanca sahip olsanız bile, ona duygusal olarak bağlandığınız ve sıkı sıkı sarıldığınız sürece, o sizin tek gerçeğiniz olmayı sürdürür. Öyleyse inançlarınızı bir kontrol edin. Nelere inandığınız ve nelere inanmadığınızı çok önemlidir.»

-«Biz artık yaşamamanın mutluluk olduğuna inanıyoruz» dedi Jonas. «Mutluluğumuzun da, başkalarının değil, kendi ellerimizde olduğuna inanıyoruz.»

-«İnançla beklediğiniz bir şey mutlaka gerçekleşir. Elde ettikleriniz, istediğiniz ve isteyerek beklediğiniz şeydir. Size, isteklerinizin dışında hiçbir şey verilmez. Öyleyse isteyin... Alkolden ve uyuşturucudan kurtul-

mayı isteyin. Sağlıklı olmayı, mutlu olmayı, başarılı olmayı isteyin. Sevmeyi, vermeyi, paylaşmayı isteyin. Sürekli alan bencil asalaklar olarak yaşamaya devam ederseniz, mutluluğa asla ulaşamazsınız.»

Parlayan dolunayın ışıkları, volkanik kayalarda, tüf konilerde ve peribacalarında esrarengiz bir güzelliğe ulaşıyordu. Gençler, kendilerini tamamen akıp giden Orhan'ın konuşmasına kaptırmışlar, bir anda sanki ışınlanarak başka bir evrene geçmişlerdi. Konuşmaları adeta büyülenerek dinliyorlar ve şimdiye dek farkedemedikleri gerçeklerle ve güzelliklerle buluşmanın doyumsuz tadına varıyorlardı.

-«Kendinizden iyi şeyler bekleyin, fakat başkalarının beklentilerine göre davranmayın. O zaman kendi beklentilerinizi ve dolayısıyla geleceğinizi kaybedersiniz. Kimseden alkış, onay, takdir beklemeyin. Sadece içinizden yükselen sese kulak verin ve ona uyun. Çünkü o hiçbir zaman yalan söylemez.»

-«Sen bize tuttuğun balıkları vermiyorsun belki» dedi Timon, «ama bize balıkların nasıl tutulacağını öğretiyorsun» dedi.

-«Çünkü, ihtiyaç duyduğunuz duyguları ancak siz üretebilirsiniz. Sizi kişisel olarak doyuma ulaştıracak duygular, potansiyel olarak sizde vardır. Bunu bilerseniz, kimseden bir şey beklemeyin ve kimsenin beklenti-

lerine göre davranmazsınız. Hayatınızı, kendinizden en iyi bekleyerek ancak siz yaratabilirsiniz. Kendinizden beklediğiniz şeyler, başkalarının sizden beklediği şeylerden daha güçlüdür. Bunu bildiğinizde, kendinizle uyum içinde, mutluluk, doyum ve tamlık duygusu içinde yaşar, asla yalnızlık hissetmezsiniz. Özgürlüğün ve mutluluğun tadına varırsınız.»

-«İyi şeyler isteyelim ki, iyi şeylere ulaşalım. Bize söylediğin aslında budur yanılmıyorsam» dedi Kevin.

-«Yanılmıyorsun Kevin. İstekleriniz ve beklentilerinizle kendinizi farkında olmadan sınırlarsınız. Küçük hesapların peşindeyseniz, küçük şeylere ulaşırsınız. Beklentileriniz ve istekleriniz ne kadar yüksekse, ulaşacağınız yer de o kadar yüksektir. Bu istekleriniz ve beklentileriniz, istediğiniz ve beklediğiniz şeyleri size çeker. Uyuşturucuyu kendinize nasıl çektiğinizi sanıyorsunuz? İsteyerek çekiyorsunuz... Onu istiyorsunuz ve o da koşarak size geliyor. Onunla mahvolmayı siz istiyorsunuz. Kimse sizin adınıza bunu istemiyor. Beni anlıyor musunuz?»

-«Çok iyi anlıyoruz» dedi Denis.

-«Birini düşündüğünüzde, kapınızın zili hemen çalır. Gelen odur işte, düşündüğünüz kişi. Bir kitap yazmaya karar verirsiniz, o konuyla ilgili bilgiler akmaya başlar. O bilgileri sanki bir mıknatıs gibi çe-

kersiniz kendinize. Mutluluk işte budur. Sahip olduğunuz her şeyi kendi ellerinizle yarattığınızı ve hayatınızı istediğiniz gibi yaratma özgürlüğüne sahip olduğunuzu bilmek, mutluluktur. Mutluysanız özgürsünüz, özgürseniz mutlusunuz... Mutsuzluğun kaynağı, alışkanlıklarınız, bağımlılıklarınız ve tutsaklıklarınızdır. Sadece maddeye değil, duygularınıza da tutsak olursunuz ve bu sizde kapkara bir mutsuzluk yaratır. Öfkelenir, hırslanır, kinlenir, kıskanırsanız, mutsuz olursunuz. Mutsuzluk işte budur.»

-«Bizi mutlu edecek duyguları da ancak biz üretebiliriz» dedi Jonas.

-«Sadece kendinizi mutlu edecek duyguları üretmekle kalmazsınız. Mutlu insan, kendine diğer mutlu insanları da çeker. Cömert insan, para kazandıran ilginç fikirleri kendine çeker. Cimriler para kazanmak için yırtınırken, cömert insanın tuttuğu her taş sanki altın olur. Bir sürü diplomalı cahil, iki kelimeyi yanyana getiremezken, tahsili ne olursa olsun, gerçek bir sanatçı, birbirinden güzel eserler üretir. Bu da, üretemeyen diğer insanların kıskançlığını tetikler. Kıskanan kahrolmek zorundadır. Siz başardıkça o kahrolur. Siz başardıkça daha çok kahrolur. Sevmenin karşılığı nasıl mutlu olmaksa, kıskanmanın bedeli de kahrolmaktır. Evrensel yasalar böyle işler.»

-«Bütün mesele, evrensel yasaların nasıl işlediğini anlamak ve ona teslim olmak» dedi Hanna.

Başını Orhan'ın dizlerinden kaldırıp, «neye sahip olmak istiyorsak, onu istememiz gerekiyor» dedi Anika, başını tekrar Orhan'ın dizlerine koydu. «Oysa biz tam tersini yapıyoruz» dedi. «Bir taraftan kendimizi mutsuz edecek işler yaparken, diğer taraftan da mutlu olamadığımızı söyleyerek feryatlar koparıyoruz. Mutsuz ve başarısız geçen hayatımızın sorumluluğunu da başkalarına yüklüyoruz.»

-«Işığınız giderek açılacak, genişleyecek, büyüyecek, karanlıkları delerek, ufukların ardına ulaşacak, tüm insanlık sizin ışığınızla aydınlanacak. İnancın gücünü sizden öğrenecekler. Başarının sırrını, mutluluğun ve özgürlüğün gizemini sizden öğrenecekler. Buna bütün kâlbinizle inanın. Bütün kâlbinizle, bütün gücünüzle, bütün varlığınızla inanın. Düşüncelerinizin hamurunu duygularınızla mayalayıp ona bir form kazandırdığınızda, o artık sizin gerçeğiniz olur. Sizi kuşatan, çevreleyen, hayatınızı ortaya çıkaran iyi ve kötü ne varsa, hepsi de sizin düşüncelerinizle yaratılmıştır. Bu nedenle, sadece düşünmekle kalmayıp, ne düşündüğünüzü de düşünün. Duygularınızı ve düşüncelerinizi gözden geçirerek, onların sizde nasıl bir etki yaptıklarını ve hangi davranış bi-

çimlerini ortaya çıkardıklarını kontrol edin. Eğer böyle yaparsanız, kendi hayatınızın efendisi olursunuz. Bunu yapmadığınızda ise, hayatınızın esiri olarak yaşamaya devam edersiniz.»

-«Mutsuz bir yaşamdan, mutlu bir yaşama nasıl geçildiğini, herkes bizim hayatımıza bakarak öğrenecek. Çünkü eğer başarısak -ki başaracağız, biz bu başarının canlı örnekleri olacağız» dedi Moritz.

-«Böyle düşünmeye devam edin lütfen. Ne düşünüyorsanız, o olursunuz. Çünkü insan budur. Duygu ve düşünce birikimlerinin toplamıdır. Eğer kafanızda bir cinayeti tasarlarsanız, cani olursunuz. Fakat siz eğer kafanızda bir manzara tasarlarsanız, ressam olursunuz. Siz önce bu düşüncelere sahip olursunuz, fakat giderek bu düşünceler size sahip olmaya başlar. İşte bunun için, ne düşünüyorsanız o olursunuz. Siz aslında başarısız olduğunuz için kıskanmazsınız, fakat kıskandığınız için başarısız olursunuz. Nefret ettiğiniz için mutsuz olursunuz. Paylaşmadığınız için yalnız olursunuz.»

-«Önemsiz ve değersiz olduğumuza inanıp, kendimize ve hayata kahrederken, sen aslında bize ne kadar önemli olduğumuzu anlatmaya çalışıyorsun» dedi Timon. «Öyle ki, neye inanırsak, inandığımız o şey bizim gerçeğimiz oluyor.»

-«Söylediğin çok doğru Timon. Siz, burda olmanız gerektiğine inandığınız için burdasınız. Şu anda ister mutlu olun, ister mutsuz, sizi böyle yapan, sizin kendi inançlarınızdır. İnançlarınızı değiştirdiğinizde, siz de değişmeye başlarsınız. Değişmeye başladığınızda, kendinizden beklediğiniz şeyler de değişir. Davranışlarınız birdenbire değişir ve birdenbire çok farklı sonuçlara ulaştığınızı görürsünüz. Yüreğinize kirli bir elin dokunduğunu ve sizi talan ettiğini düşünüyorsunuz. Doğrudur... Fakat yüreğinize dokunan o kirli el, sizin kendi elinizdir. Yağmalanan siz, fakat yağmalayan haramiler de sizsiniz.»

-«Buna aynen katılıyoruz» dediler.

-«Aslında» diye başladı Orhan, «dışınızda olup biten her şey, iç dünyanızın yansımasıdır. Çünkü siz ne olduğunuza inanırsanız, o olursunuz. İşsiz güçsüz bir serseri ve ayyaş olduğunuza inandığınız için öyle oldunuz. Oysa başarılı olanlar sizden daha akıllı değildir. Fakat onlar sadece serseri ve ayyaş olmayı değil, başarılı olmayı istemişler ve öyle olabileceklerine inanmışlardır. Bunu siz de isteyebilirsiniz. İncancınızla kendinize nasıl bir dünya yaratabileceğinizi görmek mi istiyorsunuz? O halde hemen işe koyulun. Şu andan itibaren, nasıl bir insan olmak istiyorsanız, öyle olduğunuza inanın.»

-«Bizi bu duruma düşüren «suçlular» yok aslında. Biz kendimizi bu duruma getirdik» dedi Denis

-«Siz kendinizi bu şekilde davranmaya programladınız. Alkol içmeden, uyuşturucu kullanmadan yaşayamayacağınıza inandınız. Sonunda öyle oldunuz. Şu muhteşem doğanın ortasında «şarap» diye yırtınıyorsunuz. Bıraksam, bataklık sinekleri gibi uyuşturucunun başına üşüşeceksiniz. Üşüştüünüz zaten. Çünkü ona değer veriyorsunuz. Onun hiçbir değeri yok, ama ona değeri siz veriyorsunuz. Kendinizden daha çok ona değer veriyorsunuz. Onun değersiz olduğuna inandığınız şu andan itibaren hayatınız da değişecek. Çünkü siz hayatınızı inançlarınızla yaratır ve inançlarınızla onu yıkarsınız.»

-«Mutlaka başaracağız!» dedi Kevin.

-«İnancınızla üstesinden gelemeyeceğiniz hiçbir şey yoktur. Başarının büyüklüğü, inancınızla doğru orantılıdır. Yaptığınız her işte, ancak inancınız kadar etkili olabilirsiniz. Hiçbir iş inançsız başarılmamıştır. Sizin kendinize inancınız yok mu? Hiç mi inancınız yok kendinize? Bana inanmanızı söylemiyorum size. Fakat kendinize inanmanızı söylüyorum. Hep bunu söyledim size. Ömrüm sizlerle geçti. Sizin sorunlarınızı hiçbir zaman «başkasının sorunu» olarak görmedim, size baktığımda kendimi gördüm. Tüm insanlığı

gördüm. Size baktığımda, inançla nelerin başarılacağını ve inançsızlıkla nelerin kaybedileceğini düşündüm. Bunları düşündüm... Sizlerin gelecekte birgün mutlu olacağınıza olan inancımı hiçbir zaman yitirmedim. Beni çok üzmenize rağmen sizi hep sevdim ve size hep inandım. Birgün gerçekleri anlayacağınıza inandım ve işte anlamaya başladınız. İçinizdeki güzellikleri birgün açığa çıkaracağınıza inandım ve işte o güzellikler çıkmaya başladı.»

-«Bize inandığın ve güvendiğin için teşekkür ederiz Orhan. Bu güvenini ve inancını hiçbir zaman boşuna çıkarmayacağız» dedi Hanna.

-«Siz bu dünyaya gelirken, insana özgü sorunları ve onun çözümlerini de beraber getirdiniz. Hayatın belki de en renkli, en canlı, en parlak nakışları sizsiniz. Çok seviliyorsunuz. Asla değersiz değilsiniz. Asla terkedilmediniz. Asla yalnız değilsiniz.»

Başını Orhan'ın dizlerinden kaldırarak, «seni seviyorum» dedi Anika, sonra başını tekrar Orhan'ın dizlerine bıraktı.

Orhan, dizleri üzerindeki Anika'nın çıplak başını, sevgi ve şevkâtle okşadı. Anika, küçük ve yaralı bir kuş yavrusu gibi büzülerek yatmış ve başını getirip güvenle Orhan'ın dizlerine bırakmıştı. Orhan'ın sabrında, tahammül gücünde, sınırsız hoşgörüsünde, hiç

kimsede bulamadığı bir baba sıcaklığını, sevgisini, şevkâtini buluyordu belki de. Fakat hiç kimse onu sorgulamıyor, yargılamıyor, bunun hesabını hiç kimse ondan sormuyor, o sadece içinden geldiği gibi davranarak, doyumsuz bir haz ve mutlulukla doluyordu.

Orhan, bir süre sessiz kaldı. Ayışığında gizemli bir güzelliğe bürünen peribacalarına, kayalara ve konik biçimli tepelere bakarak konuşmasını sürdürdü.

-«İnançsızlığın nereye ve inancın nereye gittiğini insanlık sizden öğrenecek. Hepimizin değerli rehberleri, deneyimli öğretmenleri olacaksınız. Aşılmaz sanılan engelleri aştığınızda ve zirveye doğru tırmandığınızda, sizi gururla seyredecek ve «işte bakın!» diyecekler. Herkes size bakacak; sevmenin, vermenin, paylaşmanın yanlış olmadığını sizden öğrenecekler. Sizin yapmanız gereken tek şey, buna sadece inanmaktır.»

-«İnanıyoruz!..» dediler.

-«İnandığınızda kendinizi iyi hissedersiniz. Kendinizi iyi hissediyorsanız, bilin ki, kendinize olan inancınız ve güveniniz yüzündendir. Kendinizi eğer kötü hissediyorsanız, bunun nedeni, kendinize inanmadığınız içindir. Kendinize inanmanız ve güvenmeniz işte bu kadar önemlidir. Kendinize inanmaya başladığınızda, hayatınıza sihirli bir el dokunur sanki. Her

şeyin birdenbire değiştiğini görürsünüz. Mutlu olur, yaşama sevinciyle dolarsınız. Hayat sizde giderek derinleşir ve anlam kazanmaya başlar.»

-«Mutlaka başaracağız!» dediler.

-«Kendinizle ilgili olumsuz düşüncelerinizin ve özellikle kendinizle ilgili sınırlayıcı inançlarınızın gerçeğe hiçbir ilgisi yoktur. Kendinizle ilgili bu olumsuz fikirleriniz genellikle size «doğru» diye öğretilen «yanlış» bilgilere ve sizin önyargılı izlenimlerinize dayanmaktadır. Siz bu yanlış inançlarınızı terketmeye başladığınızda, onların sizin üzerinizde hiçbir etkisi ve gücü kalmayacaktır.»

Yukarı doğru tırmanan arabanın farları göründü. «Martin geliyor» dediler. «Evet, geliyor» dedi Orhan. «Hadi şimdi kalkın. Bu gece güzel bir uyku çekelim. Zaten sabah olmak üzere. Geç yattığımız için öğleye kadar uyuruz belki. Daha sonra gezi programımıza devam ederiz...»

Kalktılar, üstlerine yapışan kuru otları ve toprak kalıntılarını cırparak, arabanın gelmesini beklediler. Tonlarca yükün altından kurtulmuşçasına bir hafiflik hissediyorlar ve tanımlamakta güçlük çektikleri bir huzurla doluyorlardı.

Barış Güvercinleri

Sabah kahvaltısını yine terasta hep birlikte yaptılar. Martin, sabahın dokuzunda hepsini de uyandırmıştı. Onlar gece çok içtikleri ve geç yattıkları için kalkmak istememişler, fakat Orhan'ın da devreye girmesiyle kalkmak zorunda kalmışlardı.

Sorun çıkarmadan kalkmışlar, giyinmişler ve çıkıp yukarı gelmişlerdi. Hep birlikte terasta kahvaltı yapıyorlardı.

Kahvaltıdan sonra yola çıktılar. Programın bu yeni durağı, Güvercinlik Vadisiydi. Güvercinlik Vadisine varmadan, Uçhisar yolu üzerinde, volkanik tüflü kayanın oyulmasıyla oluşturulmuş güzel bir restoranda çay ve sigara molası verdiler. Sonra araca atlayıp, çok uzak olmayan vadinin yolunu tuttular.

Vadiye kar yağmıştı sanki. Volkanik tüflerin burda bembeyaz bir görüntüsü vardı. Zirveye doğru çeşitli tonlarda gri renkler hakimdi. Vadinin tabanını, yeşil yapraklarıyla meyve ağaçları süslüyordu. Vadinin dik yamaçlarında, yöre halkı tarafından gübresi için bin-

lerce güvercin besleniyordu. Bu noktadan bakıldığında, karşıda Uçhisar görünüyordu. Orhan, bu kaya-hisarın, yörenin en yüksek oluşumu olduğunu işitmişti. Bu nedenle üçyüz altmış derecelik bir bakış açısına sahipti. Ayrıca, Roma ve Bizans dönemlerinde gözetleme kulesi olarak kullanıldığını da biliyordu.

Bu noktadan bakıldığında, Ürgüp yolunun sağ tarafında, Ortahisar da görünüyordu. Bu da tıpkı Uçhisar gibi volkanik tüflü oluşumların mucizevi eseri idi. Orhan, bu kaya-hisarda, Akdeniz kıyılarından gelen portakal ve limonların depolanıp saklandığını da söyledi. Gençler buna gerçekten hayret ettiler.

Hepsi de bir kayanın üzerine oturmuş, karşılarında bembeyaz parlayan Güvercinlik Vadisini seyrediyordu. Vadide kanat çırpıp binlerce güvercinin kanat sesleri, onlarda sanki barış ve özgürlük türkülerine dönüşüyor, hayata ilgi duymanın ve onu sevmenin tadına varıyorlar, uykusuzluktan ve gecenin geç saatlerine kadar içmiş olmaktan bitkin görünmelerine rağmen, vadiyi bir bulut örtüsü gibi kaplayıp sonra birden açılan ve gökyüzünde spiral şekiller oluşturduktan sonra gelip yamacın dik ve sarp kayalarındaki yuvalarına giren güvercinleri sevgi ve hayranlıkla izliyorlardı. Martin, gençlerde birdenbire kendini gösteren bu değişimin nedenini sabah kahvaltı sırasında

Orhan'dan az buçuk dinlediğinde çok sevinmişti. Fakat bu değişimin nedenlerini onlarla şimdi daha ayrıntılı olarak konuşmaya başlamış, aralarında derin bir sohbet başlamıştı. Orhan ise, onların konuşmalarını duymuyordu bile. Susmuş ve kendi evreninde yapayalnız dolaşmaya başlamıştı. Bir kayanın üzerinde, gruptan ayrı oturuyor, kimsenin tanımadığı bambaşka bir evrende dolaşıyordu. Biraz sonra hepsi de Orhan'ın yanına gelip oturdu. Güvercinlere gülümseyerek bakan Hanna, «ah, ne çok güvercin!» dedi. Anika ise, «Orhan, burda neden bu kadar çok güvercin var?» diyerek, konuya doğrudan girdi.

-«Bu güvercinler, Şahin ile Kumru'nun torunlarıdır» dedi Orhan.

-«Onlar kim?» dedi Anika.

-«Kızıldağ'ın rengi daha o zaman kızıl değilken, eteklerinde birbirine düşman iki ağa yaşırdı... Bunlardan birinin Şahin adında bir oğlu ve diğerinin de Kumru adında bir kızı vardı. Gün geldi, devran döndü, Şahin ile Kumru boylanıp büyüdüler. Şahin, alnında kartopu gibi ak lekesi olan sakar bir ata binerek gezintiye çıktı. Atıyla bazen fırtına gibi doludizgin esiyor, bazen de böyle asker yürüyüşü gibi tırıs gidiyordu. Seyis, bu atı özel olarak Şahin için yetiştirmişti. Bugüne kadar harada yetişen, en hızlı, en alımlı, en soylu

at, Şahin'in atıydı. Binmiş gidiyordu işte. Vahşi dağların koynunda küçük bir köye girdiğinde, babasıyla bu köyün ağası arasında ezeli bir düşmanlık olduğunu bilmiyordu. Testiyle çeşmeden su alan Kumru'yu gördü. Gözgöze gelip bakıştılar ve hemen o anda birbirlerine aşık olular. Şahin, eve varıp yüzüstü kapandı ve günlerce gün yüzü görmedi. Anası ve babası, «oğlan bir haller oldu» demeye başlamıştı. Sorup sorgulaya, deşip didikleye, oğlanın derdini ortaya çıkardılar ki, düşman başına...»

Hepsi de nefeslerini tutmuşlar, büyük bir ilgi ve merakla, Orhan'ın doğaçlama olarak anlattığı bu aşk masalını dinliyordu. Anika, «peki sonra? Sonra ne olmuş?» diyerek sabırsızlanıyor, Hanna ise, «bu aşk, Kızılırmak'la Erciyes'in aşkından daha büyükmüş!» diyordu.

-«Beklenen o sert tepkiyle, «aklını mı kaçırdın lo?» dedi babası. «Koskoca babanı düşmanın ayağına mı yollayacaksın?» dedi. Şahin, «varın gidin, o kızı alıp getirin!» dedi. Babası ise, «düşman ayağına gitmem ben! Söyle, Hitit Kralı Pithana'nın kızını alıp geleyim sana, fakat düşman ayağına gönderip küçük düşürme beni!» dedi. «O kızı bana getirmezseniz, canıma kıyarım! Götürür kendimi ırmağa atarım!» dedi Şahin. «Kumru'suz yaşamaktansa, götürür atarım!» dedi...»

-«Eyvah!» dedi Martin.

-«Eyvah!» dediler.

-«Peki sonra?» dedi Hanna.

-«Sonra ne oldu?» dedi Anika.

-«Şahin çok kararlıydı. Fakat ağa da çok kibirliydi. Günler birbiri ardınca geçip gidiyor, ama Şahin'in yüreğinden bu sevda hiç gitmiyordu. Yemeden içmeden kesilmiş, incelik iğneye dönmüştü. Sonunda dayanamayıp, «falan yerde, filan zamanda» diye bir haber uçurdu kıza. Bohçasını alıp geldi Kumru...»

-«Sırt çantasını mı aldı Kumru? İçinde ne vardı peki?» dedi Anika.

-«Hayır, sırt çantası değil Anika, bohça... Ama sen bohçanın ne demek olduğunu nerden bileceksin ki? En iyisi sen yine sırt çantası olarak düşün.»

-«Bohça ne demek?» dedi Hanna.

-«Sırt çantası Hanna... Bir haber uçurdu kıza, sırt çantasını aldı geldi Kumru. Şahin'in sakar atı, dehşetli bir günün şafağında, gün daha doğmadan, kurt kuş uykudayken, şaha kalkarak kişnedi. Yer gök daha ağarmadan, güneş kıızıla boyamadan ufukları, öfke-den kızardı dağ, kıpkızıl oldu. Utancından kızardı ırmak, kıpkızıl oldu. Dağın eteklerinden çıkıp, ırmak havzasına girdiklerinde böyle oldu... Irmak kızardı ve Kızılırmak oldu. Dağ kızardı ve Kızıldağ oldu. Irmak

boyunca tırıs gittiler, rahvan gittiler, doludizgin gittiler. Kızının düşman oğluyla kaçtığını duyunca öfkeden çıldırdı ağa. Hemen giyinip kuşandılar, atlanıp silahlandılar, iz sürücüler, yamaklar, yalakalar, keskin nişancılar, Kızılırmak havzasına inip, kızla oğlanın peşine düştüler. Bunu duyan oğlan babası da silahlı adamlarını alarak, düşman ağanın peşine düştü...»

-«Eyvah!» dedi Martin.

-«Eyvah!» dediler.

-«Peki sonra?» dedi Jonas.

-«Sonra ne oldu?» dedi Moritz.

-«Şahin'in sakar atı önce tırıs gitti. Atın bu yumuşak ve dengeli hızıyla bir süre böyle gittiler. At, daha sonra tırıs yürüyüşünü hızlandırarak, rahvan gidişe geçti. Kızılırmak havzasında, atın ayaklarından çıkan ritmik ses, vadinin yamaçlarında yankılanarak göklere yükseliyordu. Sallanan bir koltukta oturur gibi öne arkaya sallanarak gidiyorlardı. Sakar at, öylesine düzgün ve ritmik adımlarla koşuyordu ki, açık denizlerde dalgaya tutulmuş bir kayık gibi süzünüyordu. Kulaklarını arkaya yatırmış, kuyruğunu da bayrak gibi rüzgâra bırakmıştı. İmranlı ve Hafik arasında, sarp yollardan, dar boğazlardan geçtiler. Sedille, Zara, Tödürge ve Yarhisar boğazlarından rüzgâr gibi esip, kuzeye ve güneye zikzaklar çizerek, Acı Irmak suyuna ulaş-

tılar ve ordan Sivas Boğazına girdiler. Tecer suyundan geçerek, kuzeyden gelen Cebin suyuna ulaştılar. Kayseri yakınlarında, Erciyes'in volkanik arazisinde, tırıs gittiler, rahvan gittiler, doludizgin gittiler ve Avanos yakınlarında bir vadiye geldiler...»

-«Bu vadiye mi?» dedi Denis.

-«Buraya mı?» dediler.

-«Evet, bu vadiye...» dedi Orhan.

-«Peki sonra?» dedi Timon.

-«Sonra ne oldu?» dedi Kevin.

-«Bir süre sonra, silahlı adamlarıyla iki düşman ağa da gelip vadide birbirine kavuştu. Kız tarafı, oğlanı öldürüp, kızı götürmek istiyordu. Oğlan tarafı ise, oğlanı alıp, kızı bırakmak... Fakat Kumru ile Şahin, ikisini de istemiyordu. «Bizi bırakın mutlu olalım» diyorlardı. Gurur mu, kibir mi, yoksa aşk mı? Hangisi değerliydi, namus mu, şeref mi, yoksa sevgi mi? Fakat iki ağanın, dağ gibi göklere yükselen benlikleri ve gecenin karanlığı gibi her şeyi örten kibirleri, aşktan ve sevgiden daha kıymetliydi. Silahlarını çekip vuruşmaya başladılar...»

-«Eyvah!» dedi Martin.

-«Eyvah!» dediler.

-«Peki sonra?» dedi Hanna.

-«Sonra ne oldu?» dedi Anika.

-«Üç kişi o taraftan öldü, iki kişi bu taraftan... Şeref bunun neresinde, namus neresinde, canilik bu sizin.yaptığınız!» dedi Kumru. «Canilik!..» dedi Şahin. «Sizin bu yaptığınız düpedüz canilik!» dediler. Fakat onların gözünü hırs bürümüştü, çekip yeniden vuruştular. Bir kişi bu taraftan, iki kişi o tarafta öldü. Şahin ile Kumru, «durun!» diye feryat ediyor, fakat kimse onları dinlemiyordu. «Bu kanlı kavga dursun!» dedi Kumru. «Dursun!» dedi Şahin. «Dursun artık bu kavga, kan dökülmesin, barış olsun!» dediler...»

-«Sonra?» dedi Anika.

-«Sonra ne oldu?» dedi Hanna.

-«Fakat kimse onları dinlemedi. Onlar durdukları yerde birdenbire iki beyaz güvercin oldular. Sonra kalkıp yükseldiler, vadinin dik yamaçlarına doğru süzünmeye başladılar. Onlar yoktu artık, güvercin olup uçmuşlardı. Düşman taraflar, şaşkınlık içinde uçup giden ak güvercinlere bakakaldılar. «Eyyvah!» dedi kız babası, «ak bir güvercin olup uçu Kumru kızım!» dedi. «Eyyvah!» dedi oğlan babası, «ak bir güvercin olup uçu Şahin oğlum!» dedi. «İkisi de güvercin olup uçu!» dediler. Taraflar, hemen oracıkta, kini ve nefreti kaldırıp, yerine barışı koydular. Bu beyaz güvercinler, işte o günden sonra barışın simgesi oldu. Ve o günden sonra, bu vadinin adı, «Güvercinlik Vadisi» oldu...»

-«Etkileyici bir aşk masalı!» dedi Martin.

-«İşte» dedi Orhan, «bu güvercinler» dedi, «Kumru ile Şahin'in torunlarıdır. O günden beri bu kayalardan hiç ayrılmadılar» dedi.

Orhan'ın doğaçlama olarak anlattığı bu aşk masalından hepsi de çok etkilenmişti. «Bu güvercinler niye burdalar, anladın mı şimdi Anika?» dedi.

-«Sen bir harikasın!» dedi Anika.

-«Asıl harika olan sensin» dedi Orhan. «Hayat senin aynandır Anika. Her nereye baksan, orda kendini görürsün.»

Bu aşk masalından sonra, gençleri çevresine toplayarak, bir oyun oynayacaklarını söyledi. Herkes tek başına etrafa dağılacak ve istediği herhangi bir şeyi bulup getirecekti.

-«Ne getirebiliriz?» diye sordular.

-«İlginizi çeken veya sevdiğiniz bir şey olabilir» dedi Orhan. «Sonra onu niçin getirdiğinizi açıklayacaksınız. Sonra bunun ne anlama geldiğini hep birlikte göreceğiz. Bu oyuna biz de dahiliz Martin. Hadi bakalım, şimdi etrafa dağılalım ve şu ağacın altında tekrar buluşalım» dedi.

Doğumgünü

Herkes etrafa dağıldı. Önce Timon'la Kevin gelip oturdu ağacın altına. Sonra Denis... Daha sonra ellerinde buldukları şeylerle Moritz ve Jonas geldi. Hanna ve Anika, daha sonra Martin ve Orhan gelip ağacın altına oturdular. Herkesin elinde bir şey vardı.

-«Sen ne getirdin Jonas?» dedi Orhan.

Jonas'ın elinde kuru bir ağaç vardı, fakat bir yerinde yemyeşil bir yaprak sallanıyordu. Kök kısmındaki kıızıl toprak kalıntılarına ve sarkan ince sitillere bakılırsa, topraktan yeni söküldüğü anlaşılıyordu.

-«Ben bunu getirdim» dedi Jonas.

-«Niçin o?»

-«Çünkü...» dedi Jonas, duraksadı. «Çünkü» dedi, «bu dal kupkuru olmasına rağmen, yeşil yaprağıyla ilgimi ve dikkatimi çekti.»

-«Dalın bu ilginç hali sana ne anlatıyor?»

-«Kupkuru ve umutsuz bir odundan, yeni bir hayat çıkabiliyor demek? Demek bu mümkün!.. Bu düpedüz bir mucize Orhan!»

Aslında Jonas kendini anlatıyordu. Bir psikolog bile Jonas'ı bundan daha güzel açıklayamazdı.

-«Peki» dedi Orhan, «bu odun acaba neden ilgini çekti? Seninle bir bağlantısı mı var?»

-«Olabilir.. Evet, olabilir!»

-«Nasıl bir bağlantı?»

-«Ben... Değişebilirim mesela. Evet, değişebilirim Orhan. Çünkü tamamen ölmüş değilim, hâlâ yaşıyorum. O halde değişebilirim.»

-«Buna inanıyor musun Jonas?»

-«Evet inanıyorum.»

-«Seni kutlarım. Şimdi senin doğumgünün. Çok önemli bir adım attın. Bu inancına sıkı sıkıya sarıl lütfen. Bir süre sonra değişik bir insan olarak sürdüreceksin hayatını. Peki sen ne getirdin Moritz?»

-«Şey... Ben şey getirdim. İşte gördüğünüz gibi ben bir kaktüs kökü alıp getirdim» dedi Moritz.

-«Neden?»

-«Çünkü...» dedi Moritz, bekledi. «Çünkü» dedi, «kaktüsün içi çok yumuşaktı, hatta ince bir sıvıyla doluydu, ama dışı sert dikenlerle kaplıydı. İlgimi çekti. Acaba diye düşündüm, içindeki ince sıvıyı korumak için mi böyle sert dikenleri var? Çok ilgimi çekti ve bu nedenle onu alıp getirdim. Evet, bu nedenle, ilgimi çektiği için...»

-«Onun bu hali sana ne anlatıyor?»

-«İçindeki ince sıvıyı korumak için böyle sert dikenleri olduğunu düşünüyorum. Yoksa yaşaması için gerekli olan o sıvıyı, zararlı böceklerden ve diğer dış etkilere koruyamazdı.»

-«Peki bunun seninle bir bağlantısı var mı?»

-«Bilmiyorum. Var galiba. Öfkeli ve çatık kaşlı olmamın nedeni...»

-«Evet?»

-«İçimdeki sıvıyı korumak için.»

-«Nedir o sıvı?»

-«Kolay incinebilecek hassas duygular. Yaşama tutkusu... Sevgi ve mutluluk arayışları... Özlemlerim ve umutlarım...»

-«Harikasın Moritz. Tıpkı Jonas gibi bugün senin de doğumgünün. Seni, senden başka kimse bu kadar güzel açıklayamazdı. Peki sen ne getirdin Denis?»

-«Şu yandaki bağa gittim ve ordan bir elma getirdim» dedi Denis.

-«Elma mı? Neden Peki?»

-«Çünkü...» dedi Denis, «elmanın kokusu bana her zaman annemi hatırlatıyor. Yuvada bir kere beni kucaklamak istediğinde, tekmelerimle onu kendimden uzaklaştırmıştım. Ama kendimden uzaklaştıramadığım bir şey kaldı bende.»

-«Ondan mı kaldı?»

-«Evet ondan... Annemden kaldı.»

-«Nedir o sende kalan?»

-«İşte bu koku. Elma kokusu... Tıpkı bir elma gibi kokuyordu annem.»

-«O koku sana neyi hatırlatıyor?»

-«Hüzünü... Ayrılığı... Bu koku bana annemi hatırlatıyor Orhan.»

-«O zaman, o kokudan uzaklaşıyor mu, yoksa ona yaklaşıyor musun?»

-«Yaklaşıyorum.»

-«Kaçmıyorsun yani?»

-«Hayır, kaçmıyorum.»

-«Ama yine de bir hüznün çöküyor yüreğine?»

-«Evet...»

-«Suçlamaktan vazgeç ve onu olduğu gibi kabul et. Berlin'e döndüğünde hemen ona koş, teselliye alkolde ve uyuşturucuda değil, onun kollarında aramaya başla. Kendini çok mutlu hissedeceksin. Kutlu olsun Denis, bugün senin de doğumgünün. Peki ya sen Timon? Sen ne getirdin?»

Timon, deminden beri sıkıp durduğu avucunu sevinçle açtı ve getirdiği kıpkızıl çamuru gösterdi.

-«Ben işte bu çamuru getirdim?» dedi.

-«Niçin?»

-«Çünkü» dedi Timon, «ona istediğim her şekli verebileceğimi düşündüm. Hiçbir işe yaramayan bu çamurdan, güzel bir vazo yapabilirim. Tabak, tencere veya su testisi de yapabilirim. Hatta bu çamurdan bir sanat eseri de çıkarabilirim. Meryam Ana yapabilirim mesela. Çünkü ona istediğim her biçimi kolaylıkla verebilirim.»

-«Çamurun bu özelliği sana önemli bir şey anlatıyor mu?»

-«Evet...»

-«Mesela?»

-«Kendimi eğiterek, yeni bir form kazanabilirim belki. Şimdi hiçbir işe yaramayan hayatımı, eğer çalışırsam, güzel bir sanat eseri haline getirebilirim.»

-«Buna inanıyor musun?»

-«Bütün kâlbimle!..»

-«Doğumgünün kutlu olsun. Seni gerçekten kutluyorum. Bu inancını kordüğün sürece hep yanında ve arkanda olacağım. Peki sen ne getirdin Kevin?»

-«Ben bunu getirdim» dedi Kevin.

-«Nedir o?»

-«Taş...»

-«Neden taş?»

Kevin, volkanik tüflerden oluşmuş, süngere benzeyen delikli bir taş getirmişti. Kafa büyüklüğündeki

bu taşın içi oyuktu. Bu oyukta, otlarla döşenmiş eski bir kuş yuvası vardı. Açık griden pembeye kadar uzanan güzel bir renge sahipti.

-«Görünüşte bu bir taş» dedi Kevin, «fakat bu aslında bir kuş yuvası. Bakın işte.»

-«Süngere benzeyen bu delikli taşın içinde bir kuş yuvası... Sana ne anlatıyor bu?»

-«Sessiz ve suskun sanılan bu taşın içinde, kimse-
nin göremediği bir hayat özlemi...»

-«Seninle bir bağlantısı var mı?»

-«Var... Bu taşa bakınca, herkesi sinirlendiren sessizliğimde, nasıl bir yuva özlemi taşıdığımı gördüm.»

-«Ama görüyorsun, kuş o yuvayı terkedip gitmiş. Uzaklarda kendine yeni bir yuva kurmuştur belki. Senin yuva özlemini anlıyorum. Ama çocukluğunda bulamadığın yuva sıcaklığını neden kendi çocuklarına vermeyi düşünmüyorsun?»

-«Artık düşünüyorum.»

-«Emin misin?»

-«Çok...»

-«Bence sen de tıpkı diğer arkadaşların gibi bugün doğdun. Doğumgünün kutlu olsun. Peki sen ne getirdin Anika?»

-«Bir salkım üzüm...» dedi Anika.

-«Neden?»

-«Şu arkadaki bağı gittim ve bir salkım üzüm getirdim. Çünkü, taneler birbirinden bağımsız, ama hepsi bir arada. Bu taneler bence dünyanın en güzel ailesi. Bakar mısınız, aynı kökten geliyorlar, her tane bireysel olarak kendini temsil ediyor, ama buna rağmen bir aradalar.»

-«Bu sana ne anlatıyor?»

-«Meyvelerin bile bir ailesi olduğunu, ama benim bundan yoksun olduğumu...»

-«Ama sen artık büyüdün. Oyuncak bebekle oyna-
ma yaşını çoktan geçtin. Sen artık küçük bir kız çocu-
ğu değilsin Anika. Özlediğin aileyi kendine rahatlıkla kurabilirsin. O kadar sempatik, güzel ve çekicisin ki, bu konuda zorlanacağını hiç sanmıyorum. Dilerim elindeki o salkımın taneleri kadar kalabalık bir ailen olur.»

-«Teşekkür ederim, salkımı dalından koparıırken ben de böyle düşünmüştüm.»

-«Gerçekten düşündün mü bunu?»

-«Evet...»

-«O halde seni de kutlarım Anika... Çünkü şimdi senin doğumgünün. İstedığın şey mutlaka olacaktır. Yeter ki iste. Ne istersen, sana o verilir. Kimse seni alkol ve uyuşturucuya zorlamıyor. Onları sen istiyorsun. Peki Hanna ne getirdi?»

-«Küçük bir kır çiçeği...» dedi Hanna.

-«Neden kır çiçeği?»

-«Çünkü orda yalnız, çok yalnızdı. Bakın, kırdım onu... Kökünden söktüm. Çünkü onu diğer çiçeklerin yanına dikmek istiyorum.»

-«Sana ne anlatıyor bu kır çiçeği?»

-«Yalnızlığımı...»

-«Çok mu yalnız hissediyorsun kendini?»

-«Evet...»

-«Bir kır çiçeği kadar güzel ve temizsin Hanna. Onun kadar narin ve incesin. O halde neden yalnızlığını giderecek birini bulmuyorsun? O kadar alımlı-sın ki, hangi erkek sana ‹hayır› diyebilir?»

-«Öyle biri hiç çıkmadı karşıma.»

-«Çıkacak birgün. Bu inancını koru ve kendini kapıp koyuverme.»

-«Çok zor...»

-«Zor olan ne?»

-«İstediğim birinin karşıma çıkması... O kadar zor ki, buna hiç inanamıyorum.»

-«Peki şu elindeki kır çiçeğine, ‹birgün taa Berlin'den bir Hanna gelip seni toprağından sökecek ve götürüp diğer çiçeklerin yanına dikecek› deselerdi, inanır mıydı acaba? Ne kadar uzak bir ihtimal ve inanılması zor bir şey değil mi?»

-«Galiba haklısın» dedi Hanna. «Hayatımızı sağlam ve samimi inançlarımızla oluşturduğumuzu bir an unutuverdim» dedi, elindeki kır çiçeğini diğer çiçeklerin yanına dikmek için kalkıp yürüdü. Sonra gelip tekrar yerine oturdu.

-«Diktin mi onu?»

-«Evet... Kendisi gibi sarı bir çiçeğin yanına diktim onu. İkisi birlikte büyüyecek. Birlikte yaşayacaklar artık. Sonsuza kadar birlikte olacaklar.»

-«Doğumgünün kutlu olsun Hana. Sen de diğerleri gibi bugün doğdun. Hepiniz de bugün doğdunuz. Bugün sizin doğumgünüünüz. Hepinize kutlu olsun! Peki sen ne getirdin Martin?»

-«Ben» dedi Martin, yumulu avucunu açtı ve «bir kelebek getirdim» dedi.

Kanatları nakışlı bir kelebek vardı elinde, ama ölmüştü. Kelebeği yere bıraktı. Şimdi herkes kelebeğe bakıyordu.

-«Onu ben öldürmedim» dedi Martin. «Onu bulduğumda zaten ölmüştü.»

-«Onu neden getirdin?» dedi Orhan.

-«Daha önce çirkin bir tırtıldı. Karanlık bir koza ördü kendine. Bir süre o karanlık kozada yaşadı. Fakat sonra kendi kozasının karanlığından güzel bir kelebek olarak çıktı ve özgürce uçmaya başladı.»

-«Bu sana ne anlatıyor?»

-«İnsanın durumunu anlatıyor. Ona çok benziyoruz. Negatif duygularımızla kendimize karanlık bir koza örerek, kendimizi o duyguların karanlığına hapsediyoruz. Eğer kendi kozamızın karanlığından çıkmayı başarabilirsek, özgürce uçmaya başlayacağız. Eğer o kozanın karanlığından çıkamazsak, uçmasını bilmeyen ve kendi karanlığına hapsolan çirkin bir tırtıl olarak kalacağız. Bu nedenle ilgimi çekti ve onu alıp buraya getirdim.»

-«Çok iyi ettin Martin. Ölü bir kelebekle hayatı bize o kadar güzel açıkladın ki, sana sonsuz teşekkür ederiz. Peki ben ne getirdim?»

-«Ne getirdin?»

-«Sen ne getirdin?» dediler.

Bağdaşını bozup sağ bacağına uzattı ve şortunun cebinden bir avuç yeşil badem çıkardı. Çağlaydı henüz, üzerinde boz tüyler vardı.

-«Size birer tane badem getirdim» dedi.

Önce Jonas'a uzatıp yemesini söyledi, Jonas bademi ağzına atıp çiğnedi ve yutmadan tükürerek tekrar çıkardı, «acı!» dedi. Sonra Moritz'e uzattı bir tane. Moritz de çiğnedikten sonra «acı» dedi ve eğilip tükürdü. Denis'e, Timon'a ve Kevin'e uzattı, onlar da çiğneyip, «acı!» diyerek tükürdüler. Hanna ve Ani-

ka'ya da birer tane badem uzattı. Onlar da çiğneyip tükürdüler ve «acı» dediler. Sonra bir badem de Martin'e uzattı, «al sen de ye» dedi.

Martin, acı bademi ağzına attı ve acı olmasına rağmen yüzünü buruşturmadan çiğnedi ve yuttu.

-«Nasıldı?» dedi Orhan.

-«Acıydı» dedi Martin

-«O halde neden yedin?» dedi.

-«Mikrop kırıcı olduğu için...» dedi Martin. «Badem acıydı, fakat mikrop kırıcıydı. Kanımdaki mikropuları kırması için yedim onu.»

Gençlere döndü Orhan. Hepsi de ilgi ve merakla onu dinliyordu. Bağdaşında ayak değiştirdikten sonra konuşmasını sürdürdü.

-«Acı badem tohumu çok acıdır, fazla yendiğinde öldürür. Fakat içerdiği zehirli asit ondan alındığında, geriye hoş kokulu uçucu bir yağ kalır. Bu yağ, bazı besin maddelerine özel bir tat ve koku vermek için kullanılır.»

-«Hayat, acı bir badem gibidir, öyle mi Orhan?» dedi Anika.

-«Bugün senin içsel ışığın, gökyüzünde parlayan şu güneşten daha parlak Anika. Sıcak yuva özlemi, sevgi ve şefkât eksikliği sizin çilenizdir. Fakat bu çilenizi, olumsuz duygularla zehirlemeyin. Bu zehirli

duygular ondan alındığında, geriye sadece ‹çile› kalır. Fakat eğer olumsuz duygular ondan alındıysa, o artık ‹çile› değildir; hayatı kalıcı renkleriyle dokuyan ve nakışlayan çok özel bir süstür. Hayatın süsüdür çektiğiniz çileler... Yeter ki onu, kin ve nefret duygularıyla zehirlemeyin.»

Hanna, aklına yeni bir şey gelmiş gibi çantasından kendi elleriyle yaptığı vazoyu çıkarıp arkadaşlarına gösterdi.

-«Şu vazoyu ben yaptım» dedi. «Gördüğünüz gibi pek güzel değil. Kırmızı çamur, böyle çirkin bir vazo olabilmek için, bin derecelik fırında pişti. Çektiği çileye bir bakın. Öyle mi Orhan?»

-«Işığınla gözlerim kamaşıyor Hanna. Ne kadar parlaksın, sana bakamıyorum. Bu güzel sözlerin için sana ne kadar teşekkür etsem azdır. Artık bu sözün üstüne söylenebilecek hiçbir şey kalmadı. Kalkın hadi, gidiyoruz. Hepinizin doğumgünü kutlu ve mübarek olsun. Beyaz güvercinlerin yaşadığı bu vadi, size, özgürlük, barış, sevgi ve mutluluk getirsin» dedi.

Kalkıp yürüdüler. Kiraladıkları jipe atlayıp, Uçhisar'a doğru yola çıktılar. Hepsi de çok heyecanlıydı ve çok mutlu görünüyorlardı.

Kan Akar Kızılırmak

Uçhisar'a geldiklerinde vakit öğleyi geçmişti. Kayalara açılmış kartal yuvalarını andıran oyuklarda gezinerek, en uç noktaya kadar çıktılar. Kapadokya tamamen ayaklarının altındaydı. Hangi tarafa dönse-ler, kaynaşan bir renk armonisi ve uzayıp giden engebeli bir yüzey görüyorlardı.

-«Şu anda ne hissediyorsunuz?» dedi Orhan.

-«Kendimi bir kuş gibi hissediyorum» dedi Kevin.
«Uçmak istiyorum.»

-«Her şeyi bir anda görmek çok güzel!» dedi Timon. «Zihnimde sanki bir açılım oldu. Hayata bakış açımın genişlediğini hissediyorum.»

-«Hayat çok güzel!» dedi Denis.

-«Hayat dümdüz değil» dedi Moritz. «İnişli çıkışlı, engebeli ve renkli.»

-«İçimizde böyle derin vadiler var» dedi Jonas. «O vadilere inmek kolay, ama ordan çıkmak zor» dedi.

-«Peki siz?» dedi Orhan, kızlara baktı. «Siz neler hissediyorsunuz kızlar?»

-«O karanlık yeraltı şehirleri, mağaralar ve labirent gibi karmaşık koridorlar bizim içimizde de var» dedi Hanna.

-«Hayat burdan bakıldığında çok güzel» dedi Anika. «Geçit vermeyen sarp dağlarına ve derin vadilerine rağmen güzel. Fakat aşağıdan bakıldığında, hayatın genelini değil, sadece takılıp kaldığımız engelleri görüyoruz. Hayat bu yüzden sıkıcı oluyor.»

-«Bakış açınız genişlediğinde ve hayatın bütününe görmeye başladığınızda, takılıp kaldığınız engeller, tıpkı burdan bakılınca görüldüğü gibi küçük ve önemini kaybeder. Bakın o geçit vermeyen derin vadilere. Onlar sanki yerin yüzünde küçük bir yara izi gibi. Bakın o geçit vermeyen yüce dağlara. Onlar sanki yerin yüzünde küçük bir sivilce gibi.»

-«Evet, aynen öyle» dediler.

-«Doğumgününüz mübarek olsun» dedi Orhan. «Bugün hepinizin doğumgünü.»

-«Olsun!» dediler. «Doğumgünümüz mübarek olsun! Biz hepimiz Kapadokya doğumluyuz. Biz artık Kapadokyalı gençleriz ve herkes bizim kardeşimizdir» dediler.

İyi bir öğle yemeğinden sonra Uçhisar'dan ayrıldılar. Programın bir sonraki durağı olan Derwent Vadisine doğru yola çıktılar. Güneş batmadan programla-

rını bitirmek ve ortalık kararmadan Avanos'a ulaşmak istiyorlardı. Orhan, bu vadi hakkında çok şeyler işitmişti. Vadinin tam bir peribacası ormanı olduğu söyleniyordu. Ayrıca bu peribacalarının, çeşitli insan ve hayvan figürlerine benzediği de söylenenler arasındaydı.

Dervent Vadisinde, bir kayanın üzerine çıkarak, platoyu dolduran peribacalarını seyrettiler. Vadi, birbirinden ilginç peribacalarının yanı sıra, keskin ve sivri uçlu volkanik tüflerin muhteşem manzarasını da sunuyordu. Gözün görebildiğince uzayıp giden plato, birbirinden ilginç peribacaları, dereler, tümülüsler ve tuf konileriyle doluydu. Vadinin öbür yakasından kuzeye doğru, grinin çeşitli tonlarından beyaza kadar uzanan renklerde kayalık tepeler göze çarpıyordu. Bir evrenden çıkıp, birdenbire başka bir evrene girmişlerdi sanki. Orhan, burda kendini kesinlikle başka bir gezegende hissediyordu.

Çevresi yüzlerce peribacasıyla doluydu. Yamaçtan aşağı, yağmur ve rüzgârla şekillenmiş volkanik küllerin oluşturduğu renkli kaya kütleleriyle başlayan ve platoya bir orman gibi yayılan, yüzlerce, binlerce peribacası... Bunlardan bazıları hörgüçlü bir deveye, bazıları koşan bir ata benziyordu. Tırtıklı yüzeyiyle dev bir kirpiye, oturan, yatan, yürüyen insanlara ve

meydanda toplanmış konuşan insan topluluklarına benzeyen yüzlerce peribacaları vardı. Biri de vardı ki, tıpkı «Meryem Ana» heykeli gibiydi. Sanki Meryem Ana burda otururken öylece donup kalmıştı. Belki de havarilerden biri, onu çok tanrılı soysuzların zulmünden Efesus Şehrine kaçıırken, yorulup burda oturmuştu.

Biraz ötede, yunus balıklarını hatırlatan, yanyana dizilmiş üç peribacası daha gördüler. Yanlarına varıp, bu kayaları incelemeye başladılar. Bunlar, tırtıklı yüzeyleriyle, görünüşte sert, hafif bembe, yeryer griye kaçan beyazımsı kayalardı. Biraz daha ilerleyince, hayranlık uyandıran başka peribacalarına rastladılar. Atlar, develer, koyunlar donup kalmışlardı sanki. Burası bir panayıra benziyordu. Fakat meydanda dolaşan ne kadar canlı varsa, hepsi donup kalmış, sessiz birer peribacası olmuştu.

Vadiye yukardan bakıyordu Orhan. Karşılaştığı bu muhteşem manzara, onu büyülemişti sanki, derin bir suskunluk içinde durmuş aşağıya bakıyordu. Sonra tekrar yürümeye başladı. Biraz ilerde büyük tuf konileri görünüyordu. Etrafındaki bütün peribacaları ansızın kıpırdanıp hareketlenmeye başladı. Orhan şimdi kaynaşan bir insan kalabalığı içinde yürüyordu. Daha önce sessiz bir bekleyişin içinde donup kalmış

olan peribacaları, şimdi yürüyen, soluyan, çalışan insan kalabalığına dönüşmüştü sanki. Herkes hummalı bir çalışma içindeydi.

Nerdeydi Orhan? Başka bir zaman sürecine, tarihsel bir derinliğe, başka bir boyuta mı inmişti? Dervent Vadisi boyunca kurulmuş büyük bir Hitit panayırında dolaşıyordu. Şaşkınlığını üzerinden daha tam olarak atamamıştı. Nasıl inmişti dörtbin yıl öncesine? Ve nasıl çıkacaktı burdan?

Her taraftahıl çuvalları, çanak-çömlek ve hasır döşemelerle doluydu. Dervent Panayırından gökyüzüne doğru uğultulu bir ses yükseliyordu. Anadolu'nun batı yakasından gelen Hititli tüccarlar, atlarla ve develerle, çuvallar dolusu kuru üzüm getirip panayıra indiriyorlardı. Şu ilerdeki de Anadolu'nun güneyinden gelen tüccarlar olmalıydı. Hurma çuvallarının başında mallarını överek müşteri çağırıyorlardı.

Yanıbaşında çömlekçiler, biraz ötesinde hasırcılar vardı. Sultan Sazlığından, atlarla ve develerle getirilen kamışlar burda işlenerek kullanılabilir araçlara dönüştürülüyordu. Hasır ören iki kadının önünde durup baktı. Burda döşemelik hasırlardan başka, çeşitli renk ve boylarda sepetler de örülüyordu. Kamışlar dışında ince söğüt dallarından da örülmüş çok sayıda seleler, sofralıklar ve sepetler vardı.

Tahıl çuvallarının, demir döven nalbantların ve domuz derisinden çeşitli ev eşyaları, kıyafetler ve çarık diken zanaatçıların önünden geçerek meydana girdi. Meydanın ortasında, kesme taşlarla örülmüş çukrıklı bir su kuyusu vardı. Kuyuyu görünce, susuzluktan yanıp kavrulduğunu farketti.

Kuyunun başında bir genç kız vardı. Örgülü saçlarını kemik tokalarla bağlayıp, tepesine külah gibi toplamıştı. Yaklaşınca onun Hanna olduğunu farkettili. Hanna'ydı bu!.. «Beni tanımadın mı?» dedi. Hanna, ilk kez gördüğü bu yabancıyı tanıyamadı.

Bir su istedi ondan. Hanna, su dolu testiye uzatıp, Hititçe «al» dedi. Orhan, testiye alırken, Hanna'nın gözlerine, gözlerenin taa içine baktı. Fakat kız utanıp başını yere eğdi.

Su dolu testiye ağzına dikerek, kana kana içti. Orhan suyunu içerken, kız onun çenesinden aşağı sızan sulara bakıyordu. Orhan'ın gırtlığı, her yudumda, bir aşağı iniyor, bir yukarı çıkıyor ve «gluk, gluk!» diye sesler çıkarıyordu. Hanna, onun bu haline gülüyor, fakat Orhan kendi haline gülen kıza aldırmadan içiyordu. Bir dikişte testiye taa dibine indirmişti. «Sağol bacım» diyerek testiye kıza uzatıp ordan ayrıldı.

Panayır meydanının girişinde, yarı çıplak adamın biri bağırarak kölesini satıyor, biraz ileride başka bir

adam, satın aldığı zincirli kölesini çekerek evine götürüyordu. Köle pazarının hemen yanında, kızıl topraktan yapılmış heykelciklerin ve çömleklerin pişirildiği bir fırın görünüyordu.

Fırın, gri-beyaz kesme taşlardan örülmüş, içi de kızıl bir çamurla sıvanmıştı. Fırının önünde elinde uzun bir kürekle, yarı çıplak, kıllı bir adam duruyordu. Uzamış saçları ve sakallarından dolayı adamın sadece gözleri görünüyordu. Kısa boyluydu, omuzları genişti, yere sağlamca basıyor, tıpkı bir heykel gibi fırının önünde öylece dikiliyordu.

Fırının içinden etrafa kızıl bir aydınlık yayılıyordu. Kubbeye benzeyen yuvarlak tavanından, pişmiş kızıl toprak renginde, kalın, silindirik bir baca yükseliyordu. Bacadan çıkan gri duman, boşlukta şekiller oluşturarak gökyüzüne doğru yükseliyor ve sonsuz mavilikle bütünleşerek yok oluyordu.

Bu fırının yanında, ıhlamur ağacından çeşitli oymalar ve kabartmalar yapan bir adam vardı. Adam çok zayıftı, çıplak vücudunda kaburga kemikleri görünüyordu. Bu kemikler, sayılabilecek kadar belirgindi. Adamın şakaklarında seyrelmiş birkaç kıl sallanıyordu, tepesi ise tamamen açıktı. Güneşten kızaran kafa derisi, ırmak yatağından çömlek için çıkarılan toprağın rengine benziyordu. Sanki kırık su testi-

sinden bir miğfer taşıyordu başında. Fakat simsiyah, çok sık ve gür sakalları vardı. Fırtına tanrısı Utu'nun kocaman bir heykelini yapmıştı. Onun yanında, yağmur tanrıçası Delvani oturuyor, onların hemen arkasında da, bereket tanrısı Asuna görünüyordu. Asuna, onların oğluydu. Hitit inancına göre, bunlar insan şeklinde bir tanrı-aileydi.

Biraz ilerde, düz bir kayanın üzerine kabartmalar yapan başka bir adam vardı. Bu adam, güneş tanrısı Taru, deniz tanrıçası Şemu ve savaş tanrısı Punu'nun kabartmalarını büyük bir ustalıkla sert kayanın üzerine işliyordu. Onun yanında da, demir ve tunç gibi madenleri işleyen zanaatçılar ve nalbantlar çalışıyordu. Biraz ilerde ise, su testileri ve çeşitli yemek kapları yanında, pişmiş topraktan ustlıkla yapılmış boğa heykelleri satılıyordu.

İnce, uzun boylu, kızıl saçları omuzlarına dökülen yakışıklı bir adam, kızgın metal ucuyla ağaç levhalara yazdığı birbirinden güzel şiirlerini okuyordu. Yukardan aşağı doğru sıralanmış bu çivi görünümlü yazılardan bu karlı r muhteşem şiirler nasıl çıkabiliyordu? Şiir, ateş püsküren dağların bir masal ülkesi yarattığını anlatıyordu.

«Ateş tanrısı ateşini gönderdi, geniş bir ovada buluştu ateş ırmakları, birleşip ateş denizi oldu» diyor-

du. «Günler ve geceler boyu çalkanıp durdu ateş denizi, dağlar onun dalgalarından oldu» diyordu. Şairi dinleyen kalabalık giderek çoğalıyor ve adamın etrafında kocaman bir halka oluşmaya başlıyordu. «Yağmurunu gönderdi yağmur tanrısı, ateşin koynunda birikip çoğaldı sular, derin yarıklarda coşkulu türkülerle aktı ırmaklar» diyordu. «Rüzgârını gönderdi rüzgâr tanrısı, kanatlarıyla dokunarak şekil verdi ateşe ve suya, çamurdan şapkalı adamlar dikti Kapadokya'ya» diyor ve bu jeolojik oluşumları anlattıktan sonra, gelecekte neler olabileceğini anlatmaya başlıyordu. Fakat kalabalık tüm bu söylenenlere ilgisiz ve duyarsız davranıyor, sadece bir masal dinlediklerini düşünüyordu. Oysa şair gelecekle de ilgili haberler veriyordu.

Meydanın öbür tarafında, üstünde çok eski kıyafetleriyle başka bir adam, sırtını duvara dayayıp oturmuştu. Pişmiş kıvılcık topraktan ince ve uzun bir Hitit testisini üfleyerek ve sıralı delikleri parmaklarıyla kapatıp açarak ilginç bir konser veriyordu. Genç ve oldukça güzel bir kadın da, müziğe uyumlu hareketlerle adamın önünde dans ediyordu. Fakat bu danslı ve müzikli gösterinin etrafındaki kalabalık, şairin etrafındaki kalabalıktan daha azdı.

Meydanın ortasında, vurmali ve nefesli sazlar eşliğinde, kıvılcık erkekli başka bir grubun dansı başladı.

Kızların, bacaklarını açıkta bırakan kamış yapraklarından örölmüş sarı renkli etekleri vardı. Üst kısımları tamamen çıplaktı. Göğüs uçlarında çengelli kemikler takılıydı. Sağları hepsinin de vahşi bir orman gibi çıplak omuzlarına dökölmüştü. Bu bir eğlence partisinden daha çok, dini bir ayine benziyordu.

Meydanda birden bir hareketlenme oldu. Anlaşılmayan gürötlüler ve uğultular arasında, insanlar hep birden aynı yöne koşuşmaya başladılar. Durup bir süre baktıktan sonra, Orhan da o yöne yürüdü. Genç ve güzel bir kız, on yedi yaşlarındaydı, dut ağacından yapılmış seyyar bir sedyeye sırtüstü yatırılıp, ellerinden ve ayaklarından bağlanmıştı. Orhan yaklaşıncaya, bu kızın Anika olduğunu gördü. Endişelendi ve tüm olacakları göze alarak, «Anika!..» diye bağırdı. «Anika, ben Orhan'ım, ne yapıyorlar sana Anika, nereye Anika, nereye götürüyorlar seni?»

Anika sanki hiç duymuyor, gökyüzüne hüznle bakarak sedyede öylece yatıyordu. Atın üstünde kralın adamlarından ikisi emretti, iki asker, önden ve arkadan sedyeyi tutup kaldırdılar ve yürüyüp meydana çıktılar. Kralın adamlarından iki atlı onların önünde, sedyeyi taşıyan askerler de arkada yürüyorlardı. İnsanlar meydana önce donup kalmışlar ve sonra sanki hiçbir şey olmamış gibi işlerinin başına

dönmüşlerdi. Orhan, şaşkınlık içinde kalabalığa baktıktan sonra, sedyeyi taşıyan askerlerin ardından gitmeye karar verdi. Dar sokağa girdi, tahıl ve kuru hububat depolarının önünden geçerek onlara ulaştı. İki katlı, taş yapıli evlerin oluşturduğu dar sokaktan, bağların ve bahçelerin bulunduğu geniş bir alana çıktılar. Orhan koşarak askerlere yetişti ve onlara bu kızı ne-reye götürdüklerini sordu.

-«Biz bu kızı» dediler, «adanmış bir kurban olarak, yağmur tanrıçası Delvani'ye vermek için götürüyoruz» dediler.

-«Ama» dedi Orhan, «nasıl olur?» dedi. «Siz ki, saraylar, tapınaklar, heykeller ve etrafı surlarla çevrili şehirler kurdunuz. Taa Uzak Asya'dan gelip, buraları yurt edindiniz. Siz eğer büyük bir millet olmasaydınız, bunları yapamazdınız. Kıymayın ona! Onu burada bırakın, terkedin onu! Ama öldürmeyin!» dedi.

-«Delvani bize kızdı, artık yağmur vermiyor» dediler. «Ambarlarımız boşaldı, eskisi gibi dolmuyor artık. Tarlada tahıllarımız kurudu. Bağlarımız bahçelerimiz sararıp soldu. Biz bu kızı Delvan'ye hediye olarak verip, ondan yağmur ve bereket istemeye gidiyoruz» dediler.

Yüksek bir tepenin üstüne çıktılar. Sedyeyi yere bırakıp, Anika'nın ellerini ve ayaklarını çözdüler. İpi

özen askerlerin ellerine sarılıyordu Orhan, fakat onları durduramıyordu. «Durun, yapmayın!» diye bağı-
rıyor, avaz avaz bağılıyor, Dervent Vadisinde yankı-
lanan sesi, peribacalarına çarparak taa Erciyes'in bu-
zullu doruklarına ulaşıyor, fakat onlara ulaşmıyordu.

Anika'nın gözlerinde kara bir hü­zün deryalaşıp taşıyor, saçları rüzgârda bir özgürlük ve barış bayrağı gibi dalgalanıyordu. Kulaklarında kemik küpeler, ya-
nakları pembe pembe, ağzında daha ana sütü kuru-
madan, bez bebeklerini bırakıp, genç kız olamadan, sevemeden, sevillemeden, doya doya yaşayamadan, yağmurların tanrıçasına hediye­lik bir eşya gibi kolay ve hediye­lik bir eşya gibi ucuz... Umursamaz, rahat, sıradan ve doğal bir tavırla hediye ediliyordu.

Anika'yı kaldırıp karşıya diktiler. Topuzla başına vurup, mızrakla kâlbini deldiler. Bir kan sıçradı gök-
yüzüne, ufuklar kıızıla boyandı. Bu utancın kızılığı, sonsuza kadar göklerde asılı duracaktır. Bir kan sıçra-
dı ırmağa, ırmak kıızıla boyandı. Bundan sonra artık «kızıl» akacaktır suyu. Sonsuza kadar kızıl akacak ve herkes ona «Kızılırmak» diyecektir. Kızılırmak aldı bu kara haberi, götürüp denize döktü. Bu kara haberle anında karardı deniz, kapkara kesildi. Onun adı da bundan sonra «Karadeniz» olacaktır. Bu utançla, insanlığın bu yüzkarasıyla deliye döndü öfkeden, ıl-

dırdı, çalkanıp kabardı, köpüklü dalgalarını götürüp kayalara vurdu. Vuracaktır artık... Bundan sonra köpüklü dalgalarıyla bağrına bağrına vuracaktır kayaların. Uğunacak, ağlayacak, sonsuza kadar böyle dövünüp çırpınacaktır Karadeniz.

Peribacaları arasında, sanki onlardan biriymiş gibi derin bir sessizlik içindeydi. Oturup kaldığı taşın üzerinde, sabit bir noktaya bakarak, kıpırtısız duruyordu. Bir turist grubuyla birlikte önünden geçen rehberin sesini duydu önce. Sonra dalıp girdiği derin düşlerinden yavaş yavaş yüzeye doğru çıkmaya başladı. Bu sırada, «sonsuza kadar böyle dövünüp çırpınacaktır Karadeniz» diyordu. Sonra giderek uzaklaşan turist grubuna baktı, onların arasından gelen rehberin sesini duydu. Rehber, «Erciyes'in lavları geniş platoya yayılarak, toprağın, göllerin ve akarsuların üzerinde farklı kalınlık ve sertliklerde tuf tabakası oluşturdu. Daha sonra vadi yamaçlarından inen sel sularının ve sert rüzgârların, tuf tabakasını aşındırmasıyla, vadiler ve peribacaları ortaya çıktı...» diyordu.

Etrafındaki peribacalarına baktı. Hitit panayırında kaynaşan kalabalık, peribacaları şeklinde donup kalmışlardı sanki. Sessiz, kıpırtısız, öylece bekliyorlardı. Yağmur tanrıçası Delvani'ye kurban edilen kızla, kapitalizmin tiranlarına kurban edilen kız, aslında

aynı kızdı. Dörtbin yıllık bir zaman farkının dışında aralarında hiçbir fark yoktu. Hititli Anika'yı o zalimlerin elinden alamamıştı belki, ama çağdaş Anika'yı onlara teslim etmeyecek, Hanna'yı ve diğerlerini o zalimlere teslim etmeyecekti. Gençleri birden sevdiğini ve bu kısa ayrılıkta bile onları çok özlediğini farketti. Baktı, fakat kimseyi göremedi. «Nerdeler acaba?» diye düşündü. Aracına doğru yürüdü. Ordaydılar işte. Gördü onları, Martin'le birlikte, araca doğru konuşarak yürüyorlardı.

Hayatı Anlamak

Burdan ayrıldıktan sonra, Hasan Dağı volkanlarından püskürtülen lavların akarsularla şekillenmesi sonucu ortaya çıkan Ihlara Vadisine doğru yola çıktılar. Ihlara, dik yamaçları, bıçak gibi keskin sırtları, kartal yuvasını andıran kaya evleri, manastırları ve kiliseleriyle, çok tanrılı zalimlerden kaçan azizlerin ve keşişlerin gizemli vadisiydi. Bu vadi hakkında inanılmaz hikâyeler dinlemişti Orhan. Sadece doğanın değil, tarihin vahşi yüzünü de sergiliyordu.

Sanki başka bir gezegende dolaştıkları hissine kapılıyorlardı. Bölgede normal toprak yoktu. Erozyonlarla ufalanmış tuf zerreleri adeta yeryer çöl görünümündeydi. İçinde bulundukları araçla kızıl gezegen Mars'da dolaşıyor olabilirler miydi? Yoksa burası Venüs çöllerine mi benziyordu? Bu toprakların, bağcılık ve meyvecilik için oldukça elverişli olduğunu da duymuştu Orhan. Soğuk kış aylarında üzüm çubuklarının kökleri toprakla kapatılıyor ve her yıl güvercin gübresiyle gübreleniyordu.

Biraz ilerde, büyük kaya kütlesinin oyuklarında yüzlerce beyaz güvercinle karşılaştılar. «Güvercinlik» denen tesisler, manastır yaşamının başladığı devirlerden de önce aynı amaç için yapılmış ve kullanılmıştı. Derin vadilerin diplerinde ve dik yamaçlarda binlerce tapulu güvercinlik vardı.

Yol boyunca, sıklıkla «limonluk»lara da rastlıyorlardı. Diğer hububat ve meyve yanında, özellikle narenciyelere kiraya verilen bu kaya ambarlar, en modern buzhanelerin ortamını sağlayabilme ve bu ürünleri bir mevsim koruyabilme özelliklerine sahipti. Genellikle dikdörtgen ya da kare şeklindeki bu basit ambarlar, yol kenarındaki tüflere oyulmuştu.

Kayadan oyma bazı meskenlerin, yerli halk tarafından, ev, ahır, ya da samanlık olarak kullanıldığı da söyleniyordu. Pek çoğu da, «şirahane» olarak kullanılıyor, pekmez ve şıra elde etmek için üzümler işleniyordu. Üzümler, «şirahane» adı verilen tüfe oyulmuş havuzlarda ayakla çiğneniyor, kanallarla depolara yollanıyor, daha sonra kaynatılarak pekmez yapılıyor. Üzümler bu şekilde kullanılıyor ya da şarap üretimi için fabrikalara gönderiliyordu. Bir kısmı da kurutuluyor ve kışlık yiyecek olarak saklanıyordu.

Volkanik küllerden oluşan engebeli bir arazide, kesintisiz devam eden tuf konileri ve birbirinden il-

ginç peribacaları arasında, maceralı bir yolculuktan sonra nihayet vadiye ulaştılar. Gençlerin hepsi de bu gezilerden çok hoşnut görünüyordlardı ve Ihlara Vadisi hakkında Orhan'ı adeta soru yağmuruna tutuyorlardı. Orhan ise, bu soruları zevkle ve mutlulukla yanıtlıyordu.

Ihlara'da, tesisler girişinde, aracı otoparka bıraktıktan sonra müze gişesine gidip ücreti ödediler. Önce seyir terasından vadinin panoramasını izlemeye başladılar. Daha ilk gördükleri anda, vadinin o muhteşem manzarasıyla adeta büyülediler. Melendiz Çayının, Ihlara ve Selime Köyleri arasında volkanik örtüyü yararak meydana getirdiği bu doğal kanyon, sanki bıçakla kesilip çıkarılan bir karpuz diliminin açtığı boşluğa benziyordu.

Orhan, «burası bahar aylarında kimbilir nasıldır?» diye düşündü. Bahar ayları başkaydı çünkü. O zaman belki hayata doğuşun, yeniden doğuşun çığlıklarıyla inliyordu buralar. Belki bu vadi, toprağın şarkısını, ırmağın şarkısını, bozkırın şarkısını bir başka türlü söylüyordu o zaman. Kimbilir, belki de o zaman yalnızlığın şarkısını söylüyordu Ihlara... Ortalık ısınmaya başladığında, karlar eridiğinde, Melendiz Çayı kimbilir nasıl coşuyordu? Yeşilin daha yeşil, mavinin daha mavi olduğu ayları düşünüyordu Orhan. Yüre-

ğinin hazinesini yağmalayan kirli eller, yüreğine sin-sice uzanmaya başladığında, bunaldığında, yalnız kaldığında, duygularını kimseyle paylaşmadığında, kimbilir burası nasıl açıyordu kucağını, nasıl çağırı-yordu dostlarını şifalı sularına?

Daha sonra yüzlerce basamakla Melendiz Çayına inerek, vadinin kâlbine girdiler. Çay kenarındaki ince ve taşlı patikada yürümeye başladılar. Melendiz Çayı, tatlı şırıltılarıyla, gençlere sanki özledikleri bir ninni-yi fısıldamaya başlamıştı.

Akarsu boyunca sıralanmış ağaçlar ve ötücü kuşla-rın su sesine karışan çığlıkları, kulaklarında muhte-şem bir senfoniye dönüşüyordu. Burda bu vahşi do-ğanın cazibesine kapılıp gitmemek mümkün değildi. Yürüdükleri patikanın kenarına, kiliselerin yerlerini belirten şiltler yerleştirilmişti. Mağaralar, sarp kayala-ra oyulmuş barınaklar ve kiliseler, bölgede daha önce gördüklerini unutturuyor ve onları gizemli bir dün-yanın içine çekiyordu.

Akarsu boyunca söğüt, kavak, akasya, çitlenbik ve badem ağaçları, bağlar ve bahçeler sıralıydı. Vadi ta-banı, ayrıca, kışkırtıcı koku ve güzellikleriyle öne çı-kan kır çiçekleriyle süslüydü. Kanyon içindeki tapulu arazilerde sebze de yetiştiriliyordu. Akarsuyun şırıltı-sına karışan ötücü kuşların sesiyle, vadide sanki hiç

bitmeyen bir senfoni orkestrası yankılanıyordu. Melendiz Çayında, parlayan gümüşü renkleriyle, alabalıklar, sazanlar, karabalıklar oynayıyordu.

Gökyüzü açıktı. Yaklaşan akşamın giderek uzayan gölgeleri vadiye inmeye çoktan başlamıştı. Martin grubun önünde gidiyordu. Vadi tabanında, Melendiz Çayına paralel giden ince patikada, tek sıra halinde yürüyorlardı. Orhan en arkadaydı. Vadinin iç kısımlarına doğru, giderek artan bir ilgi ve heyecanla yürüyorlar, yürüyorlardı. Bu yolculuk sanki hiç bitmeyecek, sonsuza kadar sürecekti.

Vehbi Bardakçı
Berlin, 15 Mart 2007

